

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	3
3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE JAKŠIĆ U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE	3
3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA... 5	5
3.2.1. <i>Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)</i>	<i>6</i>
3.2.2. <i>Razvoj i uređenje prostora naselja</i>	<i>8</i>
3.2.2.1. <i>Građevinsko područje naselja</i>	<i>8</i>
3.2.2.2. <i>Sustav središnjih naselja</i>	<i>12</i>
3.2.3. <i>Razvoj i uređenje prostora izvan naselja</i>	<i>13</i>
3.2.3.1. <i>Izdvojena građevinska područja</i>	<i>13</i>
• <i>Izdvojeno građevinsko područje gospodarskih zona.....</i>	<i>13</i>
• <i>Izdvojeno građevinsko područje turističko – rekreacijske zone "Eminovački lug"</i>	<i>14</i>
• <i>Izdvojeno građevinsko područje groblja (G)</i>	<i>15</i>
• <i>Izdvojena građevinska područja športsko - rekreacijske namjene (igrališta)</i>	<i>16</i>
3.2.3.2. <i>Područja Općine izvan građevinskih područja.....</i>	<i>16</i>
3.2.4. <i>Poljoprivredne površine isključivo osnovne namjene (P).....</i>	<i>17</i>
3.2.5. <i>Šumske površine isključivo osnovne namjene (Š).....</i>	<i>18</i>
3.2.6. <i>Ostale poljoprivredne i šumske površine (PŠ).....</i>	<i>19</i>
3.2.7. <i>Vodne površine (V)</i>	<i>19</i>
3.2.8. <i>Ostale površine</i>	<i>19</i>
3.2.8.1. <i>Posebna namjena (N).....</i>	<i>19</i>
3.2.8.2. <i>Površine infrastrukturnih sustava (IS).....</i>	<i>19</i>
3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	20
3.3.1. <i>Gospodarske djelatnosti</i>	<i>20</i>
3.3.1.1. <i>Poljoprivreda, šumarstvo, ribogojstvo, lovstvo</i>	<i>21</i>
• <i>Poljoprivreda</i>	<i>21</i>
• <i>Šumarstvo</i>	<i>21</i>
• <i>Ribogojstvo</i>	<i>22</i>
• <i>Lovstvo</i>	<i>22</i>
3.3.1.2. <i>Turizam i ugostiteljstvo</i>	<i>22</i>
3.3.1.3. <i>Industrija, malo i srednje poduzetništvo</i>	<i>24</i>
3.3.1.4. <i>Eksploatacija mineralnih sirovina</i>	<i>25</i>
3.3.1.5. <i>Ostale djelatnosti</i>	<i>25</i>
3.3.2. <i>Društvene djelatnosti</i>	<i>25</i>
3.3.2.1. <i>Javne službe i uprava.....</i>	<i>27</i>
3.3.2.2. <i>Odgoj i obrazovanje.....</i>	<i>27</i>
3.3.2.3. <i>Zdravstvo</i>	<i>27</i>
3.3.2.4. <i>Kultura i udruge</i>	<i>28</i>
3.3.2.5. <i>Vjerske institucije.....</i>	<i>28</i>
3.3.2.6. <i>Šport i rekreacija.....</i>	<i>29</i>
3.4. UVJETI KORIŠTENJA UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	31
3.4.1. <i>Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline)</i>	<i>31</i>
3.4.2. <i>Krajobrazne vrijednosti</i>	<i>31</i>
3.4.3. <i>Prirodne vrijednosti</i>	<i>32</i>
3.4.4. <i>Kulturna dobra</i>	<i>33</i>

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	38
3.5.1. <i>Prometni infrastrukturni sustav</i>	38
3.5.1.1. Cestovni promet	38
3.5.1.2. Željeznički promet.....	41
3.5.1.3. Zračni promet	41
3.5.1.4. Pošta i telekomunikacije	41
• Pošta	41
• Telekomunikacijska mreža	42
3.5.1.5. Radio i TV sustav veza.....	44
3.5.2. <i>Energetski sustav</i>	44
3.5.2.1. Plinoopskrba.....	44
3.5.2.2. Elektroenergetika.....	45
3.5.2.3. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije.....	47
3.5.3. <i>Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja).....</i>	47
3.5.3.1. Vodoopskrbni sustav	47
3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda.....	49
3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda.....	50
3.5.3.4. Melioracijska odvodnja i navodnjavanje	53
3.6. GOSPODARENJE S OTPADOM	55
3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ	56
3.7.1. <i>Vode</i>	58
3.7.2. <i>Zrak.....</i>	58
3.7.3. <i>Tlo.....</i>	59
3.7.4. <i>Buka i vibracije.....</i>	60
3.7.5. <i>Biološka raznolikost.....</i>	61
3.7.6. <i>Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite</i>	62
3.7.7. <i>Smjernice za zaštitu od požara, eksplozije, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.....</i>	63

3. Plan prostornog uređenja

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE JAKŠIĆ U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Prostornim planom uređenja općine Jakšić, uvažavajući obveze i usmjerenja iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske i Prostornog plana Požeško-slavonske županije, predložen je cjelovit sustav prostornog uređenja, u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije, koji bi trebao omogućiti daljnji razvitak Općine. Razvoj se temelji na:

- određivanju organizacije i namjene prostora kao i unapređenju kvalitete korištenja površina
- određivanju sustava gospodarskih i društvenih djelatnosti
- propisivanju učinkovitih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora
- određivanju prostornih uvjeta za razvoj infrastrukturnih sustava
- vođenju računa o očuvanju prostora i sprečavanju nepovoljna utjecaja na okoliš.

Područje općine Jakšić, temeljeći se na valorizaciji prirodnih resursa (poljoprivrednih, šumskih, vodnih površina), te izgrađenih struktura (naselja i infrastrukture), je prostor značajnih potencijalnih mogućnosti prostornog razvitka.

Razina razvoja s određenim ograničenjima je pravac povezivanja općine Jakšić s ostalim općinskim/gradskim središtima Županije kao i sa susjednim županijama i šire preko državne ceste D51 (Gradište (D53) – Požega – Rešetari – D4). S ciljem prevladavanja nedostataka (širina, stanje, nezadovoljavajući prostorno prometni elementi), neophodno je u okviru prostornih i razvojnih planova, definirati koridore cesta visoke razine služnosti, kako bi povećali dostupnost i atraktivnost prostora, te bili osnovna pretpostavka svekolikog razvoja regije.

Općina je smještena u središnjem istočnom dijelu Županije te je u užem utjecajnom području Požege kao središta regije, a graniči s općinom Kaptol te gradovima: Požega, Pleternica i Kutjevo.

U županijskom sustavu naselja, naselje Jakšić je svrstano u inicijalno razvojno središte (lokalno središte slabije razvijenosti).

Cjelokupni prostor općine Jakšić je nizinski (poljodjelski) i predstavlja ravnicu s dolinama, poljima i šumama u kojem se nalaze sva naselja Općine te stoga nema posebnih uvjeta ili ograničenja u korištenju za pojedina područja ili njegove dijelove.

U strukturi površina na području općine Jakšić vidljivo dominira poljoprivredno zemljište sa 82,49 % površine Općine. Šumsko zemljište zauzima svega 9,34 %, no zajedno s poljoprivrednim čini dio resursne osnove područja Županije.

Gospodarska struktura Županije određena je korištenjem prirodnih resursa, korištenjem postojećih kapaciteta, te izgradnjom odgovarajućih novih za koje postoji opravdanje po ekonomskim i tržišnim kriterijima. Gospodarski razvitak predstavlja integralni dio ukupnih razvojnih procesa koji će se odvijati na županijskom prostoru. Budući da je postojeći razmještaj gospodarskih kapaciteta na županijskom području neravnomjeran i, moglo bi se reći, neracionalan, trebalo bi u tom smislu ostvariti značajnije poboljšanje.

Na temelju razvojnih opredjeljenja te ciljeva prostornog razvoja i uređenja prostora županijskog značaja planiran je razvoj prostornih struktura općine Jakšić. U izradi plana polazi se od utvrđenih prostornih osobitosti, problema, ograničenja i mogućnosti prostornog razvoja. Stoga, bogati prirodni resursi na području Općine – u prvom redu kvalitetne poljoprivredne obradive površine, omogućili su razvoj poljoprivrede, ratarske i stočarske proizvodnje, a okosnicu daljnjeg gospodarskog razvoja će činiti, i dalje, poljoprivreda te malo i srednje poduzetništvo na korištenju resursa u obliku proizvodnje te usluga, kao i razvoj turizma (lovnog, ribolovnog, seoskog, eko i dr.).

Osnovni uvjet uspješnijeg razvoja poduzetništva, i gospodarstva općenito, je osnivanje gospodarskih zona, modernizacija prometnog sustava te izgradnja prateće infrastrukture. Razvoj gospodarskih zona, zbog troškova opremanja komunalnom infrastrukturom, važno je usmjeriti u sklopu građevinskih područja naselja ili u njihovoj blizini. U skladu s navedenim Općina će se svojim planiranim gospodarskim razvojem uklopiti u prostorno-gospodarski model Županije putem gospodarskih zona na području općine Jakšić ("Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“ i „Mađarija“).

Kretanje stanovništva Općine je, kao jedan od značajnijih čimbenika društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora, u prosjeku, u laganom porastu (4.437 st. (Popis 2001.) > 4.113 st. (Popis 1991.)). Međutim, područje općine Jakšić u demografskom smislu karakterizira u prosjeku starije stanovništvo, koje u budućnosti ne može osigurati jednostavnu reprodukciju stanovništva, te bez obzira na očekivani gospodarski razvoj, zbog demografske stagnacije prostorni razvoj u narednom razdoblju neće zahtijevati nove površine za razvoj građevinskih područja već naprotiv reduciranje postojećih građevinska područja.

Prostornim planom uređenja općine Jakšić rezervira se, sukladno planovima prostornog uređenja šireg područja (Strategija i Program RH i PPP-SŽ), prostor za smještaj koridora prometne i komunalne infrastrukture državnog i županijskog značaja. U planskom periodu investicije bi se trebale uglavnom koncentrirati na povećanje standarda razine opremljenosti pojedinih komunalnih sustava.

Obzirom na navedenu kvalitetu prostora i potencijalne mogućnosti prostornog razvitka općine Jakšić koncepcija njenog prostornog uređenja se može izraziti kroz:

- razvoj općine Jakšić kao manjeg gradskog središta ili općinskog središta naselja
- poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje stimuliranjem specijalizirane proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane
- modernizaciju i unapređenje prometne i komunalne infrastrukture
- očuvanje šumskog bogatstva
- očuvanje kulturne i prirodne baštine.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Organizacija, namjena i korištenje prostora općine Jakšić temelje se na prirodnim obilježjima prostora, mreži naselja i infrastrukturnih sustava, utvrđenim prostornim mogućnostima, ograničenjima i ciljevima budućeg razvoja, očekivanom demografskom razvoju i utvrđenim osnovnim pravcima gospodarskog razvoja. Prostornim planom uređenja općine Jakšić (u daljnjem tekstu PPUO Jakšić), sukladno odredbama PPP-SŽ, podacima nadležnih tijela državne uprave i pravnih osoba s javnim ovlastima, studijama, projektima i ostalom dokumentacijom, detaljno je razgraničen prostor u kojem dominiraju poljoprivredne i šumske površine, građevinska područja, vode te infrastrukturni koridori.

PPUO Jakšić se evidentiraju, zaštićuju i čuvaju osnovne značajke i vrijednosti prostora te je na tom načelu, radi nesmetanog i uravnoteženog razvitka, koncipirano njegovo planiranje i uređenje. Stoga, građevinska područja racionalno koriste prostor ne šireći se duž županijskih i državnih prometnica i na kvalitetnom poljoprivrednom i šumskom zemljištu, povećava se zaštita prostora, gospodarenje resursima je štedljivije, a akcent je na očuvanju okoliša, prirodnom i kulturnom identitetu, te prioritetnom korištenju prostora izvan građevinskog zemljišta za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo.

U PPUO Jakšić su definirane namjene prostora / površina (kartografski prikaz br.1. "Korištenje i namjena površina u mjerilu 1:25000), i to:

- prostori / površine za razvoj i uređenje prostora naselja s prikazom izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja (detaljnije na kartografskim prikazima građevinskih područja naselja 4.1 – 4.8, u mjerilu 1:5000), i to naselja: Bertelovci, Cerovac i Granje, Eminovci, Jakšić, Radnovac i Rajsavac, Svetinja, Tekić, Treštanovci;
- prostori / površine za razvoj i uređenje prostora izvan naselja –
 - A) izdvojena građevinska područja -
 - gospodarskih zona: "Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“, „Mađarija“,
 - turističko – rekreativne zone "Eminovački lug",
 - groblja,
 - igrališta,
 - B) poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene strukturirane u odnosu na vrste, vrijednosti i način korištenja,
 - C) šume isključivo osnovne namjene strukturirane u odnosu na vrste, vrijednosti i način korištenja,
 - D) vodene površine,
 - E) linijski ucrtani infrastrukturni koridori.

Dakle, PPUO Jakšić se, osim za razvoj i uređenje građevinskih područja naselja (10 naselja), definiraju i izdvojena građevinska područja za razvoj gospodarskih sadržaja unutar pet novoformiranih gospodarskih zona ("Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“, „Mađarija“) te izdvojeno građevinsko područje "Eminovački lug" s osnovnom namjenom predviđenom kako za razvoj turizma tako i za moguće korištenje istih u rekreativne svrhe.

Izdvojena građevinska područja novoformiranih gospodarskih zona, gdje bi se omogućio razvoj malog i srednjeg poduzetništva, kao i smještaj manjih industrijskih i sadržaja, planirana su:

- istočno od građevinskog područja naselja Jakšić te sjeverno od lokalne željezničke pruge II reda – II 208 Pleternica (II 207) – Velika, u površini od 34,45 ha,
- istočno od centralnog dijela naselja Cerovac, u površini od 3,57 ha
- zapadno od građevinskog područja naselja Cerovac te sjeverozapadno od naselja Granje u površini od 6,66 ha
- jugozapadno od građevinskog područja naselja Eminovci, u površini od 10,73 ha,
- južno od naselja Bertelovci na raskrižju cestovnih pravaca D 51 (Gradište (D53) – Požega – Rešetari – D4) i L 41035 (Tekić – Bertelovci – D 51), u površini od 6,66 ha
- zapadno od naselja Treštanovci uz cestu L 41050, zauzima površinu od 9,55 ha od čega je izgrađeno 3,24 ha površine.

Svojim lokacijama gospodarske zone odgovaraju dovoljnoj udaljenosti od građevinskog područja naselja i minimalnim potrebama za opremanje komunalnom infrastrukturom.

Izvan građevinskih područja mogu se smještati građevine u skladu Zakonu o prostornom uređenju, PPP-SŽ te Odredbama za provođenje ovog Plana.

Uvažavajući maksimalnu zaštitu prostora korisnici trasa infrastrukture su usmjereni na korištenje zajedničkih koridora infrastrukture. Istovremeno, novi koridori se ne mogu planirati u prirodno vrijednim područjima, njihova rekonstrukcija i održavanje mogu se vršiti samo uz racionalno korištenje tla uz maksimalno očuvanje vrijednosti krajobraza.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)

Prema podacima Državne geodetske uprava, Područnog ureda za katastar Požega, površina općine Jakšić iznosi 4.375 ha. Kartografski prikazi za PPUO Jakšić, izrađeni su na topografskoj karti u mjerilu 1:25.000 dobivenoj od Državne geodetske uprave, i računalnim očitanjem površine Općine sa spomenute karte je ustanovljeno da površina općine Jakšić iznosi 4.344,71 ha, dakle ona je manja za 30,29 ha u odnosu na navedeni podatak Katastra. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina u Planu baziraju se na ukupnoj površini Općine od 4.344,71 ha.

Planirani broj stanovnika korišten u zadanoj tablici je projekcija broja stanovnika za 2015. godinu, koja je bazirana samo na prirodnom prirastu stanovništva i migracijama. Ukupno za općinu Jakšić projekcija iznosi cca 4.860 stanovnika u 2015. godini što je za 7,88 % više u odnosu na posljednji Popis iz 2001.g (4.437 st.), dakle vidljiv je lagani porast broja stanovništva.

Kao što je već i navedeno PPUO Jakšić se, osim za površine osnovne namjene (površine izvan naselja – poljoprivredno zemljište, šume, vodne i ostale površine), dio površina namjenjuje za izgradnju naselja, izdvojena građevinska područja gospodarskih zona kao i izdvojena građevinska područja s predviđenom osnovnom namjenom za razvoj turizma. Prilikom osiguravanja površina za izgradnju, sukladno Programu prostornog uređenja RH i PPP-SŽ, uvažavane su smjernice i mjere u pogledu racionalnog gospodarenja prostorom i zaštite prostora s naglaskom na održivom razvoju.

Tablica 1.

R. B.	OPĆINA JAKŠIĆ	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan / ha ha / stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA ukupno		415,07	9,56	11,71
	- izgrađeni dio GP		301,79	6,95	16,10
	- neizgrađeni dio GP		113,28	2,61	42,90
1.2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA ukupno		64,80	1,49	75 0,013*
	- izgrađeni dio GP		15,01	0,35	
	- neizgrađeni dio GP		49,79	1,14	
	• Izdvojena građevinska područja van naselja ukupno		64,80	1,49	
	- izgrađeni dio GP		15,01	0,35	
	- neizgrađeni dio GP		49,79	1,14	
	Izdvojeno građevinsko područje gospodarske zone ("Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“, „Mađarija“) ukupno	G	43,44	1,00	
	- izgrađeni dio GP		3,24	0,07	
	- neizgrađeni dio GP		40,2	0,93	
	Izdvojeno građevinsko područje turističko-rekreacijske zone "Eminovački lug" ukupno	R	9,39	0,22	
	- izgrađeni dio GP		2,63	0,07	
	- neizgrađeni dio GP		6,76	0,15	
	Izdvojeno građevinsko područje groblja (6 naselja, 8 groblja) ukupno	+	6,38	0,15	
	- izgrađeni dio GP		3,79	0,09	
	- neizgrađeni dio GP		2,59	0,06	
	Izdvojeno građevinsko područje športsko-rekreacijske namjene (igrališta - Jakšić, Rajsavac, Tekić i Treštanovci) ukupno		5,59	0,12	
	- izgrađeni dio GP		4,44	0,10	
	- neizgrađeni dio GP		1,15	0,02	
	• Izgrađene strukture izvan građevinskog područja ukupno		-	-	
1.3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE ukupno	P	3220,66	74,13	0,663*
	- osobito vrijedno obradivo tlo	P1	3220,66	74,13	0,657*
	- vrijedno obradivo tlo	P2	-	-	-
	- ostalo obradivo tlo	P3	-	-	-
1.4.	ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	Š	339,16	7,80	0,070*
	- gospodarske	Š1	261,52	6,02	0,054*
	- zaštitne	Š2	-	-	-
	- posebne namjene	Š3	77,64	1,78	0,016*
1.5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	PŠ	202,24	4,65	0,042*

1.6.	VODNE POVRŠINE					
		ukupno		102,78	2,37	0,021*
	- vodotoci		V	52,80 ¹		
	- akumulacije					
	- retencije			103,05		
	- ribnjaci					
1.7.	OSTALE POVRŠINE					
		ukupno		68,6¹		
	- posebna namjena		N	-		
	- površine infrastrukturnih sustava (ceste)		IS	68,6 ¹		
Općina Jakšić		ukupno		4.344,71	100,00	1,12 st/ha 0,894* ha/st

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požege

Napomena: Površine navedene u tablici br. 1. utvrđene su mjerenjem na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora" u mj. 1:25.000 i kartografskim prikazima br. 4.1.do 4.8., u mj. 1:5.000

*u zadnjem stupcu koeficijenti su izraženi u stan/ha, osim u onima koji su označeni s * u kojima su koeficijenti izraženi u ha /stan, pri čemu planirani broj stanovnika iznosi 4.860

¹ površine koje nisu ušle u konačni izračun ukupne površine općine Jakšić obzirom da ih je teško izuzeti iz pojedine osnovne namjene površina

Ukupna površina Općine strukturirana po namjeni i prikazana na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina", načinjena je u skladu s "Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova" (NN, br. 106/98.).

S obzirom da je građevinsko područje višenamjensko, unutar njega neizgrađeni dio su poljoprivredne površine (vrtovi, voćnjaci i sl.) do trenutka dok se ne izgrade, odnosno prenamijene.

3.2.2. Razvoj i uređenje prostora naselja

Definiranjem planiranih građevinskih površina i njihovim usklađivanjem sa stvarnim potrebama, na način da se postojeća smanjuju na dijelovima gdje nije realno očekivati gradnju, a proširuju na dijelovima gdje se očekuje gradnja omogućuje se optimalan razvoj naselja i ostalog prostora. Na osnovu navedenog utvrđena su građevinska područja naselja: Bertelovci, Cerovac, Eminovci, Granje, Jakšić, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić i Treštanovci.

3.2.2.1. Građevinsko područje naselja

Površine za razvoj i uređenje naselja utvrđene su građevinskim područjima naselja čime je određen jedan od osnovnih instrumenata za uređivanje i racionalno korištenje prostora. Građevinska područja naselja predviđena su pretežno za mješovitu stambenu gradnju. Uz ovu osnovnu namjenu unutar GP predviđena je i izgradnja građevina drugih namjena (gospodarske, proizvodne, poslovne ugostiteljsko, turističke, javne, društvene, športsko-rekreacijske, komunalne i prometne infrastrukture) te drugih sadržaja koji upotpunjuju osnovne sadržaje naselja i pridonose kvaliteti prostora i života.

Građevinska područja naselja sadrže neizgrađene dijelove predviđene za potrebe daljnjeg širenja i razvoja naselja, te izgrađene dijelove unutar kojih je predviđeno popunjavanje i dopunjavanje izgrađene strukture.

Neizgrađeni dijelovi unutar građevinskog područja (parkovi, zaštitna zelenila površine, površine za šport i rekreaciju i sl.) koji svojom ekološkom funkcijom, funkcijom čuvanja

prrodnih resursa i sl. pridonose ukupnoj kvaliteti i vrijednosti naselja određuju se kao negrađivi dio građevinskog područja.

Unutar građevinskih područja naselja rezervirane su površine za javnu prometnu infrastrukturu, te druge građevine i uređaje komunalne infrastrukture.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja, prateći prvenstveno odnos broja stanovnika između 1991. i 2001. godine, u naseljima općine Jakšić uočena je tendencija blagog porasta broja stanovnika u 50% naselja Općine (2001./1991. – Eminovci (9,17%), Jakšić (15,31%), Radnovac(11,11%), Rajsavac (6,48%), Svetinja (9,68%)), dok je u preostalih 50% prisutan blagi (Bertelovci (-7,02%), Cerovac (-1,15%), Granje (-6,09%), Tekić (-3,44%) i Treštanovci (-7,36%)) pad, što dovodi do zaključka da je evidentna demografska stagnacija na čitavom području Općine.

Tablica 2.

Postojeća građevinska područja naselja na području općine Jakšić				
r.b.	Naselja	Broj stanovnika 2001. godine	Površina GP prema PPO Požega	Gustoća naseljenosti (st/ha)
1.	Bertelovci	159	22,16	7,18
2.	Cerovac	257	25,83	9,95
3.	Eminovci	714	81,73	8,74
4.	Granje	108	13,09	8,25
5.	Jakšić	2.003	203,25	9,86
6.	Radnovac	220	34,43	6,39
7.	Rajsavac	378	36,64	10,32
8.	Svetinja	68	7,49	9,08
9.	Tekić	253	21,54	11,75
10.	Treštanovci	277	34,31	8,07
	UKUPNO:	4.437	480,47	9,24

No, obzirom, da su sadašnje neizgrađene površine, odnosno površine za razvoj i uređenje naselja unutar građevinskog područja, pretjerane u odnosu na postojeću gustoću stanovanja, kao i gustoću stanovništva, utvrđeno je da građevinska područja nije potrebno proširivati u odnosu na površine koje su bile određene Prostornim planom (bivše) Općine Požega. Potreba smanjenja građevinskih područja naselja utvrđena je i PPP-SŽ.

Dakle, postojeće granice građevinskih područja naselja općine Jakšić su preispitane te su utvrđena nova građevinska područja u skladu s obvezama iz planova šireg područja, prvenstveno po kriterijima Odredaba za provođenje PPP-SŽ koji daje smjernice za definiranje građevinskih područja naselja, a u odnosu na demografske podatke, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja pojedinog naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina. Stoga, izmjene postojećih i određivanje novih građevinskih područja treba temeljiti na stručnim argumentima, analizama izgrađenosti naseljenog područja, odnosno iskazu površine izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja:

- unutar postojećeg građevinskog područja potrebno je ispitati rezerve neizgrađenog dijela građevinskog područja
- prilagoditi gustoću stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja
- građevinska područja oblikovati primjereno geomorfološkim značajkama kao naseljsku cjelinu odvojeno od druge takve cjeline

- građevinska područja određivati izvan koridora državne i regionalne infrastrukture, poljoprivrednih zemljišta bonitetne klase propisane Zakonom nestabilnih terena (klizišta, tektonski rasjedi), zaštitnih i sigurnosnih zona voda i izvan površina od posebnog značenja za obranu
- posebno je potrebno obrazložiti zauzetost prostora po stanovniku, ako ona prelazi 300m²/st. pri čemu se uzima u obzir izgrađena cjelina i kompaktni dijelovi naselja unutar građevinskog područja, bez poljoprivrednih, šumskih i vodnih površina koja nisu u funkciji naselja
- ukoliko su iscrpljene mogućnosti izgradnje u postojećim granicama na temelju argumentirane razvojne potrebe (porasta broja stanovnika, središnje funkcije razvoja gospodarstva), a koje mora pratiti i program izgradnje i uređenja zemljišta, moguća su proširenja građevinskog zemljišta
- prijedlozi za proširenja građevinskog područja moraju sadržavati podatke o iskorištenosti postojećeg građevinskog područja s obrazloženjem o razlozima neiskorištenja dijelova i poduzetim mjerama za iskorištavanje, osobito u slučaju kada neizgrađena površina prelazi 10% ukupne površine građevinskog područja. U tom slučaju mora se ispitati moguća smanjenja građevinskog područja u dijelovima koji se ne privode planiranoj namjeni.

U PPŽ-u su određena sljedeća temeljna polazišta za pojedine grupe naselja (tri grupe naselja):

- a) grupa naselja preko 1.000 stanovnika (Jakšić)
 - za naselje Jakšić predlaže se prethodna provjera važećih građevinskih područja i rezerviranje prostora za proširenje ako se to ocijeni potrebnim
- b) grupa naselja od 500 do 1.000 stanovnika (Eminovci)
 - za naselja (Eminovci) kod kojih je neizgrađeni dio veći od polovine izgrađenog dijela, obvezno je smanjivanje građevinskog područja, osim kad se radi o naseljima koja imaju pad broja stanovnika (jer bi to moglo dodatno smanjiti eventualni interes i mogućnosti izgradnje)
- c) grupa naselja do 500 stanovnika
 - kod tih naselja (Bertelovci, Cerovac, Granje, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić, Treštanovci) u pravilu, nije opravdano osigurati nove prostore za širenje, već je potrebno težiti smanjivanju građevinskog područja. Nužna i opravdana proširenja potrebno je posebno obrazložiti.

Kao rezultat navedenih postavki PPŽ-a, a u okviru realnih mogućnosti, planirana površina građevinskih područja svih naselja ukupno iznosi **415,07 ha**, što je za **65,38 ha** (ili za **13,61 %** manje) u odnosu na PPO Požege, kada je ukupna površina građevinskih područja svih naselja iznosila **480,45 ha**.

Treba napomenuti da je u postupku izrade ovog Plana izvršena analiza podataka iz PPP-SŽ koji se odnose na površinu građevinskih područja naselja (izgrađeni i neizgrađeni dio), kao i podatke o planiranom broju stanovnika i očekivanim gustoćama stanovništva. Tom je prilikom uočeno da podaci iz PPP-SŽ ne odgovaraju stvarnom stanju u prostoru, i to:

- izgrađeni dio građevinskih područja naselja općine Jakšić iznosi 126,69 ha, a ne 115,52 ha
- izgrađeni dio građevinskog područja općine Jakšić iznosi 301,79 ha, a ne 248,44 ha
- planirani broj stanovnika općine Jakšić 2021. godine od 5.750 stanovnika nije realan (vidi razlike između popisa stanovnika 1991.-2001. godine), te se ovim Planom za plansku 2015. godinu predviđa broj od cca 4.860 stanovnika
- planirani broj stanovnika naselja Jakšić 2021. godine od 2.800 stanovnika nije realan (vidi razlike između popisa stanovnika 1991.-2001. godine), te se ovim Planom za plansku 2015. godinu predviđa broj od cca 2.300 stanovnika.

Dakle, u odnosu na postojeća građevinska područja, a prema provedenoj analizi tijekom izrade GGP naselja općine Jakšić, čiji su rezultati vidljivi u tablici 3., površine građevinskih područja naselja, u odnosu na postojeća građevinska područja, se smanjuju u gotovo svim

naseljima Općine (osim u naseljima Cerovac, Svetinja i Treštanovci, zbog korekcija starih granica i to manje od svega 1-6% u odnosu na GP u PPO Požega), a utvrđena su na katastarskom planu u mjerilu 1: 5.000.

Tablica 3.

Planirana građevinska područja (GP) naselja prema PPUO Jakšić								
naselja	površina GP naselja prema PPUO Jakšić (ha)				površina GP prema PPO Požega (ha)	smanjenje GP naselja u odnosu na PPO Požega (%)	projekcija broja st. 2015. godine*	planirana gustoća naseljeno sti GP (st/ha)
	ukup.	izgrađeno						
		ha	%					
a) naselja preko 1.000 stanovnika								
1.	Jakšić	180,53	126,69	70,18	203,25	-11,18	2.305	12,77
b) naselja od 500 do 1.000 stanovnika								
2.	Eminovci	60,54	44,35	73,26	81,73	-25,93	836	13,81
c) naselja do 500 stanovnika								
3.	Bertelovci	18,80	12,00	63,83	22,16	-15,16	161	8,56
4.	Cerovac	27,48	22,86	83,19	25,83	6,19	258	9,39
5.	Granje	12,02	9,65	80,28	13,09	-8,17	113	9,40
6.	Radnovac	23,81	15,78	66,28	34,43	-30,85	221	9,28
7.	Rajsavac	29,06	20,89	71,89	36,64	-22,90	377	13,35
8.	Svetinja	7,93	5,16	65,07	7,49	5,87	51	6,43
9.	Tekić	19,85	15,79	79,55	21,54	-7,85	298	15,01
10.	Treštanovci	35,05	28,62	81,65	34,31	2,16	242	6,90
UKUPNO:		415,07	301,79	72,71	480,45	-13,61	4.862	11,71

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Napomena: *Podatak temeljen samo na prirodnom prirastu stanovništva i saldu migracija

A) Sveukupni bilans površina građevinskog područja naselja

- površina građevinskog područja ostvarena PPUO Jakšić **415,07 ha**
 - od toga: izgrađeni dio **301,79 ha (72,71%)**
 neizgrađeni dio **113,28 ha (27,29 %)**
- ukupno građ. područje smanjeno u odnosu na PPO Požega za: **65,38 ha (-13,61%)**

B) Brojčani prostorni pokazatelji

- Gbst - brutto gustoća stanovanja je odnos broja stanovnika i površine građevinskog područja
 4.860 stanovnika

$$\text{Gbst} = \frac{4.860 \text{ stanovnika}}{415,07 \text{ ha}} = 11,71 \text{ st/ha}$$
- Gnst - gustoća stanovništva je odnos broja stanovnika i površine obuhvata prostornog plana
 4.860 stanovnika

$$\text{Gnst} = \frac{4.860 \text{ stanovnika}}{4.344,71 \text{ ha}} = 1,12 \text{ st/ha (112 st/km}^2\text{)}$$

Planirana gustoća stanovanja (odnos planiranog broja stanovnika i površine građevinskog područja naselja), za cijelo područje općine Jakšić iznosi 11,78 st/ha, pri čemu je moguće naglasiti da su sva naselja demografski aktivna, a njihove planirane gustoće su kako slijedi:

- 1 naselje – Tekić s planiranom gustoćom stanovanja više od 15 st/ha (15,01)
- 3 naselja (Jakšić, Eminovci, Rajsavac) s planiranom gustoćom stanovanja od 10,0 do 15,0 st/ha.
- 6 naselja (sva ostala) s planiranom gustoćom stanovanja od 5,0 do 10,0 st/ha.

Kao što je već navedeno u poglavlju Ciljeva prostornog razvoja i uređenja ovog Plana (2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA GRADSKOG ZNAČAJA, 2.2.1. Demografski razvoj) u navedena projekcija broja stanovništva za 2015. godinu, po naseljima općine Jakšić, bazirana je samo na prirodnom prirastu stanovništva i saldu migracija, te obzirom na nedostatan broj podataka za kvalitetniji izračun projekcije, realno je za očekivati veća odstupanja i pogreške pogotovo na nivou naselja (malim naseljima s malim brojem stanovnika).

3.2.2.2. Sustav središnjih naselja

Planirana mreža naselja u Općini Jakšić se sastoji od deset naselja stalnog stanovanja. Sustav središnjih naselja iz PPP-SŽ u Općini Jakšić obuhvaća samo naselje Jakšić koje je kategorizirano kao -

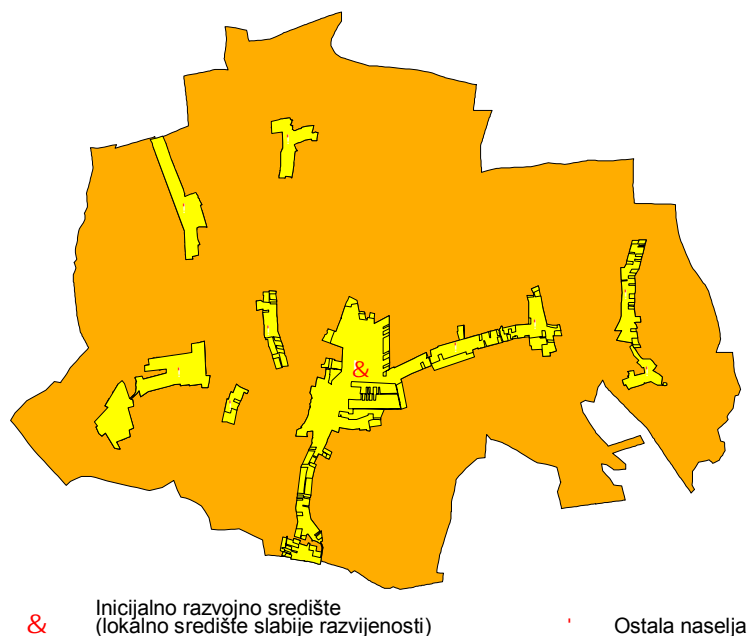
- **inicijalno razvojno središte** (lokalno središte slabije razvijenosti).

Odnosno, prema Strategiji prostornog uređenja RH naselje Jakšić pripada tipu žarišta T6 – kategoriji općinskog središta u razvojnoj fazi procesa organizacije i ustroja svih važnih funkcija gospodarstva te društvenih djelatnosti. Naselja ovog tipa ne karakterizira velik broj stanovnika, već je za njih značajan interes države i Županije te jedinica lokalne samouprave za razvoj privrede.

Sva ostala naselja Općine (Bertelovci, Cerovac, Eminovci, Granje, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić, Treštanovci) kategorizirana su kao -

- **ostala naselja**.

SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA

Jakšiću kao općinskom središtu gravitiraju sva naselja Općine po pitanju funkcija: uprave, školstva, kulture, zdravstva, trgovine, obrta i usluga te športa i rekreacije.

Planirani sustav središnjih naselja trebao bi pokrenuti procese usmjerene ka:

- uravnoteženoj prostornoj raspodjeli stanovništva, radnih sadržaja i drugih funkcija na području Općine;
- uravnoteženom razvoju središnjih funkcija;
- povećanju stupnja urbane opremljenosti i razvijenosti.

Osnovnu funkciju naselja čini stanovanje, koje je ujedno najveći korisnik prostora. Prateće funkcije stanovanja su: radne djelatnosti, usluge, opskrba, obrazovanje, zdravstvene i socijalne djelatnosti te športski i rekreacijski sadržaji. Za sve ove funkcije je ostavljena sloboda izbora lokacije, sukladno Odredbama za provođenje PPUO Jakšić, unutar građevinskog područja naselja, uz poštovanje međusobnih veza, gravitacijskih odnosa i kompatibilnosti pojedinih funkcija.

3.2.3. Razvoj i uređenje prostora izvan naselja

Izvan građevinskih područja naselja PPUO Jakšić dozvoljena gradnja na slijedećim područjima:

- **Izdvojenim građevinskim područjima**
 - građevinsko područje gospodarskih zona – "Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“ i „Mađarija“
 - građevinsko područje turističko-rekreacijske zone "Eminovački lug"
 - građevinska područja groblja
 - građevinska područja športsko-rekreacijske namjene (igrališta)
- **Područja Općine izvan građevinskih područja**

3.2.3.1. Izdvojena građevinska područja

Planirana izdvojena građevinska područja van naselja na području općine Jakšić su:

- **Izdvojeno građevinsko područje gospodarskih zona**

Za potrebe odvijanja gospodarskih djelatnosti, na području općine Jakšić formirati će se šest izdvojenih građevinskih područja gospodarskih zona, i to:

- novoformirana gospodarska zona "Jakšić" u površini od 16,90 ha, locirana istočno od građevinskog područja naselja Jakšić te sjeverno od lokalne željezničke pruge II reda – II 208 Pleternica (II 207) – Velika
- novoformirana gospodarska zona "Cerovac I", locirana istočno od centralnog dijela naselja Cerovac, u površini od 3,57 ha
- novoformirana gospodarska zona "Cerovac II" u površini od 6,76 ha, smještena zapadno od građevinskog područja naselja Cerovac, odnosno sjeverozapadno od naselja Granje

- novoformirana gospodarska zona „Kamenjača“, u površini od 6,66 ha locirana južno od naselja Bertelovci na raskrižju cestovnih pravaca D 51 (Gradište (D53) – Požega – Rešetari – D4) i L 41035 (Tekić – Bertelovci – D 51)
- gospodarska zona „Mađarija“ smještena je zapadno od naselja Treštanovci sjeverno/južno uz cestu L 41050 Treštanovci–(L 41033) – Šeovci – Alaginci – Ž 4115 i zauzima površinu od 9,55 ha od čega je izgrađeno 3,24 ha površine.

Tablica 4.

Planirana građevinska područja gospodarske zone				
R.B	Lokacija	Površina (ha)	Izgrađeni dio	
			ha	%
1.	„Jakšić“	16,90	0	0
2.	„Cerovac I“	3,57	0	0
3.	„Cerovac II“	6,76	0	0
4.	„Kamenjača“	6,66	0	0
5.	„Mađarija“	9,55	3,24	33,93
Ukupno:		43,44	3,24	7,46

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Granice izdvojenih građevinskih područja gospodarskih zona prikazane su na kartografskim prikazima 4.1., 4.2., 4.4. i 4.8. na katastarskim podlogama u mjerilu 1:5000., a za gradnju građevina unutar navedenih područja primjenjuju se uvjeti propisani Odredbama PPUO Jakšić.

• Izdvojeno građevinsko područje turističko – rekreacijske zone "Eminovački lug"

Turističko - rekreacijska zona, predviđena za razvoj turizma (rekreativnog, ribolovnog i sl.), locirana je južno od naselja Eminovci.

Unutar utvrđene granice izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreacijske zone "Eminovački lug", osim već postojećeg ribnjaka, koji se sastoji iz dva dijela – Ribnjak 1 (površine 2,25 ha) i Ribnjak 2 (površine 0,30 ha), planira se još dva nova ribnjaka, i to na zapadnoj strani građevinskog područja ribnjak površine cca 1,55 ha i na istočnoj strani cca 1,32 ha. Svi ribnjaci ovim Planom predviđeni su za športski ribolov (natjecanja ili rekreativni ribolov). Uz navedene ribnjake planira se i gradnja ribičkog doma s ugostiteljskim sadržajima za okrjepu (jelo i piće) i mogućnošću osiguranja smještajnih kapaciteta kao i gradnja ribičke kuće s mogućim ugostiteljskim sadržajima (piće) i priručnim smještajnim kapacitetima (do 10 priručnih ležajeva).

Potom, predviđa se i gradnja ugostiteljsko - turističkih građevina (auto kampa i bungalova za smještaj i boravak gostiju) te pratećih građevina u funkciji športa, rekreacije i turizma kao i pomoćnih građevina (spremišta, nadstrešnice, pecala, kotlovnice za kruto i tekuće gorivo, podzemni i nadzemni spremnici goriva i sl.). Istovremeno, predviđa se i puređivanje izletničkog prostora, kao što je: postavljanje urbane opreme, info i edukativnih ploča, putokaza, odmorišta sa drvenim stolovima i klupama, drvenih nadstrešnica, mjesta za ognjišta/ložišta za piknik u prirodi i sl.

Tablica 5.

Planirana građevinska područja turističko - rekreacijske zone "Eminovački lug"			
Lokacija	Površina (ha)	Izgrađeni dio	
		ha	%
"Eminovački lug"	9,39	2,63	28,01

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Granica izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreacijske zone "Eminovački lug" prikazana je na kartografskom prikazu br. 4.3., na katastarskoj podlozi u mjerilu 1:5000, a za gradnju građevina unutar navedenog područja primjenjuju se uvjeti propisani Odredbama PPUO Jakšić.

• Izdvojeno građevinsko područje groblja (G)

Na području općine Jakšić nalazi se devet mjesnih groblja u sedam naselja, i to u naseljima: Jakšić (2), Svetinja, Treštanovci (2), Rajsavac, Cerovac, Granje i Tekić. Groblja su dobro održavana s izgrađenom mrtvačnicom i zvonikom gotovo u svim navedenim grobljima osim u naselju Granje u kojemu je mrtvačnica u izgradnji.

Za groblja, koja se nalaze izvan granica građevinskog područja naselja, a locirana su uz naselja: Jakšić (2), Svetinja, Treštanovci (2), Rajsavac, Cerovac i Tekić određena su izdvojena građevinska područja za izgradnju groblja i zauzimaju ukupno 6,38 ha.

Samo groblje koje pripada naselju Granje nalazi se unutar granica građevinskog područja tog naselja. Istovremeno su neka groblja zajednička za dva ili više naselja kao npr. Jakšić – Radnovac u Jakšiću, Bertelovci - Svetinja – Eminovci u Svetinji, Cerovac – Granje u Cerovcu.

Tablica 6.

Granice izdvojenih građevinskih područja groblja				
R.B	Lokacija groblja	Površina (ha)	Izgrađeni dio	
			ha	%
1.	Jakšić (2)	2,11 + 0,70 = 2,81	0,87 + 0,70 = 1,57	55,87
2.	Svetinja	1,72	0,61	35,47
3.	Treštanovci (2)	0,67 + 0,24 = 0,91	0,67 + 0,24 = 0,91	100
4.	Rajsavac	0,33	0,33	100
5.	Cerovac	0,30	0,15	50
6.	Tekić	0,31	0,22	70,97
Ukupno:		6,38	3,79	59,40

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Granice izdvojenih građevinskih područja groblja izvan naselja utvrđuju se granicom katastarske čestice, a detaljno su određena na kartografskim prikazima građevinskih područja pripadajućih naselja, u mjerilu 1 : 5000, a za gradnju građevina unutar navedenih područja primjenjuju se uvjeti propisani Odredbama PPUO Jakšić.

• Izdvojena građevinska područja športsko - rekreacijske namjene (igrališta)

Na području općine Jakšić kod naselja Jakšić, Rajsavac, Tekić i Treštanovci nalaze se športsko – rekreacijske površine (igrališta) formirane kao izdvojena građevinska područja športsko – rekreacijske namjene.

Tablica 7.

Granice izdvojenih građevinskih područja športsko-rekreacijske namjene (igrališta)				
R.B	Lokacija	Površina (ha)	Izgrađeni dio	
			ha	%
1.	Jakšić	2,47	1,32	53,44
2.	Rajsavac	1,30	1,30	100
3.	Tekić	0,58	0,58	100
4.	Treštanovci	1,24	1,24	100
Ukupno:		5,59	4,44	79,43

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Granice izdvojenih građevinskih područja športsko-rekreacijske namjene (igrališta) izvan naselja utvrđuju se granicom katastarske čestice, a detaljno su određena na kartografskim prikazima građevinskih područja pripadajućih naselja, u mjerilu 1 : 5000.

3.2.3.2. Područja Općine izvan građevinskih područja

Površine za razvoj i uređenje izvan građevinskih područja tretiraju se kao negradive površine za potrebe poljoprivredne proizvodnje i gospodarenje šumama, a samo iznimno i malim dijelom na njima je moguća gradnja.

Odredbama članka 42. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), te sukladno s istima Odredbama PPUO Jakšić, određene su građevine i objekti koje je, u skladu sa smjericama i kriterijima prostornog plana uređenja Općine, moguće graditi izvan građevinskih područja:

- stambene i gospodarske građevine te obiteljska gospodarstva u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti i seoskog turizma, (građevine za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju te uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja (stoke, peradi i krznaša) te ribnjaci, građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda, građevine za smještaj i sklanjanje poljoprivredne mehanizacije i oruđa te njihovo održavanje, gospodarske proizvodno-obrtničke građevine za primarnu doradu i preradu u funkciji osnovne poljoprivredne proizvodnje, ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj i prehranu u seoskom turizmu, pojedinačne građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje, ostale pomoćne građevine za potrebe obavljanja poljoprivredne djelatnosti, stanovanja ili seoskog turizma)
- rekreacijske građevine: trim, biciklističke, planinarske konjičke i slične staze, ribnjaci za športski ribolov, šumske, ribarske i izletničke kuće, lovački i planinarski domovi, kuće ili skloništa te slične građevine u funkciji rekreacije.
- manje vjerske građevine (raspela, poklonci, kapelice) i spomen-obilježja
- građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma (šumske kuće, lugarnice te nastambe za radnike grade I sl.)
- građevine infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.)

Iznimno od navedenog, izvan građevinskog područja na poljoprivrednom zemljištu I i II bonitetne klase može se planirati izgradnja samo stambenih i gospodarskih objekata u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, građevina infrastrukture te građevina za istraživanje i iskorištavanje energetskih mineralnih sirovina.

3.2.4. Poljoprivredne površine isključivo osnovne namjene (P)

Pod obradive poljoprivredne površine smatraju se oranice, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade. Sukladno s odredbama Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04 I 45/04), obradive poljoprivredne površine se kategoriziraju na:

- P1** – osobito vrijedno obradivo tlo
- P2** – vrijedno obradivo tlo
- P3** – ostala obradiva tla.

Prema PPP-SŽ, obradive poljoprivredne površine na području općine Jakšić ulaze u kategoriju P1 – osobito vrijedno obradivo tlo koje zauzima 3512,29 ha što čine udio od 80,27 % ukupnog teritorija Općine (odnosno čini udio od 97,31 % ukupnih poljoprivrednih površina Općine).

Obzirom, da poljoprivredne površine, kao vrijedan prirodni resurs, zauzima najveći dio ukupne površine općine Jakšić (82,49 %), veoma je važna potreba racionalnog i ekonomičnog korištenja ovakvog prirodnog resursa.

Za pojedine kategorije tala, postoje posebna ograničenja vezana za izgradnju. Prekategorizacija poljoprivrednih površina u drugu bonitetnu kategoriju moguća je nakon procjene opravdanosti i provedbe gospodarsko-ekoloških opravdanih mjera (melioracija, odvodnjavanje, navodnjavanje, zaštita od poplava i slično).

Navedene kategorije i granice prostiranja svake od navedenih kategorija poljoprivrednog zemljišta prikazane su na Kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina". Urcrtavanjem poljoprivrednih površina isključivo osnovne namjene, te izvršenom izmjerom ucrtanih površina pomoću računara, utvrđeno je samo jedna kategorija, i to kategorija osobito vrijednog obradivog tla ukupne površine 3192,38 ha koje zauzima 73,48 % ukupne površine Općine, s osnovnom namjenom za poljoprivrednu proizvodnju.

Osobito vrijedno obradivo tlo prostorno se rasprostire na najvećem dijelu Općine, i to oko svih deset građevinskih područja naselja: Jakšić, Eminovci, Bertelovci, Cerovac, Granje, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić i Treštanovci, oko izdvojenih građevinskih područja gospodarskih zona, i to: „Jakšić“, „Cerovac I“, „Cerovac II“, „Kamenjače“ i „Mađarija“ te dijelom oko izdvojenog građevinskog područja turističko – rekreacijske zone „Eminovački lug“.

U cilju zaštite poljoprivrednog zemljišta, najoptimalnija mjera zaštite je racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta u skladu s utvrđenom pogodnosti zemljišta za pojedinu namjenu, kao i racionalizacija korištenja kemijskih sredstava u procesu proizvodnje hrane i drugih poljoprivrednih kultura, a koje imaju za cilj povećanje prinosa. U skladu s tim potrebno je djelovati na razvijanju ekološke poljoprivrede, odnosno proizvodnje zdrave hrane, a za čiju proizvodnju je osnovni preduvjet vrijedno i očuvano poljoprivredno tlo, a što općine Jakšić posjeduje, kao i potencijal u okviru seoskih gospodarstava u ruralnim naseljima.

Kako je na prostoru cijele Županije prisutan trend smanjenja poljoprivrednih površina zbog širenja naselja, izgradnje gospodarskih zona, prometnica, te ostale infrastrukture ali i zbog prisutnosti erozijskih procesa, to je potrebno na najmanju moguću mjeru smanjiti korištenje kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, kroz usklađivanje interesa svih korisnika u prostoru. U tom smislu potrebno je, koliko je to moguće, okrupnjavati poljoprivredne posjede radi gospodarski opravdane poljoprivredne proizvodnje, pa tako i vinogradarstva i voćarstva, ali istovremeno nastojati zaustaviti procese daljnjeg usitnjavanja, parcelacije zemljišta, kako bi se lakše mogle provoditi mjere uređivanja i zaštite zemljišta.

3.2.5. Šumske površine isključivo osnovne namjene (Š)

Šume kao specifično prirodno bogatstvo zahtijevaju i posebne uvjete gospodarenja, a što podrazumijeva racionalno korištenje proizvodnih mogućnosti šume, te istovremeno i njenu obnovu. Međutim, šume zahtijevaju i posebne uvjete očuvanja i zaštite, kako bi se očuvala njihova ekološka i socijalna vrijednost, što obvezuje društvo na gospodarenje šumom i šumskim zemljištem kao djelatnostima od posebnog interesa.

Državnim šumama i šumskim zemljištem na području općine Jakšić (cca 50%), kojima gospodare "Hrvatske šume" - Uprava šuma podružnica Požega, i to unutar obuhvata gospodarske jedinice "Poljadijske šume", gospodari se na temelju Osnova gospodarenja koje se izrađuju za državne šume, a koji sadrže popise sječe, uzgoja i zaštite šume za 10 godine, a orijentacijski za 40 godina. U okviru privatnih šuma se ne izrađuju gospodarske osnove, zbog problema financiranja, tako da su one uglavnom, loše kakvoće i većinom degradirane.

Potrebno je napomenuti, da su "Hrvatske šume" d.o.o. stekle na prestižni FSC certifikat za gospodarenje povjerenim šumama kojih je vlasnik RH. Prema definiciji, FSC akreditirana certifikacija znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Cilj projekta FSC je da se promovira i podrži ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje šumama u svijetu, na način da se pri tome uspostavi općepoznati standard čije rezultate rada, a to je drvo odnosno drvna sirovina, kasnijom preradom drvna industrija, nudi kupcima koji kupnjom tako označenih proizvoda valoriziraju principe takvog odgovornog šumarstva. FSC certifikat je svojevrsno međunarodno priznanje da je način gospodarenja državnim šumama koje primjenjuju "Hrvatske šume" d.o.o. u skladu sa strogim kriterijima. To je i priznanje cijeloj generaciji hrvatske šumarske struke koja već generacijama na odgovoran način gospodari tim izuzetno značajnim nacionalnim resursom. Ovim, hrvatsko šumarstvo ulazi u sam vrh svjetskih trendova, obzirom da je po FSC sustavu certificirana cjelokupna površina državnih šuma, što u svjetskim razmjerima predstavlja izuzetan rezultat.

U cilju osiguravanja postojanosti ekosustava i održavanja i poboljšanja općekorisnih funkcija šuma, naprednog i potrajnog gospodarenja, te korištenja šuma i šumskog zemljišta na način i u takovoj mjeri da se održava njihova biološka raznolikost, produktivnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal, vrši se sanacija oštećenih dijelova pošumljavanjem autohtonim vrstama (štete od elementarnih nepogoda, snjegoloma, vjetroloma, vjetroloma), kao i redovita kontrola štetnika šume.

Šume i šumska zemljišta na prostoru Općine, sukladno Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04 i 45/04), prikazana su na Kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina", a izmjerom na karti ucrtanih površina, pomoću računara utvrđene su sljedeće kategorije šume i šumskog zemljišta u sljedećim površinama:

- gospodarske šume – 261,36 ha
- šume posebne namjene - 77,64 ha

Temeljna smjernica vezana za šume i šumsko zemljište je potreba očuvanja ovog prirodnog potencijala, kao i vođenja dugoročne politike racionalnog gospodarjenja, koja uključuje čuvanje, njegu, sječu, te druge oblike korištenja i upravljanja, vodeći računa o višestrukim funkcijama šuma (gospodarskim, ekološko-turističkim, socijalnim, hidrološkim itd) na lokalnoj, ali i široj razini, kako u sadašnjosti tako i u budućnosti. U tom smislu potrebno je usuglasiti interese svih korisnika u prostoru, a osobito interese poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

3.2.6. Ostale poljoprivredne i šumske površine (PŠ)

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su manje rascjepkane obradive površine, neobradive površine, pašnjaci i manji šumarci – gajevi, neobrasle šume i neplodne šumske površine. Proizvodna vrijednost zemljišta ove kategorije nije velika, ali značajne su radi zaštite identiteta prirodnog i kultiviranog krajobraza.

3.2.7. Vodne površine (V)

U vodne površine ulaze vodotoci, akumulacije, retencije, ribnjaci i slično, koji su za područje općine Jakšić ucrtani na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina" .

3.2.8. Ostale površine

3.2.8.1. Posebna namjena. (N)

Temeljem odredbi članka 18. Zakona o obrani (NN 33/02 i 58/02) i Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN 175/03), Ministarstvo obrane Republike Hrvatske nema posebnih zahtjeva u vezi potreba za rezerviranjem prostora posebne namjene.

3.2.8.2. Površine infrastrukturnih sustava (IS)

Ove površine čine linijski (trase i koridori) i površinske infrastrukture građevine državnog i županijskog značaja. Infrastrukturni sustavi, prvenstveno prometni, veliki su korisnici prostora, te je potrebno posvetiti veliku pozornost vođenju prometnih koridora tako da osiguravaju dobro povezivanje, ali istodobno da što manje ugrožavaju vrijednosti prostora.

Od planiranih prometnih koridora državnog i županijskog značenja kroz područje općine Jakšić načelno se pozicioniraju prostorni rezervati za izgradnju planirane dionice brze ceste: Pleternica – Požega – Brestovac (srednjo-slavonski cestovni smjer "Vallis aurea") koja jednim malim dijelom prelazi preko područja općine Jakšić (usvojena Studija o utjecaju na okoliš)

Ostali prometni pravci uglavnom će se razvijati u postojećim koridorima uz modernizaciju, manje ispravke i nadopune. Ostali infrastrukturni sustavi (vodoopskrba, odvodnja, vodno gospodarstvo, plinoopskrba, elektroopskrba, telekomunikacije) razvijati će na temelju zasebnih konceptijskih rješenja, poštivajući plansku razradu organizacije, namjene i zaštite prostora.

* prema dopisu MORH, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša – klasa: 350-02/05-01/177, urbroj: 512M3-020202-06-6 od 03. studenog 2006.

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Gospodarstvo je, kao i u Republici Hrvatskoj u cjelini, u proteklom desetljeću doživjelo temeljite promjene. Obzirom na promijenjen model potražnje, pad broja zaposlenih, te procese pretvorbe s planskog na tržišno gospodarstvo, nameće se potreba stvaranja novog gospodarskog i prostornog modela razvitka. Perspektiva daljnjeg gospodarskog razvoja temeljit će se na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu, te je orjentirana na disperziju manjih pogona čiste industrije, obrta i trgovine, a zasnivat će se na načelima:

- održivog razvoja,
- suradnje sa svim korisnicima prostora i
- suradnje Općine sa Županijom.

U razvoju treba iskoristiti tradicionalne gospodarske veze i interese za korištenje vlastitih mogućnosti razvoja i pri tome voditi računa da se na području Općine ne lociraju tehnologije s negativnim utjecajem na okoliš kako se ne bi narušile vrijednosti prostora i okoliša. Dakle, gospodarske djelatnosti je moguće smjestiti u prostor pod uvjetima da racionalno koriste prostor nisu energetski zahtjevne i prometno su primjerene, nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša, zasnovane su na modernim sektorima, temeljenim na novim tehnologijama i sektoru usluga, najbolje valoriziraju ljudski rad i zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.)

Gospodarske djelatnosti, uz navedene uvjete, prostorno mogu biti smještene:

- u građevinskim područjima naselja - u naselja u okviru stanovanja ili prema karakteru u posebne zone u okviru naselja,
- u izdvojenim građevinskim područjima gospodarskih zona: „Jakšić“, „Cerovac I“, „Cerovac II“, „Kamenjača“ i „Mađarija“
- izvan građevinskih područja.

Osnovne namjene gospodarskih djelatnosti mogu biti:

- Proizvodne – pretežno industrijski sadržaji te zanatske i slične namjene (proizvodnja, prerađivačka industrija i sl.)
- Poslovne – pretežno uslužne, trgovačke, komunalno-servisne, ugostiteljsko-turističke namjene te manji zanatski sadržaji, skladišta, servisi i sl.
- Poljoprivredne – građevine za uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja, smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije te njihovo održavanje, proizvodno-obrtničke građevine za primarnu doradu i preradu, ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj i prehranu u seoskom turizmu, pojedinačne građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje, pomoćne građevine, pomoćne građevine za potrebe obavljanja poljoprivredne djelatnosti, stanovanja ili seoskog turizma i slično.

Praćenjem razvitka poduzetništva ustanovljena je potreba da se na području općine Jakšić osigura prostor za njegov budući razvoj. Stoga se, na području obuhvata PPUO Jakšić, planira uređenje i gospodarskih zona unutar izdvojenih građevinskih područja, i to: „Jakšić“, „Cerovac I“, „Cerovac II“, „Kamenjača“ i „Mađarija“, kako je već navedeno u prethodnim poglavljima Plana.

3.3.1.1. Poljoprivreda, šumarstvo, ribogojstvo, lovstvo

• Poljoprivreda

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućavaju kvalitetnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Primjenom Zakona o poljoprivrednom zemljištu omogućeno je obiteljskim gospodarstvima da zakupe značajne površine državnog zemljišta te su time stvoreni uvjeti za stvaranje većih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Velika (veća od 50 ha) i srednja (25 – 50 ha) poljoprivredna gospodarstva su usmjerena pretežito na ratarsku proizvodnju, a mala poljoprivredna gospodarstva (manja od 25 ha) na mješovito ratarsko – stočarsku proizvodnju.

Obradive poljoprivredne površine (oranice i vrtovi, voćnjaci i vinogradi), a na osnovu podataka Državne geodetske uprave, zauzimaju 3.512,29 ha ili cca 80,27 % ukupne površine općine Jakšić, te predstavljaju osnovu kvalitetne primarne proizvodnje žitarica, povrća, voća, stočne hrane i industrijskih kultura, za što postoje veoma povoljni uvjeti.

Poseban značaj u razvoju poljoprivredne proizvodnje u budućnosti pružaju mogućnosti kontrolirane proizvodnje zdrave hrane, što uključuje biljnu proizvodnju bez primjene umjetnih sredstava, te ekstenzivno stočarstvo.

Najveći problem razvoju poljoprivrede predstavlja postojeća prekomjerna usitnjenost obiteljskih gospodarstava koja ne mogu osigurati racionalnu i konkretnu poljoprivrednu proizvodnju, korištenje poljoprivredne mehanizacije i radne snage. Usprkos ograničenjima poljoprivredni sektor karakterizira visok stupanj tehničko-tehnološke stručnosti i osposobljenosti, no potrebo je postići maksimalnu iskorištenost zemlje, strojeva, radne snage, znanja i proizvodno-tehnološkog iskustva. Najperspektivnija su ratarsko - stočarska obiteljska gospodarstva koja će morati pratiti tržišne zahtjeve i prema njima odrediti strukturu proizvodnje (proizvodnja hrane za vlastite potrebe, veća sjetva industrijskog bilja i sl.). Manja obiteljska poljoprivredna gospodarstva moraju se orjentirati na radno intenzivnu proizvodnju kao što su uzgoj povrća, voća i cvijeća, sitno stočarstvo, kooperativna proizvodnja za poznatog kupca i sl.

Ograničenja korištenja prostora u smislu lociranja određenih sadržaja odnose se na zaštitu poljoprivrednih površina visoke kvalitete tla. Korištenje prostora izvan građevinskog zemljišta namijenjeno je prioritetno poljoprivredi, šumarstvu i vodnom gospodarstvu. Očuvanje vrijednog poljoprivrednog zemljišta i osiguranje potrebnih novih površina razvoja gospodarstva naglašava potrebu donošenja mjera za poticanje boljeg iskorištenja građevinskog zemljišta. Izgradnju izvan utvrđenih granica građevinskog područja na poljoprivrednom zemljištu relativno najboljih bonitetnih klasa (I - IV klase) može se iznimno dozvoliti samo u slučajevima kada zbog reorganizacije i racionalizacije poljoprivredne proizvodnje postoji potreba za izgradnjom novih u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

• Šumarstvo

Površina šuma i šumskog zemljišta na području općine Jakšić, a na osnovu podataka Državne geodetske uprave, zauzima 408,50 ha, što čini 9,34 % ukupnog teritorija Općine. Šume su većinom listače od kojih su najzastupljenije vrste: hrast kitnjak i lužnjak, grab i trešnja, a karakteristična šumska tla su eutrično smeđe i lesivirano tlo.

Šumarska politika i šumarsko planiranje ima za cilj unapređenje učinkovitog načina korištenja šuma uz uvjet da se koriste sve njene funkcije (ekološke, društvene i gospodarske), što podrazumjeva uz gospodarske učinke i održavanje biološke raznolikosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti i potencijala šume. Gospodarenje šumama vrši se prema šumarsko gospodarskoj osnovi koja se temelji na načelima biodiverziteta i obnovljivim reasursima.

- **Ribogojstvo**

Ribnjačarstvo na području općine Jakšić ima već dužu tradiciju zahvaljujući postojećim ribnjacima koji se nalaze na području naselja Jakšić, Eminovci, Rajsavac, na vodotocima Kaptolka i Glogovac, u kojima se uglavnom uzgajaju šaran (som, smuđ, štika, linjak, šaran, karase, amure i glavaše). Slatkovodno ribarstvo, kao poljoprivredna djelatnost, predstavlja perspektivnu granu proizvodnje zbog povoljnih mogućnosti plasmana ribe kako na domaćem tako i na inozemnom tržištu. U posljednje vrijeme pojavljuju se i zainteresirani građani kao potencijalni investitori u ulaganje malog poduzetništva, u čijem razvojnom planu je predviđen uzgoj, proizvodnja i prodaja ribe. Istovremeno, analizirajući moguće lokacije toplovodnog ribnjačarstva u slivu rijeke Orljave, na području općine Jakšić, „Vodoprivrednom osnovom sliva rijeke Orljave,„ planiran je ribnjak na potoku Kaptolka u blizini postojećeg ribnjaka pokraj naselja Eminovci. Stoga je ovim Planom, a prema danim Odredbama omogućena gradnja takvih gospodarskih - poduzetničkih kompleksa ribnjaka.

- **Lovstvo**

Na području općine Jakšić, na površini od 2649 ha koje zauzimaju dijelovi lovišta broj XI – Jakšić i broj IX - Požega, lovstvo ima već dužu tradiciju.

Obzirom na kvalitetna prirodna staništa (šume, livade, zaravni...) i razne vrste divljači (srna obična, zec, fazani, trčke, prepelice i dr.) uvjeti za razvoj lovstva izrazito su povoljni, te će razvoj lovstva biti neposredno vezan uz razvoj turizma.

3.3.1.2. Turizam i ugostiteljstvo

Turizam na području općine Jakšić slabo je razvijen i u planskom razdoblju potrebno je potaknuti postojeće i stvoriti nove preduvjete za aktivniju turističku valorizaciju potencijala Općine, na što ukazuje i aktivniji pristup kontinentalnom turizmu na razini Države i Županije, sadržan u strateškim dokumentima prostorno i turističkog razvitka. U njima se naglašava potreba ravnomjernijeg turističkog razvoja svih potencijala, kao i racionalno korištenje ovih resursa.

Blizina, bogatstvo i raznolikost resursa, njihova očuvanost, te atraktivnost, kao i očuvanje atraktivnosti prostora, kao i njegovanje autohtonih (regionalnih) osobitosti prostora i njegovih vrijednosti (prirodni uvjeti, vodotoci, akumulacije, šume, lovišta, graditeljska i kulturno-povijesna baština), uređenje izletničko-rekreacijskih područja (u vidu različitih športskih i rekreacijskih staza, kuća, domova i skloništa, ribnjaka), kao i jača sprega turizma s ukupnim gospodarskim razvojem, osnove su za planirani razvoj kontinentalnog turizma na području Županije, ali i Općine.

Dakle, koncept turističke ponude leži u zadovoljenju načela održivog razvitka i razvitka ruralnog prostora, te spoznaje konverzijske sposobnosti održivog turizma da prirodna i kulturna nematerijalna dobra konvertira u gospodarska dobra, a da pri tome ne gube svoje zaštitne značajke.

Prirodne ljepote (Eminovački lug - uređeni ribnjaci), kulturno-povijesna obilježja (zaštićeni arheološki lokaliteti - Čaire/Jakšić, Gradina-Tekić/Tekić) i turističke manifestacije (smotra folklor pod nazivom "Pjesmom u jesen"), glavna su obilježja općine Jakšić kao turističkog odredišta u Požeško-slavonskoj županiji. Stoga će se i budući turistički razvoj općine Jakšić oslanjati prvenstveno na mogućnosti valorizacije svojih prirodnih potencijala (rijetkom ali očuvanom šumskom fondu, vrijednom poljoprivrednom tlu, bujnim vodotocima), te kulturnoj baštini (arheološka nalazišta) i kao takav će predstavljati, u okviru planiranog ukupnog gospodarskog razvoja područja Općine, jednu od okosnica njenog razvoja.

U tom smislu se ističu i mogućnosti razvijanja različitih oblika kontinentalnog turizma u skladu s valorizacijom prirodnih i prostornih resursa Općine, i to osobito ruralnog, a zatim i: rekreativnog, lovnog, ribolovnog, kulturnog, arheološkog, istraživačkog, izletničkog, ekološkog turizma i mnogih drugih. U svrhu turističke eksploatacije potrebno je razvijati niz dodatnih usluga: smještajne kapacitete te potom informativne, servisne, športsko-rekreacijske, trgovačke i druge usluge.

Cjelokupna turistička ponuda bila bi kvalitetnija kada bi se upotpunila dodatnim sadržajima kroz suradnju lokalnog gospodarstva, i to na području:

- ekopoljoprivrede i proizvodnje domaće zdrave hrane,
- tradicijskog graditeljstva,
- razvoja manjih obiteljskih smještajnih kapaciteta (seoska gospodarstva s turističkom ponudom - usluga smještaja i usluga ishrane, ali i aktivnog odmora turistima), razvijajući ponudu ekološki zdrave hrane, izradu predmeta i suvenira, narodne radinosti, predstavljajući običaje s naglaskom na bogatstvo folklornih elemenata, manifestacije itd.
- uslužnog sektora obrtništva i poduzetništva i dr.

Istovremeno, za realizaciju istoga neophodno je Općini osigurati adekvatnu komunalnu infrastrukturu (vodoopskrba, odvodnja i plinoopskrba).

Za razvoj turizma na području općine Jakšić ovim Planom planira se uređenje turističko – rekreacijske zone "Eminovački lug" unutar izdvojenog građevinskog područja.

Turističko – rekreacijsku zonu "Eminovački lug" (planirane površine 9,39 ha) unutar koje se nalazi postojeći ribnjak koji se sastoji, kako je već navedeno, od većeg i manjeg ribnjaka, moguće je popuniti sadržajima koji bi zahvaljujući i prirodnim potencijalima potakli razvoj turizma na ovom području. Naime, na navedenoj površini uz postojeći ribnjak planiraju se još dva nova ribnjaka i to na zapadnoj strani građevinskog područja ribnjak površine cca 1,55 ha i na istočnoj strani cca 1,32 ha, koji su, kao i postojeći, predviđeni za športski ribolov (natjecanja ili rekreativni ribolov). Osim navedenih vodnih površina od građevina športa i rekreacije planira se i gradnja ribičkog doma s ugostiteljskim sadržajima za okrjepu (jelo i piće) i mogućnošću osiguranja smještajnih kapaciteta kao i gradnja ribičke kuće s mogućim ugostiteljskim sadržajima (piće) i priručnim smještajnim kapacitetima (do 10 priručnih ležajeva).

Potom, predviđa se gradnja i ugostiteljsko - turističkih građevina, kao što su auto kampa i bungalova za smještaj i boravak gostiju te za to potrebnih pratećih građevina u funkciji športa, rekreacije i turizma (građevine potrebne za funkcioniranje auto kampa/sanitarni čvorovi, kupaonica, spremišta i dr./, udružnih i upravnih prostora, svlačionice, parkirališta, manipulativnih površina, infrastrukturnih građevina i sl.). Naravno, uz navedene građevine, predviđa se i gradnja pomoćnih ili pratećih građevina potrebnih za njihovo funkcioniranje i korištenje, kao što su: spremišta, nadstrešnice, pecala, kotlovnice za kruto i tekuće gorivo, podzemni i nadzemni spremnici goriva, uz vodne površine - crpne stanice, spremišta hrane za uzgoj ribe, spremišta pribora za održavanje ribnjaka, svlačionice uz vodne površine i sl. Istovremeno, planira se i preuređivanje izletničkog prostora, npr: postavljanje urbane opreme, info i edukativnih ploča, putokaza, odmorišta sa drvenim stolovima i klupama, drvenih nadstrešnica, mjesta za ognjišta/ložišta za piknik u prirodi i sl. te pejzažno uređenje.

Sve planirane građevine u turističko – rekreacijskoj zoni "Eminovački lug" moraju se locirati na način da se uklope u prirodni krajolik te da svojim položajem i oblikovanjem ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti. Iz toga slijedi da se kod arhitektonskog oblikovanja građevina u ovoj zoni preporuča korištenje arhitektonskih elemenata i prirodni građevinski materijali, sukladnih autohtonoj izgradnji, podneblju i krajobrazu i to, na način da se građevine nakon izgradnje u najvećoj mjeri uklope u prirodno okruženje te da svojim izgledom, oblikovanjem i volumenom ne dominiraju prostorom u kojem su smještene.

U turističku ponudu kao izletišta (odmorišta) s rekreacijskim sadržajima i mogućnostima sportskog ribolova, moguće je uključiti izletničko – rekreacijska područja „Jakšić“ i „Rajsavac“. Navedena područja su već djelomično uređena i uz postojeće ribnjake imaju izgrađene ribičke/lovačke kuće s popratnim sadržajima i potrebnom infrastrukturom (elektroopskrba i vodoopskrba /Jakšić - javna mreža, Rajsavac – bunar/). Na lokaciji izletničko - rekreacijskih područja "Jakšić" i "Rajsavac" ne predviđa se gradnja građevina, osim ribnjaka za športski ribolov s pratećim elementima (pomoćne ili prateće građevine za potrebe uzgoja ribe – spremišta hrane, pribora za održavanje i sl.) te ribičke i/ili lovačke kuće. Isključivo je, na ovim područjima dozvoljeno hortikulturno uređenje krajobraza uz mogućnost gradnje pristupnih puteva, pješačkih, trim, biciklističkih, konjičkih i drugih staza, postavljanje urbane opreme, info i edukativnih ploča, putokaza, odmorišta sa drvenim stolovima i klupama, određena mjesta za ognjišta/ložišta za piknik u prirodi i sl.

Za daljnji razvoj izletničko-rekreativnog turizma, značajno je još napomenuti: neophodno aktivnije uključivanje poduzetništva kao pokretača dodatnih turističkih sadržaja, edukacija stanovništva o ekološkom očuvanju okoliša te bolja povezanost Jakšića s glavnim prometnicama u okruženju.

3.3.1.3. Industrija, malo i srednje poduzetništvo

Perspektiva gospodarskog razvoja, u skladu sa Strategijom i Programom prostornog razvitka Republike Hrvatske, oslanja se na uvođenje modernih tehnologija, učinkovite organizacije i osvajanje novih tržišta. Razvitak se orijentira prema industriji koja koristi komparabilne prednosti prostora: položaj, prirodne resurse, sposobne radnike, tržište, kapital, tradiciju, znanje i drugo. Svaka strategija razvoja industrije mora biti u okvirima održivog razvitka, a to znači da energetska i ekološka dimenzija industrije ne smije umanjivati kvalitetu okoliša.

Na području općine Jakšić gospodarsku strukturu čine mali i srednji poduzetnici i nekoliko manjih gospodarsko-obrtničkih pogona (prerada čaja i kave, proizvodnja radijatora i kotlova za centralno grijanje i sl.), a prema podacima HGK-Županijske komore Požega dominira djelatnost trgovine, dok su ostale djelatnosti malo ili nedovoljno zastupljene. U planskom razdoblju neočekuje se, a niti predviđa razvoj velikih industrijskih pogona već daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva (mala i srednja trgovačka društva, obrti i zadruge).

Postupno oživljavanje gospodarstva razvijat će se, dakle, na temeljima privatnog poduzetništva (tzv. "mala privreda") koja se smatra jednim od osnovnih faktora lokalnog i regionalnog razvoja i procesa industrijskog restrukturiranja, osobno kao dopuna velikim poduzećima u proizvodnji određenih vrsta proizvoda u malim serijama i značajan je generator razvoja. Disperzija industrije u manje jedinice znatno doprinosi uvođenju visoke tehnologije, razvitku sustava upravljanja te omogućava veću dinamiku i prostornu distribuciju djelatnosti u prostoru.

Mogući sadržaji vežu se za tradicionalne gospodarske namjene prvenstveno prerađivačkih kapaciteta na bazi drveta, metala, prehrambenih proizvoda (prizvodnja kruha, tjestenine i kolača, proizvodnja, obrada, konzerviranje mesa i slično), poljoprivrednih proizvoda, ali i sve druge proizvodnje koje ne zagađuju okoliš a privučene su dobrim prometnim položajem, zemljopisnim smještajem kao i stručnom radnom snagom.

Kao poticajna mjera razvoja poduzetništva i općeg gospodarskog razvoja, ali i dugoročnog rješavanja potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom, na području obuhvata PPUO Jakšić utvrđeno je pet izdvojenih građevinskih područja novih gospodarskih zona, i to: "Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", „Kamenjača“ i „Mađarija“. Planirana građevinska područja gospodarskih zona omogućavaju poduzetnicima i zajedničko korištenje pripadajuće pripremljene infrastrukture te na taj način smanjivanje troškova opremanja i uređivanja zemljišta, te lakše ostvarivanje beneficije u cilju podržavanja poduzetništva.

U sklopu izdvojenih građevinskih područja novih gospodarskih zona je dozvoljena izgradnja poslovnih i proizvodnih građevina (građevine uslužne, trgovačke, komunalno-servisne, ugostiteljsko-turističke, industrijske, prerađivačke, zanatske ili slične namjene te one koje zbog prostornih i drugih ograničenja ne mogu biti smještene unutar granica građevinskih područja naselja), pomoćnih, prometnih i infrastrukturnih građevina te športsko-rekreacijskih građevina za potrebe zaposlenih, kao i kombinacije različitih navedenih namjena u sklopu jedne građevine.

Istovremeno, u tim gospodarskim zonama ne mogu se graditi stambene građevine, kao ni građevine gospodarske namjene za djelatnosti koje ugrožavaju područja druge namjene bukom, vibracijama i onečišćenjem zraka preko graničnih vrijednosti utvrđenih posebnim propisima, ili na drugi način štetno utječu ili onemogućavaju korištenje susjednih građevnih čestica.

Sve gospodarske građevine locirati, planirati, graditi i uređivati sukladno Odredbama PPUO Jakšić.

3.3.1.4. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na području općine Jakšić, uvidom u Registar eksploatacijskih polja i istražnih prostora*, nema registrirano niti jedno eksploatacijsko polje niti istražni prostor.

Otvaranje novih eksploatacionih polja ili istražnih prostora, na području Općine, nije dozvoljeno prije donošenja stručne podloge/rudarsko – geološke studije sa studijom potencijalnosti mineralnih sirovina, čija je izrada propisana Prostornim planom Požeško-slavonske županije. Nakon donošenja studije nove lokacije za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina potrebno je unijeti u PPUO Jakšić.

3.3.1.5. Ostale djelatnosti

Obzirom na planirani koncept policentričnog razvoja Županije raznovrsnost i specijaliziranost ponude tercijarnih i kvartarnih djelatnosti imati će značajno mjesto u poboljšanju kvalitete života i boljoj opskrbi stanovništva. U građevinskim područjima naselja mogu biti smješteni i različiti poslovni i uslužni sadržaji (trgovački, uslužni, servisni, turistički i ugostiteljski sadržaji kao i manji prostori za rad). Način izgradnje detaljno je definiran provedbenim odredbama, pri čemu je nužan preduvjet da se njihovom izgradnjom i funkcioniranjem ne narušava stanje okoliša ili na bilo koji način snižava kvaliteta života u naselju.

Od posebnog značenja za lokalnu razinu su mogućnosti razvitka obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, što omogućava brži gospodarski razvitak, veće zapošljavanje i viši oblik zadovoljavanja potreba stanovništva.

3.3.2. Društvene djelatnosti

Javne i društvene djelatnosti su usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života, odnosno obrazovne, kulturne i znanstvene razine te zdravstvene kulture cjelokupnog stanovništva i predstavljaju aktivnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja. Istovremeno, osiguravaju nesmetano bavljenje sportskim aktivnostima i tehničkom kulturom, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva, te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva.

* prema dopisu Ureda državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji, Služba za gospodarstvo, prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljstvo, klasa: 310-01/05-01/7, urbroj: 2177-03-02/3-05-2 od 20. prosinca 2005.g.

U definiranju mreže objekata i funkcija društvenih djelatnosti za plansko razdoblje na području općine Jakšić pošlo se od stanja i obveza koje proizlaze iz PPP-SŽ, uzimajući u obzir potrebe, mogućnosti i ograničenja Općine u svezi planiranja pojedinih funkcija koje proizlaze iz njene nadležnosti, a u skladu s predviđenim konceptom policentričnog razvitka.

Slijedom toga, obzirom da ima status manjeg inicijalnog razvojnog središta (lokalno središte slabije razvijenosti), općina Jakšić bi trebala sadržavati sljedeće funkcije područnog središta:

- uprava i pravosuđe (općinska uprava)
- odgoj i obrazovanje (dječji vrtić, područna osnovna škola ili osnovna škola)
- kultura i informacije (knjižnica i čitaonica)
- zdravstvo (primarna zdravstvena zaštita)
- financijske usluge (bankovne ispostave, mjenjačnica, pošta)
- trgovina, obrt i usluge (trgovine mješovitom robom, obrtničke i uslužne radionice)
- sport (pojedinačni sportski objekti, športski klubovi)

Većina funkcija određena je u svrhu zadovoljenja odgovarajućeg standarda, dok se njihovo dimenzioniranje treba provesti u skladu s veličinom pripadajućeg gravitacijskog područja i stvarnim potrebama. Polazni je parametar da lokalno središte mora imati barem 4 do 5 osnovnih funkcija: osnovnu ili područnu školu, ambulantu primarne zdravstvene zaštite, trgovinu i poštanski ured. Poželjno je lokalna središta obogatiti i drugim funkcijama, posebno gospodarskim i uslužnim proizašlim iz lokalnih obilježja prostora i strukture stanovništva.

Stoga, prema PPUO Jakšić planirana mreža društvenih djelatnosti sadrži osnovne sadržaje koji moraju biti zastupljeni u središnjim naseljima, a moguće ju je proširivati bez ograničenja (osim tamo gdje je to ograničeno posebnim propisima). U naseljima na području Općine moraju se za potrebe društvenih djelatnosti, osigurati prostori za sljedeće sadržaje:

Tablica 8.

Planirane društvene djelatnosti na području općine Jakšić	
Naselje	Društvene djelatnosti
Jakšić	općinska uprava osnovna škola dječji vrtić ambulanta opće/obiteljske medicine (2 tima) stomatološka ambulanta (2 tima) djelatnost zdravstvene njege (1 medicinska sestra) ljekarna veterinarska ambulanta/stanica društveno - vatrogasni dom knjižnica i čitaonica
Bertelovci	društveni dom
Cerovac	područna osnovna škola društveni dom
Eminovci	društveni dom
Granje	društveni dom
Radnovac	društveni dom (I vatrogasno spremište)
Rajsavac	područna osnovna škola dom kulture
Svetinja	-
Tekić	područna osnovna škola društveni dom
Treštanovci	područna osnovna škola

Za vjerske građevine, udruge i sl. prostor će se osigurati sukladno potrebama.

3.3.2.1. Javne službe i uprava

U skladu sa zakonima i propisima RH, te političko-teritorijalnom ustrojstvu zemlje, uspostavljen je sustav javnih službi državne uprave (ispostave državnih ureda) kao i lokalne samouprave i uprave na općinskoj i mjesnoj razini. Za sadržaje navedenih službi i institucija potrebno je osigurati prostorne uvjete rada i razvoja. U Jakšiću je, kao sjedištu jedinice lokalne samouprave, smještena Općinska uprava općine Jakšić.

Prostori za smještaj raznih udruga, strukovnih ili humanitarnih organizacija zbog specifičnog karaktera nisu predmet planiranja dokumentima prostornog uređenja.

3.3.2.2. Odgoj i obrazovanje

U općini Jakšić osnovno obrazovanje organizirano je u jednoj osnovnoj školi u samoj općini Jakšić, i to u OŠ "Mladost" koju je u školskoj godini 2004/05. pohađalo 396 učenika u 17 razrednih odjela od I do VIII razreda, te četiri područne škole (od I-IV razreda) u naseljima Cerovcu, Rajsavcu, Tekiću, i Treštanovcima. Područna škola u naselju Trapari, kojoj gravitiraju naselja Novoselci i Trapari, područno pripada OŠ „Mladost“ iz Jakšić, te se stoga navodi uz istu.

U planskom razdoblju u općini Jakšić se ne predviđaju nove lokacije za građevine osnovnih škola, s obzirom da postojeće građevine zadovoljavaju potrebe prema broju korisnika i gravitacijskom području, no moguće je iste po potrebi proširiti (dogradnja OŠ u Jakšiću – radi npr. ostvarivanja jednosmjenske nastave) kao i poboljšati uvjeta rada u područnim školama Općine.

Glavne aktivnosti vezane za školstvo potrebno je odvijati u pravcu povećanja razine pedagoškog standarda, što podrazumijeva podizanje kvalitete usluga i kompletiranje opreme postojećih odgojnih i obrazovnih ustanova (informatičko opremanje, izgradnja vanjskih sportskih terena te uređivanje okoliša).

Na području općine Jakšić ne djeluje niti jedna **predškolska ustanova** (jaslice, vrtić) tako da su predškolska djeca smještena u vrtićima grada Požege. Stoga, obzirom na postojeće potrebe, u narednom planskom periodu potrebno je riješiti pitanje smještaja djece predškolske dobi kao i pronaći prostor za dječje igralište.

Potrebno je naglasiti da se PPUO-om Jakšića ne ograničava gradnja osnovnih škola ili većeg broja predškolskih ustanova, kao ni rekonstrukcija, dogradnja ili nadogradnja postojećih, ukoliko se za tim pokaže potreba ili realna mogućnost izgradnje, a prema Odredbama za provođenje ovog Plana.

3.3.2.3. Zdravstvo

U skladu s Osnovnom mrežom zdravstvene djelatnosti (NN, br. 188/04) na području općine Jakšić osnovna mreža zdravstvene djelatnosti na primarnoj razini nije popunjena, te nedostaje:

- u djelatnosti opće/obiteljske medicine 1 tim
- u djelatnosti stomatološke zdravstvene zaštite (polivalentne) 1 tim
- u djelatnosti zdravstvene njege 1 medicinska sestra.

Djelatnosti primarne zdravstvene zaštite (opće medicine, stomatološke zaštite, njege u kući) planirane su samo u općini Jakšić te se mogu smještati u građevinama namijenjenim primarnoj zdravstvenoj zaštiti (Dom zdravlja), ali i u sklopu građevina druge namjene. Osim navedenih, na ovom se području mogu planirati i djelatnosti patronažne zdravstvene zaštite, higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite te djelatnosti preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece.

U planskom razdoblju potrebno je raditi i na unapređenju kvalitete usluga zdravstva, što znači: ulaganje, osuvremenjivanje i opremanje, a postojeće građevine za zdravstvo proširivati i adaptirati u skladu s potrebama te prostornim mogućnostima i ograničenjima.

Za područje općine Jakšić veterinarske usluge se obavljaju u privatnoj veterinarskoj ambulanti lociranoj u općinskom središtu Jakšić, koja za sada zadovoljava potrebe poljoprivrednih gospodarstava Općine. Dakle, način i obavljanje veterinarskih usluga na području Općine je zadovoljavajući, no prema potrebama potrebno je iste proširiti ili pojačati u broju osoblja.

3.3.2.4. Kultura i udruge

U svrhu podizanja općeg obrazovanja i kulturne razine stanovništva, te kulturnog, umjetničkog, intelektualnog, tehničkog i drugog stvaralaštva PPP-SŽ planiran je daljnji razvitak svih kulturnih, umjetničkih i informacijskih aktivnosti, odnosno mreža odgovarajućih institucija (knjižnice i čitaonice, društveni domovi, kulturne manifestacije, kulturne i umjetničke udruge, amaterska društva i dr.).

Prostorni raspored, vrsta i površine kulturnih sadržaja nije ograničen ovim Planom, a kulturni sadržaji će se graditi unutar građevinskih područja naselja. Stoga, za potrebe kulturne djelatnosti je potrebno osigurati odgovarajuće prostore (u školama, društvenim domovima, društveno-vatrogasne domove) koje je moguće po potrebi obnoviti i osposobiti za navedene djelatnosti.

Minimalni sadržaj, kojeg je potrebno planirati za potrebe odvijanja kulturnih aktivnosti u općini Jakšić je knjižnica i čitaonica.

Djelatnosti iz oblasti kulture ubuduće je potrebno razvijati vezano i za turistički razvoj Općine.

3.3.2.5. Vjerske institucije

Postojeće vjerske zajednice, pokrivenost područja župama te postojeće vjerske građevine su odraz potreba stanovništva Općine tako da vjerojatno u dobroj mjeri zadovoljavaju njihove potrebe.

U sklopu vjerskih građevina unutar građevinskih područja naselja, uz sakralni prostor za vjerske obrede, moguća je gradnja pomoćnih prostora potrebnih za njihovo cjelovito funkcioniranje kao i građevina vrtića, škola, učilišta, drugih zavoda, socijalnih i dobrotvornih ustanova te stambenih i drugih pratećih sadržaja uz iste.

Ukoliko bude potreba za novim vjerskim građevinama treba se držati uvjeta gradnje koji su propisani Odredbama PPUO Jakšić, a posebnu pažnju posvetiti otvorenim prostorima, odnosno mjestima okupljanja stanovništva kod svakodnevnih obreda.

3.3.2.6. Šport i rekreacija

Održavanje psihofizičkih sposobnosti i zdravlja stanovništva, te sve aktivnije iskorištavanje slobodnog vremena, zahtijevaju da se što više pažnje posveti športskim aktivnostima, rekreaciji, zabavi i odmoru svih uzrasta stanovništva, osobito mladeži. Za ostvarivanje planiranih javnih potreba u športu treba osigurati prostor i druge uvjete za djelatnost sportskih udruga i saveza, organiziranje i održavanje športskih natjecanja i priredbi, obavljanje stručnih poslova u sportu, te izgradnju i održavanje športskih građevina i drugih sadržaja za potrebe športa, rekreacije, zabave i odmora stanovnika i drugih korisnika (turisti, posjetitelji).

Površine namjenjene športsko-rekreacijskim djelatnostima su športski tereni, igrališta, dvorane, staze, turističko - rekreacijska područja, ribnjaci za športski ribolov, te različite vrste kuća, domova i skloništa u funkciji rekreacije.

Prostori za rekreacijske namjene mogu se, osim unutar, planirati i izvan građevinskog područja, u vidu različitih športskih i rekreacijskih staza, kuća, domova i skloništa, ribnjaka te u okviru izletničko – rekreacijskih područja „Jakšić“ i „Rajsavac“.

Športsko-rekreacijske zone se, u skladu s potrebama stanovništva, uređuju na temelju prostornih uvjeta, standarda i normativa koji vrijede za gradnju športskih građevina.

Športsko – rekreacijske jedinice se mogu grupirati, a njihov konačni razmještaj se utvrđuje sukladno prostornim mogućnostima i specifičnim potrebama stanovništva u pojedinom naselju.

Na površinama koje su svojom namjenom ovim Planom određene šport i rekreaciju uređuju se kao igrališta, dvorane i druga područja za šport i rekreaciju te se na njima mogu graditi športske dvorane i druge zatvorene i otvorene športske građevine, sa ili bez gledališta, te drugi prostori što upotpunjuju i služe osnovnoj djelatnosti koja se obavlja na tim površinama i građevinama. Istovremeno, moguće je uređivati i otvorena igrališta te uz njih manje prateće prostore. Na tim se površinama moraju urediti pristupni putevi, pješačke staze, nadstrešnice, slobodne zelene površine, a graditi se mogu građevine u funkciji športa na otvorenom, tj. kao prateći sadržaji: tribine, svlačionice, sanitarni čvor, manji ugostiteljski prostor i sl., i to na način da zauzimaju najviše do 5 % površine zemljišta, te imaju visinu jedne nadzemne etaže (osim tribina).

Zatvoreni športski tereni i građevine mogu se graditi samo unutar granica građevinskog područja kao zasebne građevine te kao školske dvorane.

Ovim Planom utvrđena je planirana mreža športskih objekata i objekata fizičke kulture, na temelju izračunatih potreba za takvim vrstama objekata u skladu s planiranim brojem stanovnika do kraja planskog razdoblja (2015. god.), odnosno prema navednoj projekciji broja stanovnika za općinu Jakšić. Buduća mreža športskih objekata izrađuje se za određene dobne skupine stanovništva prema demografskoj prognozi, te koeficijentata iz Pravilnika o prostornim standardnim normativima, te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže športskih objekata (NN, br. 38/91.), a prema pojedinim vrstama objekata.

Prema naprijed utvrđenoj metodologiji izračunate su potrebe za športskim objektima za pojedine vrste objekata (tablica 10.). Tako dobiveni broj jedinica športskih objekata potrebno je umanjiti za postojeći broj jedinica športskih objekata i na taj način dobiti broj potrebnih jedinica za športskim objektima.

U tablici koja slijedi prikazane su ukupne potrebe za športskim objektima, prema vrstama objekata iz Pravilnika, te broj postojećih objekata izraženih kroz broj jedinica objekata:

Tablica 9.

Planirana mreža športskih objekata na području općine Jakšić			
Vrsta objekata	Broj postojećih objekata	Broj planiranih jedinica	Ukupni broj jedinica prema procjeni do 2015.g.
Dvorane	1	2	3
Zatvoreni bazeni	0	0	0
Otvoreni bazeni	0	0	0
Zračne streljane	0	2	2
Ostale streljane	0	1	1
Kuglane	0	3	3
Klizališta	0	0	0
Ostale zatvorene građevine	0	1	1
Atletika	0	0	0
Nogomet	7	0	7
Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	7	6	13
Tenis	1	2	3
Boćanje	0	1	1
Ostali otvoreni tereni	0	2	2
Skijanje	0	0	0

Izvor podataka: općina Jakšić i Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Izračunate podatke o broju i vrstama športskih objekata treba orijentacijski prihvatiti kod planiranja budućih športskih objekata i sadržaja, kako njihovog broja, tako i vrste objekata.

Planirane objekte športa mogu se smještati na cijelom području naselja ili u športsko – rekreacijskim zonama, a za razmještaj građevina daju se slijedeće smjernice:

Tablica 10.

Razmještaj športskih građevina															
Naselje	Dvorane	Zatvoreni bazeni	Otvoreni bazeni	Zračne streljane	Streljane ostale	Kuglane	Klizališta	Ostale zatvorene građevine	Atletika	Nogomet	Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	Tenis	Boćanje	Ostali otvoreni tereni	Skijanje
Općinsko središte	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	6	1	1	1	0
Ostala naselja	2	0	0	1	1	2	0	0	0	6	7	2	0	1	0
UKUPNO:	3	0	0	2	1	3	0	1	0	7	13	3	1	2	0

Izvor podataka: Općina Jakšić i Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

Jedinice iz tablice 9. mogu se grupirati, a njihov konačni razmještaj utvrdit će se sukladno prostornim mogućnostima i specifičnim potrebama stanovništva u pojedinom naselju.

U svim naseljima je potrebno graditi dječja igrališta, sukladno potrebama stanovništva, a njihov razmještaj je potrebno uskladiti s prostornom organizacijom naselja uz odgovarajuće osiguranje dostupnosti u zavisnosti o dobnoj skupini djece za koju se igralište gradi:

- za djecu od 3 – 6 godina starosti veličina dječjeg igrališta mora iznositi 150 do 450 m², a udaljenost od građevine stambene namjene može biti najviše 100 m
- za djecu od 7 do 12 godina starosti veličina dječjeg igrališta mora biti veća od 500 m², a udaljenost id stambene namjene može biti najviše 500 m.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline) – tablica 3.

Tablica 11.

Red. broj	OPĆINA JAKŠIĆ	ozna ka	ukupno ha	% od površine Grada	stan/ha ha / stan
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština <ul style="list-style-type: none"> • "Eminovački lug" - šuma s posebnom namjenom za odmor i rekreaciju (GJ "Poljadijske šume") - evidentirana za zaštitu temeljem Zakona o šumama te potencijalno područje za zaštitu istim Zakonom - – zaštita sustavom planskih mjera 		59,34		
2.2.	Zaštićena graditeljska baština <ul style="list-style-type: none"> • povijesne graditeljske cjeline • arheološki lokalitet <ul style="list-style-type: none"> - Čaire - Gradina -Tekić 		7,85 42,53		
UKUPNO ZAŠTIĆENE CJELINE			109,72		

Izvor podataka: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, Ministarstvo kulture

3.4.2. Krajobrazne vrijednosti

Pojam krajobraz u kontekstu prostornog planiranja označava cjelovitu prostornu, prirodnu i antropogenu strukturu, u rasponu od potpuno prirodne do pretežito ili gotovo potpuno antropogene. To znači da se krajobraz ne može razmatrati preko pojedinačnih elemenata prostora, već postaje zasebna kategorija u kojoj se najbolje ogleda pristup načelu održivog razvitka.

Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05) štiti samo osobito vrijedne dijelove prirode, ograničene površine, te nije dovoljan za zaštitu ukupnog krajobraza. Stoga je potrebno uvesti dodatne mjere zaštite koje bi štatile krajobraz u cijelosti, a naročito osjetljiva područja:

- poljoprivredno zemljište kao najnapadnutiji resurs za potrebe izgradnje
- vode kao strateški resurs izložen zagađenju

- šume kao ekološku zajednicu od najvećeg značaja
- naselja koja svojim širenjem narušavaju prirodnu ravnotežu i dolaze u konflikt s navedenim prirodnim resursima
- kontaktne zone cjelina zaštićenih u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

Prirodni krajobraz potrebno je sačuvati, osigurati prirodnu raznolikost i zaštititi biološki potencijal, naročito onaj koji je karakteristika područja, a oštećene dijelove krajobraza treba sanirati. Korisnici trasa infrastrukture trebaju koristiti zajedničke koridore, a nove koridore trebaju graditi izbjegavajući cjeline osobito vrijednog krajobraza. Postojeće koridore u područjima osobito vrijednih krajobraza moraju održavati i obnavljati vodeći računa o vizualnom identitetu i vrijednostima prostora.

Kulturni krajobraz podrazumijeva područja u kojima je izražen kvalitetan suživot prirodnih struktura i graditeljske baštine prepoznatljivih prostornih (reljef, geomorfologija, pejzaž), povijesih, arheoloških, etnoloških (vrsta i tipologija naselja), umjetničkih, kulturnih, socijalnih ili tehnoloških vrijednosti kao i arhitektonskih obilježja tradicijske arhitekture (karakterističnost i specifičnosti prostorne strukture, arhitektonski detalji, materijali, ornamentika). Temeljno polazište vrednovanja prostorne baštine je u cjelovitom ispreplitanju prirodnih i antropogenih vrijednosti.

U cilju zaštite područja vrijednih predjela prirodnog i kultiviranog krajobraza:

- nisu dopuštene one radnje koje narušavaju obilježja prirodnog krajobraza
- planiranjem razvitka poljoprivrednih gospodarstava prednost davati projektima koji će predviđati razne vidove dopunskih djelatnosti, kao što je turistička djelatnost te prerada i finalizacija poljoprivrednih sirovina
- izgradnja građevina koje je moguće graditi van građevinskog područja (naročito farme i tovilišta) omogućuje se samo ukoliko ne narušavaju vrijednosti okoliša

Područja posebnih ograničenja u korištenju

- **osobito vrijedno područje vodotoka – (osobito vrijedan predjel – prirodni krajobraz)**
Vodotoci: Kaptolka, Vetovka, Slatka voda i dr. od osobitog su značaja kako u ekološkom smislu glede voda, tako i u krajobraznom smislu identiteta prostora. Cilj je očuvanje vodnih resursa i prirodnog ekološkog krajobraznog sklopa.
- **osobito vrijedno područje ruralne cjeline naselja Jakšić**

Za navedena osobito vrijedna krajobrazna područja mjere i uvjeti zaštite propisane su Odredbama ovog Plana.

3.4.3. Prirodne vrijednosti

Prioritetne smjernice i mjere zaštite prirode upućuju na određivanje prioriteta zaštite gdje se prihvaća načelo da nije dovoljno štititi samo pojedinačne vrste i lokacije, već se predlaže cjelokupna zaštita staništa i ekosustava. Stoga u PPUO Jakšić, prirodu treba štititi očuvanjem biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitom prirodnih vrijednosti.

Prema dostavljenim podacima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode (dopis - Klasa: 612-07/05-49/0548 Urbroj: 532-08-02-2/5-06-4 od 28. veljače 2006. godine), a u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05), na području obuhvata PPUO Jakšić nema registriranih zaštićenih dijelova prirode niti u jednoj kategoriji zaštite koju predviđa navedeni Zakon.

Sa stanovišta korištenja i udjela u životu Općine, posebno je značajan predio "Eminovački lug" u kojem se nalazi šuma evidentirana za zaštitu temeljem Zakona o šumama i Pravilnika o uređenju šuma kao šuma s posebnom namjenom za odmor i rekreaciju, a i potencijalno je područje predviđeno za zaštitu temeljem Zakona o šumama, koje se do pokretanja i provođenja postupka, te konačnog stavljanja pod zaštitu sukladno navedenom Zakonu štiti i sustavom prostorno planskih mjera ovog plana.

Za navedeno područje potrebno je izvršiti dodatna istraživanja te izraditi potrebne elaborate, studije i projekte, na temelju kojih bi se trebala odrediti njihova vrijednost te detaljan režim korištenja, zaštite i posjećivanja.

Cijelo područje općine Jakšić treba dodatno istražiti i vrednovati te utvrditi postoje li i druge prirodne vrijednosti koje bi trebalo zaštititi temeljem Zakona o zaštiti prirode ili Prostornog plana, te je na osnovu tog vrednovanja potrebno pokrenuti postupak zaštite (utvrditi preventivnu zaštitu). Sukladno tome, mogu se predlagati nova područja za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode ili određuju područja koja će se štititi Odredbama za provođenje Plana

Za područja predviđena za zaštitu Planom, obvezna je izrada stručnog obrazloženja ili stručne podloge, kako bi se mogao pokrenuti postupak zaštite, a do donošenja odluke o valjanosti prijedloga za zaštitu ta će se područja štititi Odredbama za provođenje ovog Plana.

Odredbama ovog Plana omogućava se zaštita i svih šumskih predjela i površina koje su, temeljem Zakona o šumama, zaštićene i evidentirane, kao i onih za čijom će se zaštitom u budućnosti pojaviti potreba.

Na području općine Jakšić nalaze se zaštićene i ugrožene biljne vrste koje se, u svrhu očuvanja, štite posebnim propisom.

Zaštićeni dijelovi prirode označeni su na kartografskom prikazu br. 3., a mjere i uvjeti zaštite prirode propisane su Odredbama ovog Plana.

3.4.4. Kulturna dobra

Sustavna inventarizacija i valorizacija kulturne baštine za potrebe prostornog planiranja do sada je bila izrađena za potrebe Prostornog plana Požeško - slavonske županije. Važno je napomenuti da je postupak evidentiranja i pravne zaštite stalni, kontinuirani proces, koji je u najjužoj vezi sa stupnjem stručne i znanstvene istraženosti područja, te je u tijeku kompletna revizija spomeničke baštine, odnosno njena evidencija i pravna zaštita.

Sukladno članku 56. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03 i 157/03), Konzervatorski odjel u Požegi je utvrdio sustav mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata Plana izrađivši elaborat "Sustav mjera zaštite za prostorni plan uređenja općine Jakšić" za potrebe izrade PPUO Jakšić.

Opće mjere zaštite kulturnih dobara

Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti na području Požeško-slavonske županije prostornim je planom predloženo kao sveobuhvatna (integralna) zaštita nedjeljivih elemenata prostora. S obzirom da je kulturna baština dokaz neprekinutog slijeda razvitka određenoga područja, ona je temelj njegova identiteta, pa stoga zahtijeva zaštitu od svakog daljnjeg oštećenja i uništenja.

S ciljem očuvanja osnovnih sastavnica povijesnog i kulturnog identiteta analiziranog područja općine Jakšić, opće se mjere zaštite svode na zaštitu sačuvanih prirodnih i kulturno - povijesnih vrijednosti.

Osnovne odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisanih u Registar proizlaze iz Zakona i Uputa koji se na nju odnose (uključujući i sve naknadne izmjene i dopune):

- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03)
- Zakon o gradnji (NN 52/99, 117/0, 47/03, 75/99, 57/99)
- Zakon o prostornom uređenju (NN30/94, 68/98, 30/99, 61/00, 32/02)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 82/94, 128/99)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 72/94, 107/03)
- Obvezatna uputa o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina gradova i ostalih naselja (Ministarstvo kulture Uprava za zaštitu kulturne baštine, 1995, 1998)

Sustavom mjera zaštite utvrđuje se obvezatni upravni postupak, te način i oblici dopustivih intervencija na povijesnim građevinama i građevnim sklopovima, njihovom neposrednom okolišu, te parcelama na kojima se ove građevine i sklopovi nalaze, također na arheološkim lokalitetima, te predjelima (zonama) zaštite naselja i kultiviranog krajolika ili drugim predjelima s utvrđenim spomeničkim svojstvima.

Sustav mjera zaštite utvrđuje se za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru ili u njegovoj neposrednoj blizini (čl. 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 69/99, 151/03, 157/03).

Posebom konzervatorskom postupku osobito podliježu zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

U skladu s navedenim zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je Prostornim planom utvrđena obaveza zaštite, kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine – Konzervatorski odjel u Požegi, Trg Sv. Trojstva 21) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- posebne uvjete (u postupku ishođenja lokacijske dozvole)
- prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole, odnosno za sve zahvate na zaštićenim kulturnim dobrima)
- nadzor u svim fazama radova, provodi nadležni Konzervatorski odjel.

Zaštićenim kulturnim dobrima kod kojih su utvrđena kulturnog dobra i na koje se obvezatno primjenjuje navedeni postupak, smatraju se kulturna dobra koja su upisana u Registar kulturnih dobara RH, odnosno koja su u ovom Prostornom planu popisana kao zaštićena (Z) kulturna dobra. Na području PPUO-a Jakšić na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te sukladno pojedinim odgovarajućim Izvodima iz Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske - Liste zaštićenih odnosno preventivno zaštićenih kulturnih dobara, zaštićena kulturna dobra su prikazana u tablici br. 12.:

Tablica 12.

Zaštićena kulturna dobra (Z) na području općine Jakšić					
Br.	MJESTO	NAZIV Adresa/ k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS	Broj Izvoda
05/02	JAKŠIĆ	Arheološki lokalitet „Čaire“ k.o. Jakšić k.č. br. 318/1, 318/2, 353	arheološki	Z - 1977	2/2005 (NN, br.109/05)
09/02	TEKIĆ	Arheološki lokalitet „Gradina Tekić“ kod Tekića k.č.br. 12/2, 10, 547, 11, 12/1, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 28, 31, 32, 33, 34, 15, 13 22, 23, 26, 27, 29 30, 25, k.o.Treštanovci k.č.br. 45, 46, 47, 48, 49, 50,,51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96/1, 96/3, 96/2, 96/4, 97, 98/1, 98/2, 128, 101, 119, 121/1, 120, 100, 121/2, 122, 126/1,126/2, 127 k.o.Bertelovci	arheološki	Z-2537	2/2006 (NN,br. 124/06))

Za građevine označene kao predložene za zaštitu od lokalnog značaja (L) i za evidentiranu baštinu (E), opisani upravni postupak nije obavezan, ali je potrebno savjetodavno sudjelovanje službe zaštite, odnosno mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

Mišljenje se može zatražiti i za građevine izvan područja zaštite, osobito u dijelu koji graniči sa zaštićenim predjelom, ako se građevine nalaze na osobito vidljivim mjestima važnim za sliku naselja i krajobraza.

Konzervatorski odjel u Požegi sukladno čl. 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («NN» 69/99, 151/03, 157/03) predlaže predstavničkom tijelu općine Jakšić da proglašuje **zaštićenim kulturnim dobrom od lokalnog značaja** slijedeću građevinu:

Tablica 13.

Prijedlog zaštite kulturnih dobara od lokalnog značaja (L) na području općine Jakšić				
BR.	MJESTO	NAZIV Adresa/ k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
01/05	JAKŠIĆ	Župna crkva sv. Barbare	sakralno	L

Način zaštite kulturnog dobra od lokalnog značaja, predstavničko tijelo općine Jakšić treba utvrditi uz prethodnu suglasnost tijela nadležnog za zaštitu kulturnih dobara – Konzervatorskog odjela. Odluku o proglašenju zaštićenog kulturnog dobra od lokalnog značaja donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture.

Evidentirana kulturna dobra na području općine Jakšić su navedena u sljedećoj tablici:

Tablica 14.

Evidentirana kulturna dobra (E) na području općine Jakšić				
BR.	MJESTO	NAZIV Adresa/k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
01/01	BERTELOVCI	Prapovijesno naselje	arheološko	E
02/01	CEROVAC	Kapela sv. Nikole Tavelića	sakralno	E
02/02	CEROVAC	„Brda“, prapovijesno nalazište	arheološko	E
03/01	EMINOVCI	Srednjovjekovna nekropola	arheološko	E
03/02	EMINOVCI	Kapelica Uznesenja Marijina	sakralno	E
04/01	GRANJE	Srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
05/03	JAKŠIĆ	„Guščak“, prapovijesno nalazište	arheološko	E
05/04	JAKŠIĆ	„Alibegovica“, prapovijesno nalazište	arheološko	E
05/05	JAKŠIĆ	„Korije“, prapovijesno nalazište	arheološko	E
07/01	RAJSAVAC	Prapovijesno naselje „Pod grabikom“	arheološko	E
07/02	RAJSAVAC	Kapela u selu	sakralno	E
09/01	TEKIĆ	Kapela Srca Isusova	sakralno	E

Kulturna dobra orijentacijski su naznačena na kartografskom prikazu br. 3.

Treba napomenuti da se, zaštićenim kulturnim dobrom PPUO–om Jakšić smatraju i sva kulturna dobra koja će se, nakon donošenja istog još zaštititi sukladno posebnom zakonu.

Vrijednost i brojnost potencijalnih arheoloških lokaliteta i nalazišta upućuje na potrebu za rekognosciranjem i istraživanjem. U prostornom planiranju potrebno je uklopiti i davati akcent arheološkim lokalitetima te štiti zone oko navedenih lokaliteta. Zaštita arheoloških lokaliteta provodi se u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti:

- sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina, važnih za povijesni i kulturni identitet prostora, odnosno
- odgovarajućom obradom, dokumentiranjem i pohranom u muzejske ustanove predmeta s lokaliteta, koje se obzirom na njihov karakter ne može prezentirati.

Također, ukoliko bi se na preostalom području, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove te bez odlaganja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Požegi, kako bi se sukladno zakonskim odredbama poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

Sve ostale mjere zaštite arheoloških lokaliteta dane su Odredbama PPUO Jakšić.

Prostornim planom Požeško - slavonske županije planirano je da se veća skrb posveti očuvanju ruralnog graditeljskog nasljeđa, pri čemu tipologiju naselja i arhitektonsko oblikovanje treba usuglašavati sa tradicijom, a "zagađene" dijelove naselja treba postupno sanirati.

Polazišta obnove i oblikovanja povijesnih naselja treba temeljiti na:

- reafirmaciji i očuvanju izvorne strukture sela, osobito planiranih naselja,
- određivanju uvjeta uređenja i korištenja prostora, oblika i uvjeta građenja,
- zadržavanju starog sustava parcelacije te
- kontrola linearnog širenja sela i izmještanju tranzitnog prometa.

Istaknuto je da osobitu važnost pri budućem oblikovanju naselja i pri reduciranju/proširenju postojećih granica građevinskog područja treba obratiti na činjenicu sprečavanja aktivnosti na uzdužnom povezivanju naselja, posebice uzduž prometnica državnog i županijskog karaktera, kako bi im se sačuvala utvrđena kategorija, odnosno optimalna protočnost.

Tradicijska arhitektura štiti se na autentičnim lokacijama i s autentičnom namjenom, ali je prihvatljiva mogućnost korištenja građevina za turističke sadržaje, te u okviru etno-sela kao i muzeja na otvorenom. Potrebno je štiti i njihovo neposredno okruženje sa prirodnim i kultiviranim krajobrazom i ekspozicijama. Na povijesnim građevinama koje su nositelji identiteta te tradicijskim kućama, mogući su radovi konzervacije uz očuvanje izvornog izgleda i oblikovanja, kao i neophodni radovi građevinske sanacije.

Za sve pojedinačne građevine i sklopove – zaštićene (Z), preventivno zaštićene (P), evidentirane za zaštitu (E) i predviđene za zaštitu od lokalnog značaja (L), te za tradicijsku arhitekturu, kao najmanja granica zaštite utvrđuju se pripadajuće čestice ili povijesno vrijedni ambijent.

Opće smjernice za planske odredbe

- Pri donošenju odluke o uređenju prostora, zaštitu integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti prostora treba staviti u komplementaran odnos s ostalim relevantnim kriterijima
- Detaljnu konzervatorsku, kao i plansku dokumentaciju izrađivati prema potrebi, ovisno o planiranim zahvatima
- U naseljima treba štiti osnovnu povijesnu plansku matricu i gabarite gradnje, a interpolacije prilagoditi ambijentu, te spriječiti intervencije u krajoliku i u naselju koje bi zatvorile pogled na vrijedne krajobrazne i kompozicijske dominante naselja ili ugrozile krajobrazni sklad cjeline
- Otvaranje novih građevinskih zona nije upitno tamo gdje postoje uvjeti za obnavljanje starog građevnog fonda, odnosno za gradnju unutar postojećih građevinskih područja
- Prilikom građevinskih zahvata na povijesnim građevinama maksimalno štiti povijesnu strukturu, koristeći stručnu pomoć nadležne konzervatorske ustanove
- S ciljem zaštite prostora, očuvanja tradicijske baštine, te razvoja kulturnog i ekološkog turizma, potrebno je posebnim mjerama potaknuti obnovu tradicijskih oblika poljodjelstva
- S ciljem očuvanja ambijenta ruralnih prostora poticati izradu projekata i gradnju stambenih građevina tipološki usklađenih s tradicijskim načinom gradnje i oblicima karakterističnim za ovo područje
- Razraditi planove i programe financijske potpore projektima očuvanja kulturne baštine, npr. Sufinanciranje obnove i prezentacije visoko valoriziranih građevina, sufinanciranje revitalizacije tradicijskih gospodarskih djelatnosti, ekoturizma, individualne stambene gradnje tipološki usklađene s tradicijskom gradnjom i dr.
- Planove i programe gospodarskog razvitka područja uskladiti s radom stručnih i znanstvenih ustanova
- Lokalna zajednica, u skladu sa čl. 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, treba donijeti odluke o zaštiti kulturnih dobara lokalnog značenja, u dogovoru s nadležnom konzervatorskom ustanovom treba utvrditi plan i prioritete zaštite i obnove, te osigurati izvore financiranja.

Mjere zaštite kulturno povijesne baštine na području općine Jakšić, sukladno utvrđenom Sustavu mjera zaštite za PPUO Jakšić od strane Konzervatorskog odjela u Požegi dane su Odredbama ovog Plana.

Treba napomenuti da je Odredbama za provođenje ovog Plana određeno da se moguća naknadna izmjena ili dopuna posebnih uvjeta korištenja prostora, a koja se odnosi na nove (registrirane ili preventivno zaštićene) arheološke lokalitete, civilne, sakralne i etnološke građevine ne smatra izmjenom Plana, osim ako to nije predviđeno posebnim propisom. U tom smislu se predložene mjere zaštite odnose i neke nove nalaze (npr. arheološki nalazi vezani na Studiju utjecaja na okoliš brze ceste), kada isti budu uvršteni u službenu dokumentaciju Ministarstva kulture i stručno valorizirani od nadležnog Konzervatorskog odjela.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav

3.5.1.1. Cestovni promet

Na području općine Jakšić cestovni promet i dalje ostaje dominantan način prometovanja.

Pregled javnih cesta

Kategorizirane javne ceste koje prolaze područjem općine Jakšić su:

- **državne ceste**
 - D 51 Gradište (D53) – Požega – Rešetari – D4
- **županijske ceste**
 - Ž 4116 Kamenolom Vetovo – Vetovo – Jakšić – D38
- **lokalne ceste**
 - L 41033 Ž 4101 – Ramanovci – Treštanovci – D 51
 - L 41035 Tekić – Bertelovci – D 51
 - L 41050 Treštanovci–(L 41033) – Šeovci – Alaginci – Ž 4115
 - L 41056 Radnovac (D 51) – Trapari – Gradac – (Ž 4030)
 - L 41057 Rajsavac (D 51) – Lakušija – L41056

Koncept razvoja cestovnog prometa

Strategijom prostornog uređenja i Programom prostornog uređenja RH (NN 50/99) kao i Strategijom prometnog razvitka RH (NN 139/99) predložena je primarna cestovna mreža, tj. mreža autocesta i brzih cesta u Republici Hrvatskoj. Zacrtni su osnovni smjerovi i glavne točke koje treba cestovno povezati, a podloga za utvrđivanje predloženih cestovnih koridora je izrađena studijska i projektna dokumentacija.

Prema navedenoj Strategiji prometnog razvitka RH, područje općine Jakšić se nalazi unutar jednog prioriteta, i to:

- II. skupina prioriteta (srednjoslavonski cestovni smjer “Vallis aurea”) - Nova Gradiška – Požega – Našice (dio trase brze ceste Pleternica – Požega – Brestovac), dužine cca 80 km

Za navedenu dionicu Pleternica – Požega – Brestovac brze ceste (Nova Gradiška – Požega – Našice) izrađena je i usvojena Studija o utjecaju na okoliš izrađena od strane

izrađivača Zavoda za prostorno planiranje d.d. iz Osijeka, u siječanju 2005. godine. Trasa prolazi kroz južni dio građevinskog područja općinskog središta Jakšić u duljini od cca 600 metara. Prema analizi provedenoj u navedenoj Studiji trasa predmetne ceste u većem dijelu prolazi kroz neizgrađeni dio građevinskog područja naselja Jakšić, a udaljenost građevina od trase je takva da omogućava nesmetano poduzimanje zaštitnih mjera te je zahvat na toj dionici prihvatljiv. Na dijelovima planirane trase, gdje se pojedine građevine nalaze na samoj trasi ili u njenoj neposrednoj blizini, zahvat je prihvatljiv uz uvjet uklanjanja građevina te uz poduzimanje zaštitnih mjera za građevine izložene prekomjernim utjecajima.

Planirana trasa državne "brze" ceste poboljšat će prometovanje u smjeru istok - zapad, a pogotovo veze za Grad Požegu i u nastavku prema istoku za Slavonski Brod, odnosno prema zapadu - Novu Gradišku.

Prije izrade projektne dokumentacije i same izgradnje, obveznom dokumentacijom, sukladno zakonskoj regulativi, nastojati će se iznaći najpovoljnija rješenja, kako bi se riješili prometni problemi ovog područja (vrijeme putovanja, troškovi vozila i eksploatacija ceste, sigurnost sudionika u prometu), a time stvorile perspektivne mogućnosti za razvoj gospodarstva i turizma te, istovremeno, smanjili štetni utjecaji sa ceste na okoliš.

Osim izgradnje navedene brze ceste Pleternica – Požega – Brestovac, na postojećoj državnoj cesti D 51 potrebno je izvesti rekonstrukcije dijela trase u smislu korekcije iste na sljedećim dijelovima: kod naselja Eminovci, na ulazu u naselje Jakšić te na dionici između naselja Rajsavac i Cerovac, kako bi se iskorigirale kritične točke koje predstavljaju neprestanu opasnost pri prometovanju.

Dakle, prema navedenom, planirane cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima na području općine Jakšić su:

- planirani prometni pravac brze ceste Nova Gradiška – Požega – Našice (dio trase) /srednjoslavonski cestovni smjer "Vallis aurea"/
- izgradnja čvora (u prvoj fazi u razini, a u konačnici deniveliranog) na križanju planiranog prometnog pravca Nova Gradiška – Požega – Našice sa Ž4116 Kamenolom Vetovo – Vetovo – Jakšić – D38
- izgradnja deniveliranog čvorišta, na križanju planiranog prometnog pravca Nova Gradiška – Požega – Našice sa D51 Gradište (D53) – Požega – Rešetari – D4
- planirana korekcija trase postojeće D51 (kod naselja Eminovci, na ulazu u naselje Jakšić, između naselja Rajsavac i Cerovac)

Oblikovanje čvorišta će biti uvjetovano prometnim opterećenjem s tim da je potrebno obvezno za lijeva skretanja s dvotračne brze ceste uvijek predvidjeti posebna prometna traka. Također sve nerazvrstane ceste i poljske putove potrebno je grupirati, te izvan razine križati sa brzom cestom u cilju osiguranja jednostavnosti prostora i funkcionalnih svakodnevnih potreba stanovništva i gospodarstva.

Postojeće stanje državne ceste D51, kao i na većem dijelu mreže državnih cesta, je loše i nezadovoljavajuće u pogledu nivoa uređenosti za taj tip javnih cesta obzirom na niz ograničenja koje smanjuju nivo prometne usluge (npr.: loše stanje kolničke konstrukcije, prolaz trase kroz građevinska područja naselja, miješanje lokalnog i tranzitnog prometa, loša razina sigurnosti te ograničavajući prometno-tehnički elementi horizontalnog i vertikalnog vođenja trase). Da bi se navedena cesta kao i, generalno gledano cjelokupna mreža državnih cesta, uspješno rekonstruirala, modernizirala te uredila sukladno zakonskoj regulativi potrebno je dostići puni standard njihovog održavanja.

Na mreži županijskih cesta potrebno je provesti modernizaciju kolnika te korekciju prometno-tehničkih elemenata s namjerom poboljšanja sigurnosti prometa, a uz rekonstrukciju,

održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) i prostornom smislu (promjena trase). Sve navedene radnje izvoditi uz maksimalno uvažavanje očuvanja prirodnog krajobraza, a u interesu razvoja gospodarskog, turističkog i inog razvoja.

Osim njih na području Općine potrebno je urediti cijelu mrežu lokalnih cesta. To se prvenstveno odnosi na moderniziranje svih kolnika. Na taj način biti će osiguran brz i siguran pristup svim površinama na području Općine koji su u funkciji stanovanja ili gospodarstva. Na postojećoj mreži treba prvenstveno osigurati puni standard održavanja, uz korekciju kritičnih elemenata trase koje negativno utječu na sigurnost prometa i propusnu moć prometnica.

Na nekategoriziranoj cestovnoj mreži treba urediti i modernizirati sve postojeće trase cesta koje su u funkciji pristupa izgrađenim zonama naselja. Time će se podići komunalni standard prostora, kao i njegova atraktivnost, što treba potaknuti gospodarske i demografske procese.

Na svim prometnicama na području Općine, uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije sukladno izmjenama Odluke nadležnog Ministarstva) i prostornom smislu (promjena trase).

Sve javne ceste na području Općine moraju biti opremljene horizontalnom i vertikalnom signalizacijom, prema Hrvatskim normama te izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreke za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Održavanje cestovnih prometnica obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina kao i gašenja požara moraju se predvidjeti vatrogasni prilazi čija je nosivost i širina određena posebnim propisom.

Kontinuirano treba uređivati postojeće ulične profile, izgradnjom **pješačkih staza**, uređenjem odvodnog sustava, te hortikulturnim uređenjem zelenih površina. Širina pješačkih staza je višekratnik širine jedne pješačke trake koja iznosi 0,75 m, no minimalna prikladna širina staze trebala bi iznositi 1,50 m. Kod formiranja novih uličnih profila treba voditi računa o osiguranju potrebne širine za smještaj pješačkih i ostalih prometnih površina (npr. biciklističke staze), infrastrukture te visokog i niskog zelenila. **Biciklistički promet** je godinama bio potiskivan, dijelom zbog povišenja standarda, a dijelom i zbog povećanog automobilskeg prometa, a time i povećane opasnosti za bicikliste. Zbog prikladne konfiguracije terena, ako i zbog ekoloških razloga predlaže se u naseljima gradnja biciklističkih staza minimalne širine 1,00 m (po mogućnosti odvojene od kolnika). Osim u naseljima, biciklističke staze potrebno je uređivati i u turistički atraktivnim područjima, čime se stvaraju preduvjeti za specifičan vid turizma (off-road biciklizam).

Promet cestovnih vozila u naseljima zauzima značajne površine za kretanje i **parkiranje**. Ovakvi prostorni zahtjevi u uvjetima postignutog stupnja motorizacije, a još više u budućnosti, uvjetuju da se potrebe za površinama za mirovanje osobnih vozila izjednačavaju s potrebama prometnih površina za vozila u kretanju. Osnovicu za proračun budućih potreba za parkirališno - garažnim površinama predstavljaju slijedeće pretpostavke: stupanj motorizacije 1 : 3,3 (1 putnički automobil na 3,3 stanovnika) i struktura gradnje po namjeni. Ukupne potrebe se kreću od 25 do 40 m² uređenih prometnih površina po jednom osobnom vozilu. Dakle, u svim naseljima Općine mora se uz sve stambene građevine, građevine javne i društvene te poslovne i proizvodne namjene, izgraditi minimalni broj parkirališnih mjesta prema normativima danim u Odredbama ovog Plana.

U skladu s razvojem cestovne mreže, treba razvijati **javni autobusni prijevoz**, omogućavajući na taj način kvalitetno povezivanje naselja, i to osiguranjem potrebnog broja

linija, uređenjem postojećih, te izgradnjom nedostajućih autobusnih stajališta (ugibališta, nadstrešnica za sklanjanje ljudi i ostale urbane opreme), na svim redovnim autobusnim postajama u naseljima na području Općine, a prioritetno uz trase glavnih cestovnih pravaca Požega – Osijek, kao i Vetovo – Jakšić – Kuzmica (osobito u naseljima Eminovci (donji) i Radnovac). U optimalizaciji javnog autobusnog prijevoza treba težiti da se u naseljima postigne viši standard, tj. da pješački razmak od sadržaja do stajališta javnog prometa bude u okvirima udaljenosti od 300 do 600 metara (cca 5 do 10 minuta hoda do stajališta).

3.5.1.2. Željeznički promet

Područjem općine Jakšić prolazi lokalna željeznička pruga II reda – II 208 Pleternica (II 207) – Velika. Navedena pruga je jednokolosječna i neelektrificirana, duljine 25,238 km, nosivosti 20 tona/osovini i 6 tona /m te najveće dopuštene brzine vlakova 80 km/h. Budući da je pruga II 208 jedna od važnijih prometnih i gospodarskih pravaca za razvoj i unapređenje područja općine Jakšić, potrebno je istu zadržati te obnoviti kroz rekonstrukciju i sanaciju njenih tehničkih elemenata kao i popratnih građevina u funkciji željezničkog prometa (kolodvor Blacko-Jakšić), a u skladu s planiranim programima razvoja Hrvatskih željeznica.

U prvoj fazi na pruzi planirati zamjenu zračne TK linije, a daljnje aktivnosti na modernizaciji i održavanju pruge planirati i izvoditi prema stvarnim potrebama.

Po potrebi, uz željezničku prugu mogu se izvoditi zahvati gradnje, rekonstrukcije i obnove građevina u funkciji željezničkog prometa (stajališta i sl.).

Istovremeno, na križanjima željezničke pruge i ceste obvezno je osigurati cestovne prijelaze s modernom signalizacijom i osiguranjem, sukladno posebnim propisima, kao i uređenje i rješenje svih cestovnih prijelaza koji do sada nisu definitivno riješeni i to na način da se predviđaju:

- za osiguranje svjetlosnim i zvučnim signalom te, na nekim prijelazima i polubranicama
- za ukidanje bez svođenja
- za ukidanje sa svođenjem.

3.5.1.3. Zračni promet

Na području općine Jakšić postoji improvizirano poljoprivredno uzletište na području naselja Treštanovci koje je korišteno isključivo u poljoprivredne svrhe. Obzirom da za isti nema županijskog niti lokalnog interesa u smislu njegovog zadržavanja u prostoru, ovim Planom se ne predviđa njegov daljnji razvoj.

Trase i lokacije postojećih i planiranih prometnih sustava (cestovnog, željezničkog i zračnog prometa) označeni su na kartografskom prikazu br. 2.A. Prometna infrastruktura (Cestovni, Željeznički, Zračni promet), u mjerilu 1:25000. Sve zahvate izvoditi sukladno danim Odredbama ovog Plana.

3.5.1.4. Pošta i telekomunikacije

• Pošta

Na području općine Jakšić nalazi se jedan poštanski ureda u sjedištu Općine – 34308 Jakšić, koji u poštansku mrežu osim svih naselja na području Općine (Jakšić, Bertelovci, Cerovac, Eminovci, Granje, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić i Treštanovci) obuhvaća i naselje Šumanovac koje, prema teritorijalnom ustroju, pripada gradu Kutjevju.

Hrvatska pošta d.d. Područna uprava Slavonija - Poštansko središte Požega, u skladu sa Planom razvoja HP, na području općine Jakšić prema sadašnjim saznanjima nema namjeru otvarati nove poštanske urede.

Planirani razvoj poštanske mreže i prometa djelatnosti u sljedećem planskom razdoblju će se svesti u prvom redu na tehničko - tehnološki napredak, tj. pružanje brzih i kvalitetnijih usluga te širi spektar raznovrsnijih usluga, a sukladno planu razvoja HP investicijsko održavanje poslovnih prostora PU u skladu s budućim potrebama.

Razvoj poštanske djelatnosti odnosit će se i na modernizaciju, adaptaciju i održavanje postojećih poslovnih prostora, kao i održavanje i uređenje eksterijera radi boljeg i lakšeg pristupa.

• Telekomunikacijska mreža

Na području općine Jakšić, vezano za nepokretanu telekomunikacijsku vezu, postoje dvije mjesne centrale (TK objekti - UPS Eminovci i UPS Jakšić) unutar kojih je smještena telekomunikacijska oprema i uređaji. Važno je napomenuti, da UPS Eminovci osim naselja Eminovci, Svetinja, Treštanovci s područja općine Jakšić pokriva i naselja Turnić, Šeovci s područja grada Požega kao i naselje Ramanovci s područja općine Kaptol. Istovremeno, naselja Cerovac i Granje s područja Općine su pokrivena s UPS Šumanovac koji se nalazi na području općine Kutjevo. TK objekti, osim objekata povezanih u telekomunikacijski sustav RR vezom, povezani su međusobno ili na matičnu AXE centralu u Požegi prijenosnim sustavima koji rade po svjetlovodnim kabelima. Na županijskom nivou u radu su dva županijska SDH prstena, na tranzitnom nivou dva međužupanijska SDH prstena, a svi SDH prsteni rade po postojećim trasama svjetlovodnih kabela.

Za potrebe povezivanja udaljenih lokacija TK objekata u radu je nekoliko relacija RR prijenosnih sustava za koje je potrebno osigurati zaštitu koridora RR veze, i to na relaciji:

- Požega – Kapavac
- Jakšić – Lončarski Vis
- Jakšić – Bešinci GSM

Razvojni ciljevi nepokretne telekomunikacijske mreže u obuhvatu PPUO-a Jakšić, obzirom da je kompletna telekomunikacijska mreža nova i uglavnom dovršena za duže vremensko razdoblje, vezani za izgradnju ili rekonstrukciju postojeće TK mreže, objekata i uređaja na području Općine, su usmjereni na daljnju modernizaciju postojeće TK opreme i uređaja, odnosno praćenje rasta standarda telekomunikacijskih tehnologija i usluga.

Dakle,

- razvoj nepokretne TK mreže se planira kroz povećanje kapaciteta telekomunikacijske mreže, tako da se osigura dovoljan broj telefonskih priključaka svim kategorijama korisnika, kao i najveći mogući broj spojnih veza
- telekomunikacijska oprema je instalirana te će se i ubuduće instalirati u prostorijama postojećih objekata
- telekomunikacijski kabeli su uvučeni u cijevi izgrađene distributivne telekomunikacijske kanalizacije kroz koju će se također uvlačiti telekomunikacijski kabeli u slučaju potrebe proširenja ili dogradnje telekomunikacijske mreže u Općini
- planom su obuhvaćene i potrebne rekonstrukcije TK mreže na mjestima križanja TK vodova s drugom infrastrukturom (cestovnom, komunalnom i dr.) prilikom njihove izgradnje ili rekonstrukcije
- mjesna telekomunikacijska mreža u građevinskim područjima, u pravilu se gradi u zelenom pojasu ulica, a u ulicama s užim profilom polaže se ispod nogostupa sustavom distribucijske telekomunikacijske kanalizacije i mrežnim kabelima

- potrebno je koristiti postojeće infrastrukturne koridore, te težiti njihovom objedinjavanju u cilju zaštite i očuvanja prostora te spriječavanja nepotrebnog zauzimanja novih površina.

U nepokretnoj mreži plan razvoja obuhvaća i druge mreže kao npr. CROPAK, CROLINE, kabela TV i dr.

U pokretnoj mreži plan razvoja obuhvaća širenja mreže mobilne telefonije i izgradnje novih baznih postaja (T-Mobile, VIPnet), i to radi što bolje pokrivenosti područja općine Jakšić i šire, kao i uvođenja novih mreža i sustava pokretnih komunikacija u budućnosti (UMTS i sustavi sljedećih generacija), a sve u skladu s Pravilnikom o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži (NN 58/95) kojim je predviđeno da mreža mobilne telefonije mora pokrivati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i važnije cestovne i željezničke prometnice, te važnije plovne putove na unutrašnjim vodama i teritorijalnom moru RH. Izgradnja baznih stanica mobilne telefonije vršiti u skladu s odredbama Zakona o gradnji (NN 175/03), Zakona o zaštiti od ionizirajućeg zračenja (NN 27/99) kao i ostalim propisanim uvjetima građenja za takve vrste građevina.

Dakle, u razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža prema planiranom povećanju broja korisnika i uvođenje novih usluga.

Predviđa se prostorna distribucija antenskih stupova pokretnih telekomunikacija s gustoćom jedan antenski stup po naselju. U skladu s navedenim planovima, uz postojeće i trenutno planirane lokacije osnovnih postaja:

- T-Mobile - na području naselja Jakšić
- VIPnet – na području naselja Jakšić-Radnovac

na području obuhvata PPUO Jakšić dozvoljena je u budućnosti izgradnja i postavljanje dodatnih osnovnih postaja, ali u tom slučaju ostale ne mogu imati samostojeći antenski stup, što znači da pri izgradnji novih baznih stanica vlasnici pojedinih mreža moraju uskladiti izgradnju radi zajedničkog korištenja baznih stanica zbog racionalnog korištenja prostora smještanjem antena na postojeće antenske stupove i na krovne prihvate na postojećim.

Bazne postaje se moraju graditi sukladno posebnim propisima o sigurnosti te zaštiti od neionizirajućih zračenja.

Antenski stupovi baznih postaja ne mogu se graditi:

- na bolnicama, školama i dječjim vrtićima
- na građevinama i područjima koja su zaštićena na temelju propisa o zaštiti kulturnih dobara
- na udaljenosti manjoj od 100,0 m od sakralne građevine (crkve)
- u zaštićenim područjima prirode, osim u velikim područjima u kojima je nužno osigurati pokrivenost signalom cijelog područja, a to nije moguće riješiti baznim postajama izvan zaštićenog područja.

Zaključno, na području općine Jakšić:

- nalazi se dvije mjesne centrale (TK objekata – UPS Eminovci i UPS Jakšić), povezanih međusobno kao i na matičnu AXE centralu u Požegi prijenosnim sustavima koji rade po svjetlovodnim kabelima,
- postoje dva županijska SDH prstena i dva međužupanijska prstena koji rade po postojećim trasama svjetlovodnih kabela
- postoji mjesna telekomunikacijska mreža
- postoje i planiraju se izgraditi bazne postaje (GSM) - stupovi globalne mobilne telekomunikacijske mreže (postoji jedna T-Mobile osnovna bazna postaja u naselju Jakšić te jedna postojeća VIPnet bazna postaja između naselja Jakšić i Radnovac)
- osigurati koridore za RR veze.

3.5.1.5. Radio i TV sustav veza

Izgrađeni objekti RTV sustav veza izvan granica općine Jakšić, "Psunj" i "Kapavac", pokrivaju cijeli prostor Općine te se u sljedećem planskom razdoblju ne planiraju graditi novi objekti.

Trase i lokacije postojećih i planiranih poštanskih, telekomunikacijskih i RTV građevina označene su na kartografskom prikazu br. 2.C. Infrastrukturni sustavi i veze, Pošta, telekomunikacija, RTV sustav, u mjerilu 1:25000.

3.5.2. Energetski sustav

3.5.2.1. Plinoopskrba

Plinoopskrbna mreža, na području općine Jakšić, je provedena za sva naselja, tako da je svim domaćinstvima omogućena opskrba prirodnim plinom, a do sada je na istu priključeno 39% od ukupnog broja.

Osim mjesnih (lokalnih) plinovoda, na području Općine postoji i magistralni plinovod Čaglin – Požega DN 150/50 u vlasništvu PLINACRO d.o.o. Obzirom da navedeni magistralni plinovod ne zadovoljava sadašnje potrebe potrošača u Požeškoj regiji u planu je izgradnja magistralnog/regionalnog plinovoda Nova Kapela - Požega DN 300/50 kojim bi se osigurale dovoljne količine plina sadašnjim potrošačima i omogućilo priključenje novih potrošača na postojeću mrežu te na taj način zadovoljile povećane potrebe potrošnje plina na području Požeštine.

Za navedeni plinovod izrađena je i donešena Studija o utjecaju na okoliš od strane izrađivača ECOINA za zaštitu okoliša d.o.o. Zagreb. Trasa planiranog magistralnog plinovod prolazi, kroz dvije županije – Brodsko - posavsku (općine Nova Kapela i Oriovac) i Požeško - slavonsku (gradovi Pleternica i Požega i općina Jakšić), i to: plinovod izlazi iz mjerno-regulacijskog čvora (MRČ) Nova Kapela na sjever i prati željezničku prugu Nova Kapela – Pleternica odnosno Nova Gradiška – Požega sve do Požege, s povremenim odvajanjem od iste zbog naselja. Na samom ulazu u grad Požegu plinovod dolazi u koridor postojećeg magistralnog plinovoda Čaglin – Požega DN 150/50 s kojim zajedno – paralelno ulaze u MRS Požega. Istovremeno, u većem dijelu, planirani magistralni plinovod ide uz trasu planirane brze ceste Lužani – Pleternica – Požega. Iz navedenog je vidljivo da na području općine Jakšić planirana trasa plinovoda obuhvaća manji dio naseljenog područja naselja Jakšić i Eminovci, a uz pravilno provođenje mjera zaštite okoliša tijekom izvođenja i korištenja, a potom i prestanka korištenja i/ili uklanjanja zahvata, uključujući prijedlog mjera za sprečavanje i ublažavanje posljedica mogućih ekoloških nesreća, trebalo bi otkloniti/ublažiti negativne utjecaje istog.

Dakle, na području općine Jakšić, postojeće/planirane plinoopskrbne građevine su:

- postojeći magistralni plinovod Čaglin – Požega DN 150/50
- planirani magistralni plinovod Nova Kapela - Požega DN 300/50
- gradski i mjesni plinovodi koji spajaju dva ili više gradova/općina (napajanje prema susjednoj JLS)
 - postojeći mjesni (lokalni) plinovodi za sva naselja: Bertelovci, Cerovac, Eminovci, Granje, Jakšić, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić i Treštanovci
- lokalni plinovodi koji obuhvaćaju:
 - međumjesni srednjetlačni plinovod
 - mjesnu srednjetlačnu plinovodnu mrežu.

U planu je povećati potrošnju i poboljšati opskrbu plina kao ekonomski i ekološki prihvatljivog energenta u odnosu na druge energente te nastojati ga pretvoriti u glavni energent široke potrošnje, uz praćenje pouzdanosti i sigurnosti postojećih instalacija. Stoga, u skladu s tim, bilo bi poželjno da se na postojeće lokalne plinovode priključi što više domaćinstava.

Za sva naselja na području općine Jakšić, obzirom da je u njima izvršena plinifikacija, u narednom se razdoblju planira mogućnost rekonstrukcije i sanacije plinske mreže, kao i redovito održavanje plinoopskrbnog sustava, sukladno potrebama razvoja općine Jakšić te potrebama stanovništva i tehničkim mogućnostima postojećeg plinskog sustava, uz mogućnost njegovog proširenja.

Zbog visine tlaka plina svaki korisnik mora imati kućnu redukciju stanicu za snižavanje tlaka (i mjerenje potrošnje) na upotrebnu vrijednost. Kućne redukcijske stanice graditi na vanjsku fasadu zgrada ili na unutrašnju stranu regulacijske linije tako da predstavlja sastavni dio prednje ograde građevinske parcele.

3.5.2.2. Elektroenergetika

Planirana elektroenergetska mreža obuhvaćati će građevine prijenosa i distribucije električne energije, dok proizvodnja nije predviđena Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Prijenos električne energije

Prijenosna mreža područja općine Jakšić nema postojećih visokonaponskih elektroenergetskih objekata.

Razvoj prijenosne mreže obuhvaća:

- osiguranje koridora i izgradnja dalekovoda 2x110 kV Požega 2 – Tvornica cementa Našice

Planirani dalekovod samo prolazi područjem Općine i ne utječe direktno na opskrbu električnom energijom. Prema dostavljenim podacima od HEP-operator prijenosnog sustav d.o.o. iz Osijeka trasa dalekovoda je isprojektirana. Obzirom da svi zračni dalekovodi moraju imati svoj zaštićeni koridor koji ovisi o naponskoj razini i lokalnim uvjetima, iz čega proizlazi i širina koridora, za planirani dalekovod potrebno je osigurati koridor širine 70 m.

Konačna širina zaštitnih koridora određuje se prema propisanim sigurnosnim udaljenostima. Koridori kroz šumska područja formiraju se prema najvećoj visini drveća, tako da u slučaju pada drveta drvo ne dosegne vodič.

Posebno treba obratiti pozornost kod područja korištenja na mjestima prijelaza zračnih dalekovoda preko naselja ili dijelova naselja, preko infrastrukturnih objekata (cesta, drugih zračnih vodova i sl.) i prijelaza poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

Distribucija električne energije

Distribucijska mreža područja općine Jakšić, sadrži građevine na 10(20) kV i 0,4 kV naponskoj razini, i to:

- trafostanice 10(20)/0,4 kV
- transformatore 10(20) kV,
- dalekovode 10(20) kV (zračni i kabelski) te
- niskonaponsku mreže (NNM) zračne i kabelske izvedbe te javnu rasvjetu.

Planom razvoja distribucijske mreže na području Općine obuhvaća se održavanje, rekonstrukcija i izgradnja novih elektroenergetskih objekata, kako slijedi:

- izgradnja kablenskog dalekovoda 10(20) kV koji bi povezo VP Jakšić I VP Kuzmica
- interpolacija četiri (4) nove trafostanice u trasi dalekovoda
- kabliranje dijela SN vodova koji prolaze u dijelovima naselja,
- zamjena dotrajalih trafostanica (drvenih) novim trafostanicama
- izgradnja novih trafostanica 10(20)/0,4 kV i za njih potrebnih dalekovoda 10(20) kV u skladu s potrebama razvoja procesa urbanizacije i razvoja gospodarstva, a koje se za sada ne mogu predvidjeti.
- izgradnja javne rasvjete (Tekić i Granje) i obnova iste s rekonstrukcijom niskonaponske mreže (NNM), prioritetno u naseljima: Eminovci, Cerovac i Rajsavac, a u ostalim naseljima prema stvarnim potrebama.

Sa stanovništva zastoja, naponskih okolnosti, starosti naponskih vodova (pretežito od 10 do 20 godina) i troškova održavanja ocjena stanja u prostoru je zadovoljavajuća, no potrebno je u cijelosti izvršiti rekonstrukcije dalekovoda, zamijeniti betonske stupove te povećati presjke golih vodiča, te prioritetno, zbog veće sigurnosti u napajanju, povezati VP Jakšić i VP Kuzmica.

Nakon izgradnje navedenih građevina biti će

- omogućeno napajanje električnom energijom novih kupaca,
- ostvareno poboljšanje naponskih prilika
- smanjeni tehnički gubici
- podignuta sigurnost napajanja (smanjeni broj ispada) potrošača
- omogućena kvalitetna isporuka električne energije potrošačima

Zahvate na postojećim energetske prijenosnim postrojenjima kao i izgradnju novih, treba voditi na način da se maksimalno zadrže postojeće građevine i sustavi u već izgrađenim koridorima i iste izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim uvjetima.

Postojeći nadzemni DV 10(20) kV koji se nalaze u građevinskim područjima naselja (ili koji prolaze kroz građevinsko područje i kroz kontaktnu zonu naselja) moraju se postupno zamijeniti kablenskim, jer izgradnjom podzemnih dalekovoda u infrastrukturnim koridorima, u tim zonama, omogućava se racionalnije i efikasnije korištenje građevinskog zemljišta, što je prioritetna smjernica Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, te Odredbi za provođenje u PPP-SŽ. Osim toga, time će se dobiti na sigurnosti i kvaliteti opskrbe električnom energijom i smanjiti troškovi održavanja.

Pri utvrđivanju nove trase kablenskog dalekovoda u građevinskom području, potrebnom ju je obvezno uskladiti s urbanom matricom naselja na način da se u najmanjoj mjeri ograničava korištenje zemljišta i gradnju u naselju.

Niskonaponska 0,4 kV mreža planira se unutar građevinskih područja naselja. Unutar građevinskog područja naselja Jakšić niskonaponsku 0,4 kV mrežu (gdje je to moguće) graditi podzemnim kablenskim vodovima položenim u zeleni pojas ulica. Za ostala naselja Općine na isti način graditi kablensku mrežu samo za glavni prometni pravac s dozvoljenim brzinama prometa većim od 50 km/h, dok se u ostalim ulicama može se graditi SKS na stupovima ili po krovovima s krovnim stalcima. Do izgradnje planirane kablenske mreže može se koristiti postojeća zračna mreža uz manje rekonstrukcije i priključenje ponekog novog potrošača.

Na područjima naselja, u kojima će se graditi podzemna niskonaponska mreža, ili gdje se gradi po krovnim stalcima, javna rasvjeta se gradi podzemnim kablenskim vodovima i cijevnim stupovima postavljenim u uličnim koridorima, u zelenom pojasu ulica uz prometnice na propisanoj udaljenosti od iste. Na ostalim područjima, u slučaju da se niskonaponska mreža gradi sa SKS na betonskim stupovima na dovoljnoj sigurnoj udaljenosti od kolnika (utvrđenoj posebnim propisom), rasvjetna tijela se mogu postaviti na iste stupove.

Planirane trafostanice graditi će se u pravilu kao tipske kabelaške (KTS) 10(20)/0,4 kV, ali se u ruralnim naseljima dozvoljava izgradnja i drugih ako dugoročno zadovoljavaju u elektroopskrbi.

Sve trafostanice moraju imati kolni pristup s javne površine i ne mogu se graditi u uličnom profilu.

Trase i lokacije postojećih i planiranih energetske građevina označene su na kartografskom prikazu br. 2.B. Energetski sustavi (Elektroenergetika, Plinoopskrba), u mjerilu 1:25000.

3.5.2.3. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije

Energetske transformacije i proizvodnja korisnih oblika energije na bazi konvencionalnih tehnologija nužno su vezane na manje ili veće negativne utjecaje na okoliš i ekosustav. Radi smanjenja ovih utjecaja Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske planirano je razmatrati mogućnosti korištenja obnovljivih alternativnih izvora energije:

Korištenje biomase: Na području općine Jakšić postoje značajne količine biljnih otpadaka i ostale biomase, te postoje mogućnosti za njihovo korištenje u proizvodnji energije. U budućnosti se stoga može očekivati značajnije korištenje biomase u poljoprivredi.

Energija sunca: Gospodarski potencijal za iskorištenje energije sunca u kontinentalnim klimatskim uvjetima odnosi se isključivo na niskotemperaturno korištenje sunčeve energije za pripremu tople vode u sektorima kućanstava, usluga i poljoprivrede.

Korištenje vjetra: Mogućnost korištenja snage vjetra kao energenta nije u potpunosti istražena, no postoji mogućnost korištenja vjetra na malim gospodarstvima odnosno kućanstvima.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

3.5.3.1. Vodoopkrbni sustav

Polazni je stav i cilj razvojnog programa vodoopskrbe Republike Hrvatske je da svaki stanovnik u doglednoj budućnosti treba biti opskrbljen dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode na temeljima održivog gospodarenja vodama i upravljanja sustavom vodoopskrbe. Rješenje vodoopskrbe Požeško-slavonske županije temelji se na uspostavi cjelovitog sustava koji će distribucijom vode sigurnih izvorišta osigurati potrebne količine kvalitetne vode za sadašnje i buduće potrebe gospodarskog i demografskog razvitka.

Usporedno s rješavanjem problema vodoopskrbe Županije potrebno je provoditi mjere s ciljem postizanja učinkovitijeg djelovanja postojećih vodoopkrbnih sustava. Vodoopskrba većih naselja pri tome ne smije ovisiti o jednom izvorištu ili jednom sustavu dobave zbog uvijek mogućih neočekivanih vodoopkrbnih zahtjeva, neočekivanih hidroloških uvjeta ili izvanrednih situacija.

Rješenje vodoopskrbe Općine Jakšić planira se u sklopu funkcioniranja "Regionalnog vodoopkrbnog sustava Požeštine", koji se bazira na tri crpilišta (Zapadno polje, kapaciteta 60 – 80 l/s, Istočno polje, kapaciteta 20 l/s, i Luke, kapaciteta 60 l/s), dva izvorišta (Stražemanka,

kapaciteta 35 – 40 l/s i Veličanka, kapaciteta 20 – 110 l/s) te površinskom zahvatu Kutjevačka Rika, kapaciteta 10 l/s.

Javni vodoopskrbni sustav na području općine Jakšić dugoročno gledano suočava se s dva problema:

- nedovoljno raspoloživom količinom vode potrebnom za zadovoljavanje rastućih potreba širenjem sustava i porastom broja stanovnika,
- nepostojanjem odgovarajuće javne vodoopskrbne mreže koja bi povezivala čitavo područje i osigurala opskrbu vodom svih naselja.

Daljnji razvoj javne vodoopskrbe obuhvaća daljnju izgradnju transportnih cjevovoda, vodosprema, precrpnih stanica, regulacijskih čvorova i slično.

Vodoopskrbni sustav općine Jakšić je dio navedenog javnog vodoopskrbnog sustava Požeštine i Općina na taj način ima riješenu vodoopskrbu za 44% stanovništva. Dakle, vodoopskrba na području općine Jakšić riješena je na sljedeći način:

- 1 naselje: Jakšić ima izgrađenu vodoopskrbnu javnu distributivnu mrežu (opskrbljeno 97 % stanovništva naselja, odnosno 44 % stanovništva Općine)
- ostala naselja: Bertelovci, Cerovac, Eminovci, Granje, Radnovac, Rajsavac, Svetinja, Tekić, Treštanovci se napajaju iz vlastitih bunara, s napomenom da je javni vodoopskrbni sustav u izgradnji u naselju Eminovci (izgrađena je vodoopskrbna ulična mreža, a u planu je izgradnja spojnog cjevovoda na jedinstveni vodoopskrbni sustav požeštine).

Stoga, na području općine Jakšić nalaziti će se sljedeće vodoopskrbne građevine:

- postojeći i planirani magistralni, međumjesni i mjesni cjevovodi
- postojeća precrpna stanice
- sve druge građevine i zahvati vodoopskrbnog sustava za kojima se ukaže potreba.

Na svim postojećim građevinama moguće je planirati uređenje, održavanje te eventualno rekonstrukciju i proširenje postojećih građevina i/ili sustava.

Osnova budućeg razvoja je proširenje vodoopskrbne mreže i na ostala naselja Općine s prioritetom na ona naselja koja su kako demografski tako i gospodarski u razvoju, u periodu koji ovisi o mogućnostima financiranja razvoja vodoopskrbnog sustava. Planira se izgradnja vodoopskrbnog sustava u nekoliko faza (npr. Treštanovci s kojim bi bili povezani i Ramanovci iz susjedne općine Kaptol, zatim Svetinja, Bertelovci, Tekić, Radnovac, Rajsavac, Cerovac i Granje).

Na području općine Jakšić nema niti jednog vodozahvata/izvorišta/crpilišta, te ne postoji niti obveza donošenja Odluke o zonama izvorišta. No, obzirom da se vodozahvati u sklopu "Regionalnog vodoopskrbnog sustava Požeštine" nalaze u susjednim JLS, njihova vodozaštitna područja zahvaćaju i općinu Jakšić.

Sva nova izvorišta i crpilišta se moraju, u budućnosti, što hitnije zaštititi sukladno posebnim propisima, te se za njih moraju donijeti Odluke kojima će se odrediti zone sanitarne zaštite. Pri tome se izvorišta vode moraju zaštititi od mogućih zagađivanja, sukladno mjerama sanitarne zaštite utvrđenim na temelju posebnog propisa kroz zone sanitarne zaštite.

Svaka djelatnost na području vodozaštitnih zona (sanitarnih zona crpilišta) neophodna za normalan pogon, mora se provoditi tako da ne djeluje štetno na kapacitet i prirodnu kvalitetu zahvaćenih voda.

Korisnik izvorišta, poduzeća, individualni poljoprivrednici i drugi građani, korisnici zemljišta i objekata u zaštitnim zonama, dužni su koristiti svoje zemljište i objekte te vršiti radnje na način

da ne ugroze kvalitetu vode crpilišta, izvorišta i zahvata, u skladu sa zakonom i Odlukom o vodozaštitnim područjima. Istovremeno, na vodonosnom području potrebno je provesti istraživanja s ciljem utvrđivanja pogodnosti za vodoopskrbu. Ako se područje utvrdi pogodnim za vodoopskrbu, mora se zaštititi od mogućeg zagađivanja mjerama zaštite utvrđenim na temelju posebnog propisa.

Radi pojednostavljene izgradnje zahvatnih građevina i zamućenje kod obilnijih padalina, nužna je ugradnja opreme za mjerenje zahvaćenih količina vode, te opreme za dezinfekciju (naročito na dijelovima mreže gdje je vrlo mala potrošnja vode, zbog čega se voda dugo zadržava u cijevima i time gubi na kvaliteti i ispravnosti).

Sve građevine koje se nalaze u naseljima (dijelovima naselja) u kojima postoji javni vodoopskrbni sustav, obvezno se moraju priključiti na isti, na način propisan od nadležnog distributera.

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

Na području općine Jakšić, odvodnja otpadnih voda riješena je na sljedeći način:

- izgrađen je zasebni samostalni sustav odvodnje s četiri uređaja za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda (1 uređaj izvan granica Općine), u funkciji općinskog središta Jakšić, a na kojeg se planiraju pripojiti i naselja Bertelovci i Tekić,
- u izgradnji je, od 2005. godine, zajednički samostalni sustav odvodnje s mehaničkim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda za naselje Eminovci (izgrađena je kanalizacijska mreža, a u jednogodišnjem planu je i izgradnja uređaja za pročišćavanje) na koji se planiraju pripojiti i naselja Treštanovci i Svetinja te gospodarske zone „Mađarija“. Za isti sustav ostvarena je mogućnost priključenja na uređaj za pročišćavanje i glavni kolektorski sistem Požega.
- u svim naseljima osim Jakšića odvodnja otpadnih i sanitarnih voda, rješava se individualno upuštanjem u nepropusne septičke (sabrne) jame, dok dio domaćinstava odvodnju još uvijek rješava direktnim upuštanjem u okolni teren.

Jedan od većih problema nedovoljno riješenog sustava odvodnje je upuštanje otpadnih voda, bilo iz navedenih septičkih jama bilo direktno iz domaćinstava bez korištenja istih, u okolni teren (obližnje kanale, grabe ili vodotoke) bez pročišćavanja.

Stoga, kako bi se zaštitile podzemne i površinske vode od onečišćenja otpadnim komunalnim vodama, potrebno nastaviti s izgradnjom javnog sustava za odvodnju na koji bi se priključila sva domaćinstva i industrija, te kontrolirano odvela prikupljena otpadna voda do uređaja za pročišćavanje prije konačnog upuštanja u okoliš.

Obzirom na teren i položaj, odvodnja otpadnih voda za veća naselja ili grupe naselja predviđena je u više faza, na način da se izgrađuju zasebni sustavi, koji će se sastojati od kanalizacijske mreže i manjih uređaja, s određenim stupnjem mehaničkog i biološkog pročišćavanja. Kao što je i prikazano u kartografskom prikazu br. 2E. Vodnogospodarski sustavi, u mjerilu 1:25000., planirano je:

- proširenje i nastavak izgradnje zajedničkog samostalnog sustava odvodnje s 4 mehanička uređaja za pročišćavanje i s upuštanjem u najbliže recipijente (Vetovka/Požanja) za naselja Jakšić, Bertelovce i Tekić te gospodarske zone „Jakšić“ i „Kamenjača“;
- izgradnja/dovršenje zajedničkog samostalnog sustava odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda i upuštanjem u najbliže recipijente (Kljunovac), ili sa spojem na kolektorski sistem Požege, za naselja Eminovce, Treštanovce i Svetinju, gospodarsku zonu „Mađarija“ te turističko-rekreacijsku zonu „Eminovački lug“;

- izgradnja zajedničkog samostalnog sustava odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda i upuštanjem u najbliže recipijente (Glavaški jarak) za naselja Cerovac i Granje te gospodarske zone "Cerovac I" i „Cerovac II“;
- izgradnja zajedničkog samostalnog sustava odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda i upuštanjem u najbliže recipijente za naselja Radnovac i Rajsavac.

Do izgradnje navedenih odvodnih sustava zbrinjavanje otpadnih voda može se vršiti putem vodonepropusnih, armirano – betonskih, trodijelnih septičkih taložnica, ili prikupljanjem u vodonepropusne sabirne jame, separatora ulja i masti, pjeskolova, gnojnice i sl., uz obvezu pražnjenje jama, zabranu ispuštanja u okoliš i konačno zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno posebnom propisu.

U naselju Jakšić odvodnju otpadnih voda obvezno je riješiti pretežito mješovitim sustavom odvodnje, dok je u ostalim naseljima oborinsku vodu moguće odvoditi otvorenim kanalima.

Nad izvedenim kanalizacijskim sustavom vršiti redovitu kontrolu u pogledu vodonepropusnosti, izradi kontrolnih okana, plitkim kanalima i sl. te se pored proširenja kanalizacijske mreže planirati i rekonstrukciju dijela postojeće kanalizacijske mreže.

Proizvodni pogoni, koji koriste vodu u tehnološkom procesu, trebali bi imati svoje uređaje za predtretman otpadnih voda prije njihovog upuštanja u prijemnik, a isto se odnosi i na separaciju ulja i masti, dok odvodnja gnojovke, osoke i stajnjaka na farmi može se osigurati prema posebnim propisima.

Sistem odvodnje industrijskih otpadnih voda pojedinog područja treba u pravilu izvoditi kroz razdjelni sustav odvodnje s odvojenim kanalizacijama tehnoloških, sanitarnih i oborinskih voda, a prije spoja na javnu kanalizacijsku mrežu tj. prije upuštanja u vodotok mora biti izgrađeno predtretmansko mjerno okno. Za ostalu industrijsku vodu koja se ne može upustiti u kanalizacijski sustav, odnosno zajednički uređaj za pročišćavanje, treba izgraditi samostalne uređaje za pročišćavanje.

Za rješenje odvodnje otpadnih voda potrebno je izraditi studiju odvodnje otpadnih voda s područja Općine, vodeći računa o širem području.

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

Uređenje režima voda

Općine Jakšić pripada vodnom području sliva Save, slivnom području Orljava – Londža, odnosno slivu rijeke Orljava, a značajniji slivovi su potoci: Kaptolka, Vetovka i Vrbova, koji sa svojim pritokama predstavljaju i najznačajnije vodotoke. Vodotoci su bujičnog karaktera s velikim količinama vode u kišnom periodu, uz velike količine nanosa, kao rezultat erozije. Formiraju se na strmim obroncima Papuka, koji prelaze u središnji plato blago nagnut prema samoj dolini gdje meandriraju, a pri pojavi maksimalnih kiša, zbog nestabilnih korita i nepredviđenih nanosa, koji stvaraju nepovoljne proticajne profile, dolazi do čestog izlivanja vode te ugrožavanja zaobalja. Obzirom na navedeno, a unatoč mjestimično izgrađenih objekata za zaštitu od poplava, na području Općine događaju se plavljenja i bujično erozijska djelovanja, pa je zaštita od štetnog djelovanja voda – zaštita od poplava, važna i neophodna djelatnost koju u idućem razdoblju treba usmjeriti na provedbu uglavnom već planiranih aktivnosti. Ona bitno utječe kako na proizvodnju tako i na životni standard. U svim etapama, od odluke za zaštitom prostora od poplava preko analize varijantnih rješenja i izbora rješenja zaštite sve do izgradnje, korištenja i održavanja zaštitnog sustava, mora postojati gospodarska opravdanost.

Izgradnjom i korištenjem poplavama ugroženih nizina uz vodotoke često se ulazi u rizik da povremeno izlivene velike vode korisnicima tog prostora nanesu gubitak i štetu. Zaštita od poplava, iako se mnogo ulaže u izgradnju zaštitnih objekata, još je i danas među značajnijim djelatnostima vodnog gospodarstva.

Glavni problemi djelatnosti uređenja vodotoka i zaštite od štetnog djelovanja voda su nedovoljni stupnjevi zaštite branjenih područja od poplava, a koji se pojavljuju zbog nedovoljne izgrađenosti sustava. Naselja u općini Jakšić su djelomično zaštićena od velikih voda, ovisno o lokaciji, a poželjno bi bilo područje svakog naselja, industrijske zone i glavne prometnice uz manje vodotoke zaštititi na 50 godišnju veliku vodu, a poljoprivredene površine, ribnjake i šumske površine na 25 godišnju veliku vodu.

Aktualno rješenje zaštite od poplava u slivu sadržano je u prihvaćenoj Vodnogospodarskoj osnovi sliva rijeke Orljave iz 1990. godine, a planira se izvesti kombinacijom sistema klasičnog načina rješavanja regulacijskim zahvatima te redukcijom voda u brdskom dijelu sliva.

Analizom prirodnih mogućnosti došlo se do zaključka da na brojnim potocima postoje lokacije za izvedbu objekata u svrhu akumuliranja i redukcije voda. Postoje uvjeti u hidrološkom, topografskom, geološkom i morfološkom smislu za gradnju takvih objekata.

Na području općine Jakšić obrađena je lokacija zemljane brane na potoku Slatka voda, koja ima nešto manji utjecaj na redukciju voda, ali dosta veliki značaj u smislu akumuliranja voda. Osnovni parametri za navedenu branu navedeni su u tablici kako slijedi:

Tablica 15.

Planirana zemljana brana (sliv r. Orljave)					
R.B.	Naziv brane	Visina brane m	Volumen (V) zaplavnog prostora m ³ x10 ⁶	Površina (F) zaplavnog prostora km ²	Dužina brane m
1.	SLATKA VODA	(148-163) 15,0	2,6	0,54	480,0

Nedostatak ovakvog tipa su relativno velike dimenzije. Težnje su redovno usmjerene da se ovakve akumulacije koriste za zadovoljavanje raznih ciljeva odjednom, pa se kao takve i mogu realizirati. Ipak, takav pristup je često i otežan time što je vodni režim neravnomjeran, prirodne mogućnosti ograničene, a gospodarske potrebe velike te nejednoliko raspoređene po vremenu, što često dovodi do toga da postoji zahtjev o tendenciji držanja punih akumulacionih prostora u izvjesnim periodima godine, koji se ne podudaraju.

Osim navedenog, prioritetni zahvati u vodonogospodarskom sustavu sliva rijeke Orljave, uz primarnu funkciju redukcije velikih voda, su objekti retencije/akumulacije "Vrbova" i "Kaptolka". Područje općine Jakšić zahvaća samo neke dijelove zaplavnog prostora ovih retencija/akumulacija.

Retencija/akumulacija "**Kaptolka**" je potencijalna zemljana nasuta brana locirana u dolini potoka Kaptolka, sjeverno od naselja Eminovci. Svrha gradnje brane Kaptolka je prihvaćanje voda potoka Kaptolka te prihvaćanje voda potoka Stražemanke, Radovanke, Veličanke i nekoliko manjih potoka. Lokacija brane Kaptolka je povoljna, jer u zaplavnom prostoru te na poziciji brane nema nikakvih objekata, osim što se povremeno potapaju poljoprivredne površine.

Retencija/akumulacija "**Vrbova**" je potencijalna zemljana nasuta brana na poziciji naselja Sesvete. Svrha izgradnje je redukcija maksimalnih voda potoka Vrbova, koji svojim vodama ugrožava grad Pleternicu te nizvodno područje, uz mogućnost akumuliranja vode za navodnjavanje.

Osnovne karakteristike velikih brana "Vrobove" i "Kaptolke" dane su u sljedećoj tablici:

Tablica 16.

Velike brane na području općine Jakšić			
r.b.	Elementi	KAPTOLKA	VRBOVA
1.	Vrsta objekta	retencija /akumulacija	retencija /akumulacija
2.	Vodotok	Kaptolka	Vrbova
3.	Namjena	odbrana od poplava navodnjavanje	odbrana od poplava navodnjavanje
4.	Dužina (m)	400	380
5.	Visina (m)	11,4	9,2
6.	Volumen brane (m ³)	160.000	86.000
7.	Volumen zaplavnog prostora (m ³)	3.800.000	3.000.000
8.	Dužina preljeva (m)	30	20
9.	Temeljni ispust (Ø)	1200	1200
10.	Min. kota retencije (mnJm)	149,00	132,80
11.	Kota punjenja (mnJm)	152,00	132,80
12.	Kota preljeva (mnJm)	158,00	139,40
13.	Kota max. nivoa (mnJm)	158,40	140,00
14.	Koef.redukci.protoke %	88 %	79 %
15.	Bonitet brane	24	35

Izvor podataka: Hrvatske vode, VGO za vodno područje sliva Save, VGI "Orljava – Londža", siječanj 2007. godine.

Na području Općine izvedeni su regulacijski radovi na najugroženijim i najosjetljivijim dijelovima toka vodotoka kako je prikazano u Polazišnom dijelu ovog Plana. Opća značajka izvedenih zahvata jest parcijalnost rješenja koja različitog pristupa i kriterija nisu mogla dati danas zadovoljavajuću sigurnost branjenih područja. Osim uređenja tokova vodotoka regulacijama vršeni su i radovi tehničkog čišćenja na melioracijskim kanalima prema zahtjevima stručnih službi Općine.

Dakle, potrebno je naglasiti da, radovi koji su izvršeni kroz dugi niz godina, kao što su: regulacije problematičnih mjesta na vodotocima te provođenje tehničkog čišćenja kanala, su doprinjeli zaštiti od velikih voda, ali još uvijek nisu dovoljni da se postigne odgovarajuća sigurnost, koja bi štete smanjila na najmanju moguću mjeru. Stoga, neophodno je i nadalje veliku pažnju posvetiti uređenju i održavanju vodnog režima kao i izvedbi planiranih vodnogospodarskih objekata te njihovom očuvanju i odražavanju prema uvjetima definiranim ovim Planom. Stoga, na područjima djelovanja erozijskih procesa i bujica trebaju se provoditi aktivnosti za sprječavanje i sanaciju tih procesa. Pri tom, između ostalog, treba planirati:

- retencije i akumulacije za obranu od poplava, te sustav nasipa i oteretnih kanala,
- biološke radove za zaštitu od bujica i erozija (pošumljavanje, resekcijsku sječu, melioracije pašnjaka i sl.),
- sprječavanje širenja građevinskih područja na poplavna područja, te na područja mogućih havarijskih poplava uslijed pucanja brane i nasipa akumulacije
- provođenje drugih mjera zaštite (ograničavanje sječe, zabrana i ograničavanje vađenja mineralnih sirovina, zabrana odlaganja otpadnih tvari, odgovarajući način korištenja poljoprivrednog i drugog zemljišta i druge odgovarajuće mjere).

Zahvate treba provoditi uz maksimalno uvažavanje prirodnih i krajobraznih obilježja te posebice ekološke ravnoteže.

Moguće je zaključiti da, razvoj vodnogospodarskog sustava na području Općine se planira kroz slijedeće zahvate:

- postojeće regulacije vodotoka Kaptolka (2,2 km), Vetovka (6,8 km), Slatka voda (0,4 km), Balat (0,6 km)
- planirane regulacije vodotoka,
- postojeći lateralni kanal "Zajednice" (2,5 km)
- planirana retencija "Kaptolka" (dijelom u Općini Jakšić, dijelom u Gradu Požegi),
- planirana retencija "Vrbova" (dijelom u Općini Jakšić, dijelom u Gradu Pleternice),
- planirana akumulacija "Slatka voda"
- postojeći ribnjak u blizini naselja Jakšić,
- postojeći ribnjak u blizini naselja Eminovci,
- postojeći ribnjak u blizini naselja Rajsavac,
- postojeći ribnjak u blizini naselja Tekić,
- postojeći ribnjak u blizini naselja Dervišaga (Grad Požega) (dijelom u Općini Jakšić)

Osim navedenih dozvoljeni su i drugi vodonogospodarski zahvati, ukoliko se za njima ukaže potreba, a s ciljem unapređenja i poboljšanja vodnogospodarskog sustava.

Zbog neprimjerenog i nedostatnog održavanja moguće je planirati sanacije i rekonstrukcije.

3.5.3.4. Melioracijska odvodnja i navodnjavanje

Melioracijski sustav u pravilu je dio ili podsustav većih vodno gospodarskih sustava. Pri rješavanju melioracijske problematike potrebno je sagledati sve utjecaje koji su u svom djelovanju ovisni jedan o drugom, a krajnji im je cilj povećanje produktivnosti tla. Dakle, teži se sveobuhvatnom rješavanju pri čemu je osnovno uređenje glavnih odvodnih recipijenata

Melioracijska odvodnja

Zaštita od štetnog djelovanja voda podrazumijeva i odvodnju poljoprivrednih površina i snižavanje nivoa podzemnih voda radi ujednačavanja prinosa u poljoprivredi. Prirodni uvjeti zbog kojih može doći do pojave viška vode na zemljištima poljoprivredne proizvodnje su oblik reljefa, nepropusnost tla, hidrogeološke karakteristike, velike količine oborina te plavljenja vodotocima koji prolaze kroz područje. Stoga je melioracijsko područje ono područje na kojem je, radi unaprijeđenja poljoprivredne proizvodnje, izgrađen ili planiran sustav melioracijske odvodnje, odnosno za korištenje poljoprivrednih površina od presudne je važnosti zaštita površina od poplava i stupanj provedenih hidromelioracijskih radova.

Melioracijska odvodnja zastupljena je samo na dijelu poljoprivrednih površina u Općini Jakšić (područje Šiljkovac i Rudina), a potrebno ju je dalje razvijati kroz održavanje postojećih, te planiranjem i izgradnjom novih sustava. U budućem razdoblju po potrebi, izvršiti sanaciju postojećeg sustava, a nakon uspostave funkcionalnog stanja postojećeg sustava u cijelom slivu Orljave pristupiti aktivnostima na izgradnji novih objekata. Program daljnjeg razvitka melioracijskih sustava treba donijeti na temelju analize svih činitelja koji utječu na funkcioniranje sustava odnosno usklađen s programom razvoja sustava zaštite od štetnog djelovanja voda, korištenje voda i zaštite voda na cijelom slivnom području Orjlava –Londža.

Planom se dakle, predviđa sanacija, zahvati na optimalnom odražavanju (tehničko i gospodarsko održavanje) i za funkcioniranje sustava nužna dogradnja vodnih građevina za melioracijsku odvodnju.

Melioracijsko navodnjavanje

Poljoprivredne površine ugrožene su kako od suvišnih voda tako i od nedostatka vode u ljetnim mjesecima. Za intenziviranje poljoprivredne proizvodnje, promjene strukture sjetve i planske poljoprivredne proizvodnje dohodovnih kultura, navodnjavanje predstavlja suvremeni način upravljanja poljoprivrednim zemljištima te na taj način značajan aspekt u razvoju, a samim tim i podizanje standarda življenja. Navodnjavanje predstavlja vid funkcije koja se sastoji u dodavanju (umjetne) vode za optimalan rast i razvoj poljoprivrednih kultura, kada u tijeku vegetacijskog razdoblja nedostaje vode u tlu. Dakle, navodnjavanjem područja deficitarnog vodom, bilo kao osnovnom ili dopunskom mjerom, otvara se mogućnost povećanja poljoprivredne proizvodnje, promjene strukture sjetve i planske poljoprivredne proizvodnje dohodovnih kultura. Iako se mjere navodnjavanja pojavljuju u samim počecima ljudske civilizacije, ono danas predstavlja suvremeni način upravljanja poljoprivrednim zemljištem.

Razvoj sustava navodnjavanja u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Požeško-slavonskoj županiji, a prema tome i na području općine Jakšić je u samim počecima. Problemi koji se javljaju u razvoju sustava navodnjavanja su prije svega nedovoljna sredstva, jer da bi se projektiralo, izgradilo i upravljalo sustavima navodnjavanja potrebno je izgraditi kapitalne objekte, koji onda u pravilu postaju višenamjenski objekti kako bi se opravdalo ulaganje u njih. Prisutan je i problem vezan uz zakonodavnu osnovu koja je u ovom području nedefinirana te ukazuje na nužnost da se u najkraćem razdoblju postavi dobra osnova koja bi definirala nositelje investicija, način financiranja, upravljanja, odražavanja, koncesije i drugo neophodno za funkcioniranje sustava navodnjavanja.

Stoga je u ovoj fazi razvoja najvažnije izradom odgovarajuće studijske i projektne dokumentacije utvrditi mogućnost korištenja ove mjere, prostore obuhvata, izvorišta vode, odgovarajuće kvalitete vode i sustava natapanja, te locirati područja tj. poduzeća i gospodarstva, zainteresirana neposredno za razvoj sustava navodnjavanja, pa oko njih početi i razvijati te sustave. Za potrebe navedenog u srpnju 2005. godine je izrađen „Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj“, a u listopadu 2005. za područje Požeško-slavonske županije izrađen je projekt „Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije, kojeg je izradio „Hidroprojekt-ing“ d.o.o. Zagreb / „Hidroing“ d.o.o.Osijek.

Obzirom na karakter vodotoka kako na području Županije tako i područja općine Jakšić tj. njihovu malu vodnost u vegetacijskom razdoblju, te na činjenicu da su resursi podzemnih voda zanemarivi, očita je potreba izgradnje akumulacija i mikroakumulacija kao višenamjenskih objekata koji bi u jednom svom aspektu osigurali potrebne količine vode za navodnjavanje.

Stoga bi se postojećom i izgradnjom planiranih akumulacija moguće ostvarili osnovni preduvjeti korištenja vode za navodnjavanje poljoprivrednih površina nizvodno od akumulacija.

Analizirajući razvoj sustava navodnjavanja na području Općine postoji mogućnost natapanja poljoprivrednih površina, a posebice nakon izgradnje planiranih višenamjenskih akumulacija i retencija kojom bi se ostvarili osnovni preduvjeti korištenja vode za navodnjavanje poljoprivrednih površina nizvodno od akumulacija. Navodnjavanje je potrebna mjera korekcije vodozračnog režima poljoprivrednih površina te je stoga nužno izradom odgovarajuće studijske i projektne dokumentacije utvrditi mogućnost korištenja ove mjere, prostore obuhvata, izvorišta vode, odgovarajuće kvalitete vode i sustava natapanja. U PPUO Jakšić potencijalnim površinama za navodnjavanje smatraju se sve površine koje su u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Sukladno projektu „Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije, u PPUO-u Jakšić potencijalnom površinom za navodnjavanje smatra se područje zapadno od naselja Treštanovci uz istočnu obalu vodotok Kljunovac (investitor/korisnik:Grbić d.o.o.) za čiju

je realizaciju neophodno izgraditi veliku višenamjensku akumulaciju „Kaptolka“ ili mikroakumulaciju na potoku „Kljunovac“ te dovodnu mrežu. Istovremeno, u ovom Planu potencijalnim površinama za navodnjavanje smatraju se i sve druge površine koje su u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Trase i lokacije postojećih i planiranih vodnogospodarskih građevina označene su na kartografskom prikazu br. 2.D. Infrastrukturni sustavi i mreže, Vodnogospodarski sustavi, u mjerilu 1:25000.

3.6. GOSPODARENJE S OTPADOM

Postojeće stanje

Komunalni otpad s područja općine Jakšić odlaže se na županijsko odlagalište komunalnog otpada “Vinogradine” koje se nalazi izvan područja općine Jakšić. Organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja koncesionar, tvrtka “Tekija” d.o.o. iz Požege, jednom tjedno iz svih deset naselja na području općine Jakšić, ali ne i iz svih domaćinstava (79,1%).

Planirani sustav zbrinjavanja otpada

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom može se definirati kao skup mjera koje se sastoje od nastajanja otpada, skupljanja i različitih načina obrade, a sve u skladu sa zaštitom okoliša, ekonomskom optimalizacijom i društvenom prihvatljivošću te sve obuhvaćeno praktičnim sustavom koji je prihvatljiv nekoj regiji (općini/gradu).

Sustav obuhvaća uporabu širokog niza različitih metoda obrade i odlaganja otpada, kao npr. smanjenje nastajanja otpada, ponovnu uporabu i reciklažu, odlagališta, kompostiranje, spaljivanje kao i alternativne metode.

Kao prvi korak u rješavanju problema zbrinjavanja otpada na području Požeško-slavonske županije, Prostornim planom županije predložen je koncept zajedničkog zbrinjavanja otpada za sve gradove i općine uz suvremene oblike obrade otpada, koji bi se mogao riješiti etapno kroz dvije faze:

- I. faza** - podrazumijeva aktivnosti oko djelovanja i utjecanja na poboljšanje sadašnjeg stanja kroz oblik organiziranog prikupljanja i zbrinjavanja otpada na jednoj deponiji - klasičnim načinom, a najpovoljnija lokacija deponije za takvu organizaciju je odlagalište kod Alilovaca za požeški kraj,
- II. faza** - obuhvaća problematiku pronalaženja rješenja i jasnog definiranja vezanog za trajno zbrinjavanje otpada u Županiji. Potrebno je napraviti studijski pristup vezan za mogućnost ekonomskog iskorištavanja otpada uz utvrđivanje opravdanosti i isplativosti takvih rješenja. Takva rješenja bi otvorila mogućnosti oko raznovrsnih rješavanja prerade otpada s mogućnošću energetskog iskorištavanja. Unutar ove faze trebalo bi pokrenuti i aktivnosti oko stvaranja jedinstvenog projekta mogućeg zajedničkog centralnog načina spaljivanja i energetskog iskorištavanja sirovina otpad (kao alternativno rješenje za pet županija Slavonije).

Prikupljeni otpad će se odlagati na regionalno odlagalište kod naselja Alilovci koje je u funkciji, tako da ovim planom nije predviđeno formiranje odlagališta privremenog karaktera kao alternativa za Alilovce kako je prikazano u PPP-SŽ.

Porastom količine komunalnog otpada po stanovniku i troškovima njegovog odlaganja na zakonom propisani način evidentna je potreba postupnog uvođenja odvojenog skupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz otpada, čime se količina koja se mora odložiti na sanitarna odlagališta može bitno smanjiti. Sustav odvojenog skupljanja ujedno smanjuje troškove odlaganja, troškove proširenja i održavanja odlagališta, te može donositi prihod od prodaje materijala koji se mogu iskorištavati kao sekundarne sirovine. Uz sve ove financijske efekte ujedno se minimalizira štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja.

Uz pretpostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, odlagalo bi se svega 40 -50 % od ukupne količine komunalnog otpada. Potrebno je organizirati suvremenu službu prikupljanja komunalnog otpada koja će organizirati odvojeno prikupljanje komunalnog otpada po vrsti (bijelo i obojeno staklo, papir, istrošene baterije, organski otpad, PET i limena ambalaža i sl.), a po mogućnosti u većim naseljima urediti i tzv. "reciklažna dvorišta" na kojima bi građani mogli odlagati ostale vrste komunalnog otpada (krupni otpad, metalni otpad, otpadna ulja, kiseline, mast i sl.). Takvim pristupom znatno se smanjuje količina otpada koju je potrebno odlagati na komunalnoj deponiji, jer se veći dio korisnog otpada može koristiti kao sekundarna sirovina (željezo, papir i sl.). Dakle, količine otpada moraju se smanjiti na način odvojenog sakupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz otpada - reciklaže otpada (za što je potrebno osigurati odgovarajući prostor /reciklažna dvorišta/ unutar izdvojenih građevinskih područja novoformiranih gospodarskih zona "Jakšić", "Cerovac I", "Cerovac II", "Kamenjača" i „Mađarija“), te korištenjem bio-otpada za proizvodnju komposta u okviru domaćinstava s okućnicom.

Sukladno odredbama posebnog zakona te Strategiji i Programu prostornog uređenja RH, privremeno skladištenje opasnog otpada, treba organizirati u okviru lokacije budućeg regionalnog centra za obradu i zbrinjavanje opasnog otpada na području Županije, a do uređenja lokacije istog, opasni otpad se mora prikupljati, privremeno skladištiti i zbrinjavati na mjestima njegovog nastajanja uz provedbu zakonom propisanih mjera zaštite.

Zbrinjavanje otpada životinjskog tkiva može se vršiti isključivo u kafilerijama, sukladno posebnom propisu.

Postojeća neuređena odlagališta nužno je hitno zatvoriti i sanirati. Postupci sanacije će se odrediti projektom sanacije, a prostor odlagališta se nakon njihovog zatvaranja može koristiti sukladno odredbama koje se odnose na korištenje prostora i gradnju van građevinskih područja. Nužno je spriječiti daljnje negativne utjecaje odloženog otpada na okoliš, a konačni cilj sanacije je učiniti prostor potpuno neopasnim po zrak, tlo i vode (kako površinske tako i podzemne).

S otpadom na području općine Jakšić postupati sukladno danim Odredbama ovog Plana.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Zaštita okoliša podrazumijeva cjelovito očuvanje kakvoće okoliša i prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja. Zaštita okoliša postiže se praćenjem, spriječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, te poticanjem upotrebe postupaka najpovoljnijih za okoliš. Potrebno je uspostaviti uravnotežen odnos zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i provoditi sanaciju ugroženih dijelova okoliša.

Na području Požeško-slavonske županije, u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša (NN 82/94 i 128/99), Prostornim planom predviđene mjere zaštite okoliša su :

- trajno očuvanje izvornosti i biološke raznolikosti prirodnih zajednica
- očuvanje ekološke stabilnosti
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode
- racionalno korištenje prirode i njenih dobara
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajobraza
- unapređenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te stoga pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno sprječava narušavanje kvalitete okoliša, odnosno pospješuje njegovo unapređenje. Posebno se to odnosi na planiranje namjene i određivanje uvjeta korištenja prostora s ciljem zaštite prostora od prekomjernog izgrađivanja i neracionalnog građenja, gradnju infrastrukturnih sustava i sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada i građenje odlagališta otpada, zaštitu zraka, zaštitu tla i drugog.

Prostorni plan utvrđuje ciljeve i interese koje je potrebno ostvariti, vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša. U procesu planiranja u svezi sa svim budućim aktivnostima, utvrđuju se mjere zaštite okoliša od utjecaja do sada korištenih objekata, te mjere za zaštitu tla, voda, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajobraza, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već prisutnog i eventualnog budućeg onečišćenja.

Ciljevi zaštite okoliša postižu se: predviđanjem, praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, zaštitom i uređenjem izuzetno vrijednih dijelova okoliša, sprječavanjem rizika i opasnosti po okoliš, poticanjem korištenja obnovljivih izvora i energije, poticanjem upotrebe proizvoda i korištenja proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš, ujednačenim odnosom zaštite okoliša i gospodarskog razvoja, sprječavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš, sanacijom oštećenih dijelova okoliša, razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu i promicanjem zaštite okoliša, donošenjem pravnih propisa o zaštiti okoliša, obavještavanjem javnosti o stanju u okolišu i njenim sudjelovanjem u zaštiti okoliša, povezivanjem sustava i institucija zaštite okoliša (članak 3. Zakona o zaštiti okoliša, NN 82/94 i 128/99).

Na području općine Jakšić oštećena ili ugrožena područja su:

- divlja odlagališta otpada
- područje pojačane erozije tla

Za sanaciju oštećenih ili ugroženih područja potrebno je provesti slijedeće mjere:

- izgraditi preostala tri planirana uređaja za predtretman/pročišćavanje otpadnih voda (Eminovci, Treštanovci i Svetinja, Cerovac i Granje te Tekić)
- divlja odlagališta otpada moraju se sanirati,

Ostale mjere zaštite okoliša potrebno je provoditi sukladno posebnim propisima te uvjetima i mjerama utvrđenim ovim Planom, u skladu sa propisanim Odredbama PPUO-a Jakšić.

3.7.1. Vode

Razvitak naselja, industrije i uopće urbanizacija postavlja nove zahtjeve oko gospodarenja vodom jer zagađenost voda sve više postaje limitirajući faktor daljeg razvoja. Cilj zaštite voda je očuvanje voda koje su još čiste, te postupno poboljšanje kvalitete voda u zakonom propisanim okvirima.

Problem zaštite voda predstavlja nekvalitetno i nedovoljno organizirano građenje sustava odvodnje, a posebno nedostatak uređaja za pročišćavanje onečišćenih voda. U pravilu zaštita voda od zagađenja bitno zaostaje za vodoopskrbom, a problem je to veći jer se uvođenjem vodovoda bitno povećavaju količine potrošnje vode pa time i količine otpadnih voda koje se bez pročišćavanja upuštaju u vodotoke. Prostornim planom Županije za manja naselja predlaže se izvedba razdjelnog sustava odvodnje s odgovarajućim uređajem za pročišćavanje. Sustav nepropusnih septičkih jama može se zadržati samo za izdvojena mala naselja i to ukoliko to geološki i hidrološki uvjeti dozvoljavaju. Gospodarski pogoni koji nisu obuhvaćeni sustavima za odvodnju i pročišćavanje voda naselja moraju izgraditi vlastite sustave sa predtretmanom otpadnih voda prije upuštanja u kanalizaciju.

Osnovne smjernice za zaštitu voda su sljedeće:

- sačuvati vode koje su još čiste
- dosljedno provoditi propisane mjere zaštite izvorišta za javnu vodoopskrbu
- za utvrđene vodonosnike, perspektivne za korištenje vode, riješiti zaštitu ležišta vode izgradnjom sustava za odvodnju, zabranom odlaganja otpada i sprječavanjem prekomjerne upotrebe zaštitnih sredstava u poljoprivredi
- započeto planiranje i izgradnju sustava za odvodnju otpadnih voda naselja ubrzano nastaviti
- na području vodonosnika riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda stanovništva, industrije unutar građevinskog područja, te osobito farmi van građevinskih područja
- spriječiti nastajanje zagađenja na malim vodotocima gdje uslijed moguće koncentracije zagađenja i ograničenog kapaciteta prijemnika, potrebne mjere zaštite prelaze tehničke ili ekonomske mogućnosti
- kvalitetu površinskih i podzemnih voda stalno kontrolirati kao i kvalitetu efluenta kojima se u vode unose zagađenja
- ukloniti sva divlja odlagališta otpada, te spriječiti nastajanje novih
- otpadne vode prije upuštanja u recipijente pročišćavati na uređajima za pročišćavanje otpadnih voda
- načiniti katastar značajnijih zagađivača vodotoka.

3.7.2. Zrak

Situacija u pogledu onečišćenja zraka na području općine Kaptol nije alarmantna. No, s vremenom, obzirom na sve intenzivniji kolni promet i razvoj gospodarstva, problematika zaštite zraka od zagađenja biti će sve izraženija što ukazuje na potrebu pravodobnih aktivnosti kako bi se u budućnosti spriječile konfliktne situacije.

Stoga, potrebno je provesti ocjenjivanje razine onečišćenosti na području Općine u skladu s člankom 25. Zakona o zaštiti zraka (NN 178/04) te utvrditi kategoriju kakvoće zraka. Istovremeno, neophodno je poduzeti potrebne mjere zaštite i poboljšanja kakvoće zraka kako se ne bi prekoračile propisane granične vrijednosti te kako bi se dugoročno postigla i očuvala kakvoća zraka prve kategorije.

Prioritetne mjere za sprječavanje onečišćenja zraka, na području općine Jakšić, u sljedećem razdoblju su:

- izrada katastra svih onečišćivača zraka na području Općine,
- temeljem procijenjene razine onečišćenosti zraka, uspostava mreže za trajno praćenje kakvoće zraka u slučaju da su razine onečišćenosti više od graničnih vrijednosti,
- planiranje podizanja zaštitnog zelenila oko postojećih i planiranih izvora onečišćavanja zraka,
- dislociranje većeg tranzitnog prometa,
- mjerenja posebne namjene radi provjere utjecaja na okoliš nekog izvora emisije u slučaju osnovane sumnje ili pritužbi građana da je došlo do onečišćenja zraka,
- saniranje postojećih neuređenih odlagališta otpada.

Na temelju ocijenjene razine onečišćenosti i to ako su razine onečišćenosti više od graničnih vrijednosti, Općina, u okviru samoupravnog djelokruga, uspostavlja lokalnu mrežu za praćenje kakvoće zraka na svom području. Predstavničko tijelo Općine određuje lokacije postaja u lokalnoj mreži i donosi program mjerenja kakvoće zraka, te osigurava uvjete njegove provedbe.

3.7.3. Tlo

Zaštita tla od onečišćenja provodi se u funkciji zaštite poljoprivrednog i šumskog zemljišta i zaštite zdravlja ljudi, faune i flore. Potrebno je izvršiti inventarizaciju stanja oštećenosti tala, razraditi sustav trajnog motrenja tala te uspostaviti odgovarajući informacijski sustav o procesima oštećenja i onečišćenja tala prirodnim i antropogenim utjecajima na tlo.

Najveću prijetnju kvaliteti tla predstavlja onečišćenje štetnim tvarima kao posljedica suvremenog korištenja poljoprivrednog zemljišta koje podrazumijeva niz suvremenih mjera prihranjivanja tla umjetnim gnojivom.

Nestručna primjena ovih agrotehničkih mjera može dovesti do bitnih poremećaja ekosustava i narušavanja prirodnih odnosa čime se dugoročno smanjuje kvaliteta tla. Svakako da će problem zagađenosti tla neprimjerenom primjenom agrotehničkih sredstava biti sve manji kako poljoprivrednici budu bolje upoznati s negativnim efektima njihove primjene, a naročito ako se preorijentiraju na proizvodnju tzv. "zdrave hrane", netretirane kemijskim dodacima.

Specifičan vid zagađenja tla je i nekontrolirano odlaganje krutog i tekućeg otpada. Ovom načinu devastacije su naročito izložene javne površine, korita vodotoka, te površine uz prometnice i puteve. Potrebno je stoga sustavno spriječavati nekontrolirano odlaganje putem inspekcijskih službi, a deponiranje vršiti na ekološki prihvatljivo uređenom odlagalištu.

Kod utjecaja na tlo potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati oštećenja njegovih prirodnih funkcija te zaštititi poljoprivredno i šumsko zemljište radi proizvodnje hrane, zaštite zdravlja ljudi te radi održanja prirodne ravnoteže i biološke, odnosno, krajobrazne raznolikosti. Sve površine tla sposobne za+ poljoprivrednu proizvodnju raspoređene su prema plodnosti u osam bonitetnih klasa, pri čemu su u I. skupini najpovoljnija poljoprivredna tla, dok šumama pripadaju V, VI i VII bonitetna klasa. Klasifikacija oštećenja tala uvažavajući obnovljivost tla je slijedeća:

- slabo oštećenje (degradacija tala u intenzivnoj oraničnoj proizvodnji)
- srednje oštećenje (onečišćenje tala (kontaminacija)
- teško oštećenje (premještanje tala (translokacija)
- nepovratno oštećenje (prenamjena tala).

PPUO Jakšić utvrđeni su racionalni uvjeti korištenja poljoprivrednog zemljišta prvenstveno ograničavanjem prenamjene kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe te

ograničavanjem širenja građevinskih područja. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta ograničena je Zakonom o poljoprivredi (NN 66/01) i Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 66/01), te se za promjenu namjene plaća naknada koja se namjenski koristi za programe i mjere osposobljavanja neplodnog zemljišta i povećanje proizvodne sposobnosti ostalog zemljišta.

Potrebno je razvijati programe poljoprivredne proizvodnje, u cilju proizvodnje ekološki zdrave hrane. U područjima na prijelazu nizinskog i brdskog područja treba poticati razvoj vinogradarsko-voćarske proizvodnje, s jasnom inicijativom da li dijelovi šuma koja su izrasla na dijelovima bivših površina seoskih pašnjaka su pogodnija za razvoj poljoprivrednih kultura (vinograda ili voćnjaka) ili pak da ostanu u sastavu šumskog zemljišta.

Iako je u okviru šumskog zemljišta prisutan trend smanjenja šumskih površina, što je posebno negativno kod nizinskih šuma koje se smatraju zaštitnim šumama, te je smanjenje ovih šuma potrebno usuglasiti sa Zakonom o šumama, te Šumsko-gospodarskom osnovom za određeno područje.

Budući da je najveći udio šumskog zemljišta državno te je i njihovo gospodarenje definirano na osnovu pravila struke, to je potrebno provesti i na dio privatnih šuma, te nastaviti radove na katastarskoj obradi svih privatnih šumskih površina Općine.

Šumsko zemljište, koje nije obraslo, potrebno je pošumiti.

3.7.4. Buka i vibracije

Utjecaj buke na zdravlje i psihičko raspoloženje ljudi, te kao rezultat toga i kvalitetu uvjeta života veoma je velik te se zbog toga intenzivna buka smatra jednim od najneugodnijih utjecaja na životnu okolinu u naseljima. Uz buku su često vezane i vibracije koje imaju izričito negativan utjecaj na kvalitet građevinskog fonda. Do sada nije bilo sustavnog praćenja stanja u prostoru glede zaštite od buke kao od jednog od elemenata zaštite okoliša.

Iako današnja situacija u pogledu ugroženosti od prejake buke nije kritična, potrebno je pratiti situaciju naročito u ugroženim područjima (centri naselja, dijelovi naselja locirana uz frekventnije prometnice, te stambena područja u blizini gospodarskih pogona). U cilju zaštite od prekomjerne buke potrebno je:

- identificirati potencijalne izvore buke
- kontinuirano vršiti mjerenja buke u najugroženijim područjima.

Kao i kod zaštite zraka i na području zaštite od buke primarna mjera zaštite je utvrđivanje razina buke na području Općine. Sukladno Zakonu o zaštiti od buke (NN 20/03) za cijelo područje Općine osigurava izradu karte buke, u kojoj će se utvrditi svi izvori buke, odrediti područja ugrožena bukom, izmjeriti razinu komunalne buke, te propisati mjere zaštite. U skladu s rezultatima ispitivanja, ukoliko postoji potreba, izraditi će se program mjera za zaštitu od buke definirane Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04).

Veliki dio urbanističkih zaštitnih rješenja koja su navedena vezano na problem zaštite zraka (dislociranje tranzitnog prometa, uređenje zaštitnih zelenih pojaseva uz cestovne prometnice i moguće gospodarske pogone, izrada studija utjecaja na okoliš za nove pogone) imat će neposredne efekte i na smanjenje razine buke.

Zakonom o zaštiti od buke i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave propisane su najviše moguće dopuštene razine buke na vanjskim prostorima koje iznose:

Tablica 17.

Najviše dopuštene razine vanjske buke u dBA			
zona	namjena prostora	dan	noć
1.	oporavilišta, zone odmora i rekreacije, kulturno - povijesni lokaliteti i veliki parkovi	50	40
2.	stambena gradska područja, ostala naselja, turističke zone i zone odgojno - obrazovnih institucija	55	45
3.	poslovno - stambena zona s objektima javne namjene izvan gradskog središta, dječja igrališta	60	50
4.	poslovno - stambena zona s objektima javne namjene unutar gradskog središta, zone duž glavnih gradskih prometnica	65	50
5.	industrijska, skladišna i servisna područja, te područja transportnih terminala, bez stanova	unutar zona - u skladu s propisima o zaštiti na radu na granici ovih zona - buka ne smije prelaziti dopuštene razine u zoni s kojom graniči	

Pri izradi planova užeg područja (UPU i DPU) potrebno je odrediti predviđene razine buke, koje ne smiju prijeći najviše zakonom predviđene razine.

3.7.5. Biološka raznolikost

Temeljna metoda očuvanja biološke raznolikosti je utemeljenje zaštićenih dijelova prirode i pojedinih biljnih i životinjskih vrsta u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 70/05). Zaštićene su prvenstveno biljne i životinjske vrste koje su ugrožene ili rijetke u Hrvatskoj, ali i one čiju nas zaštitu obvezuju različite međunarodne konvencije. Pored zakonskog zaštićivanja pojedinih vrsta i prostora, važno je u sve ljudske djelatnosti ugrađivati mjere zaštite biološke raznolikosti. Zaštita staništa na prostorima koji se gospodarski koriste unapređuje se provođenjem smjernica zaštite prirode od strane poljoprivrednih, šumskih, vodoprivrednih i drugih službi.

Biološka raznolikost izložena je stalnim promjenama kojih je posljedica izumiranje biljnih i životinjskih vrsta. Zato je važno u sve oblike korištenja prostora ugrađivati mjere očuvanja biološke raznolikosti koje se odnose na njihovu inventarizaciju i valorizaciju sa procjenom ugroženosti, kao i vrednovanje zaštićenih dijelova prirode, te utvrditi prijedloge za njihovu sanaciju i zaštitu.

Genetsku raznolikost zavičajnih sorti kulturnih biljaka i pasmina domaćih životinja na području Županije zbog prilagođenosti lokalnom podneblju, otpornosti na bolesti, a u pravilu i dobre uklopljenosti u prirodni krajobraz treba maksimalno zaštititi i koristiti za poboljšanje svojstava uzgajanih vrsta.

3.7.6. Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Izrada dokumenata prostornog uređenja niže razine (urbanistički plan uređenja (UPU) i detaljni plan uređenja - DPU), obavezna je za novu kompleksnu izgradnju (dijelove neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja, područja gospodarskih zona) gdje se predviđa preparcelacija i uređenje novih prometnica, infrastrukture i javnih površina), a na području općine Jakšić obavezna je za:

- neizgrađeno područje izdvojenog građevinskog područja gospodarske zone "Jakšić" (površine 16,90 ha) – izrada **UPU gospodarske zone "Jakšić"**, kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- neizgrađeno područje izdvojenog građevinskog područja gospodarske zone "Cerovac I" (površine 3,57 ha) – izrada **UPU gospodarske zone "Cerovac I"**, kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- neizgrađeno područje izdvojenog građevinskog područja gospodarske zone "Cerovac II" (površine 6,76 ha) – izrada **UPU gospodarske zone "Cerovac II"**, kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- neizgrađeno područje izdvojenog građevinskog područja gospodarske zone "Kamenjača" (površine 6,66 ha) – izrada **UPU gospodarske zone "Kamenjača"**, kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- područje izdvojenog građevinskog područja gospodarska zona "Mađarija" (površine 9,55 ha) – izrada **UPU gospodarske zone "Mađarija"**, kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- dio neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Jakšić (istočno od centra naselja – površine cca 9,89 ha) – izrada **DPU dijela naselja Jakšić** na njegovom istočnom dijelu kojim će se detaljno razraditi uvjeti za gradnju i uređenje pojedinih zahvata u prostoru, osobito u odnosu na njihovu namjenu, položaj, veličinu, opće smjernice oblikovanja i način priključivanja na komunalnu infrastrukturu te odrediti mjere za zaštitu okoliša, prirodnih, krajobraznih, kulturnopovijesnih i drugih vrijednosti sukladno važećoj zakonskoj regulative;
- dio neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Jakšić (jugoistočno od centra naselja – površine cca 8,29 ha) – izrada **UPU dijela naselja Jakšić** na njegovom jugoistočnom dijelu kojim će se detaljnije odrediti prostorni razvoj istog s osnovom prostornih i funkcionalnih rješenja, uvjeta i oblikovanja pojedinih prostornih cjelina;
- dio neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja Radnovac (jugozapadno od središta naselja – površine cca 4,94 ha) – izrada **DPU dijela naselja Radnovac** na njegovom jugozapadnom dijelu, kojim će se detaljno razraditi uvjeti za gradnju i uređenje pojedinih zahvata u prostoru, osobito u odnosu na njihovu namjenu, položaj, veličinu, opće smjernice oblikovanja i način priključivanja na komunalnu infrastrukturu te odrediti mjere za zaštitu okoliša, prirodnih, krajobraznih, kulturnopovijesnih i drugih vrijednosti sukladno važećoj zakonskoj regulative;

Područja za koja se utvrđuje obveza izrade prostornih planova označena su na kartografskom prikazu br. 3. – "Uvjeti korištenja i zaštite prostora"

Do donošenja navedenih UPU-a i DPU-a nije dozvoljena izgradnja u okviru njihovih obuhvata, osim interpolacija i rekonstrukcija u izgrađenom području te gradnja infrastrukture, a sve prema uvjetima utvrđenim Odredbama PPUO-a Jakšić.

3.7.7. Smjernice za zaštitu od požara, eksplozije, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

Smjernice za zaštitu od požara i eksplozije¹

Na području općine Jakšić predviđene su sljedeće smjernice iz područja zaštite od požara i eksplozija:

- predvidjeti izgradnju, nadogradnju ili rekonstrukciju vanjske hidrantske mreže na području općine Jakšić, sukladno Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 8/06),
- osigurati nesmetan vatrogasni pristup vatrogasnoj tehnici i gasiteljima postojećim i planiranim građevinama sukladno Pravilniku o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i 142/03). U svezi toga potrebno je precizno odrediti lokaciju i površine za ljetne terase ugostiteljskih objekata i mjesta za parkiranje ispred građevina posebno u središnjim dijelovima naselja iz razloga da se osigura prolazak i pristup vatrogasnoj tehnici
- planiranim zahvatima u prostoru ne smije se onemogućiti slobodan izlaz/ulaz vatrogasne tehnike iz/u građevinu Vatrogasnog doma DVD-a Jakšić, kako se ne bi umanjila efikasnost vatrogasnih intervencija
- eventualnim planiranjem industrijsko-gospodarske zone u kojoj je moguće skladištenje zapaljivih tekućina i plinova, treba predvidjeti sigurnosne udaljenosti od drugih objekata, a u skladu sa Zakonom o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95) i ostalim podzakonskim aktima koji reguliraju ovu problematiku,
- kod gradnje plinovoda potrebno je primjenjivati odredbe posebnih propisa za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, uvažiti opće akte lokalnog distributera plina, te posebnu pažnju posvetiti sigurnosnim udaljenostima od magistralnih i distributivnih plinovoda.
- u dogovoru s lokalnim distributerima voditi računa o sigurnosnim udaljenostima za električne, telekomunikacijske, komunalne i druge instalacije.

Smjernice za zaštitu od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti²

Gradnja skloništa kao mjera sklanjanja planira se sukladno postojećim propisima (Zakon o unutarnjim poslovima (pročišćeni tekst (NN, br. 29/91)), Pravilnik o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (NN, br. 2/91), Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa, Pravilnik o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru (NN, br.) kao i Prostornom planu Požeško-slavonske županije.

Pravilnik o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (NN, br. 2/91) utvrđuje da se skloništa i drugi objekti za zaštitu stanovništva, odnosno samo drugi objekti za zaštitu stanovništva grade u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko 2.000 stanovnika.

U obuhvatu općine Jakšić jedino je Jakšić naselje s više od 2.000 stanovnika. Tako je prema posljednjem Popisu stanovnika iz 2001. broj stanovnika u naselju Jakšić godine iznosio 2.003, a procjenom za 2015. godinu bi porastao na cca 2.300, te slijedom navedenog posebnog propisa spada u gradove i naseljena mjesta 4. stupnja ugroženosti (manje ugroženi gradovi i

¹ prema podacima: Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Požeško-slavonska (dopis broj: 511-22-04-7/4-562/1-06 od 27. veljače 2006.

² prema podacima: Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Požega (dopis broj: Klasa: 350-01/06-01/01, Urbrroj: 543-11-01-06-7 od 15. svibnja 2006.g.

naseljena mjesta u kojima živi od 2.000 do 5.000 stanovnika), u kojima se zaštita stanovništva planira u zaklonima i podrumima na cijelom području.

Općina Jakšić treba područje naselja Jakšić, kao naselja 4. stupnja ugroženosti, razdijeliti u jednu ili više zona u kojima se osigurava zaštita stanovništva u zaklonima, a na temelju kriterija određenim posebnim propisom.

Zone ugroženosti se omeđuju krivuljama drugog reda određenim duljinama radijusa ili pravcima na određenoj daljini od objekata koji bi mogli biti cilj napada u ratu i od objekata kod kojih bi veliki kvarovi (havarije) na postrojenjima mogli uzrokovati kontaminaciju zraka i okoliša, a prema procjenama ugroženosti i stupnju ugroženosti naselja Jakšić.

Na području općine Jakšić utvrđen je u dijelu VI° MCS, a u dijelu VII° MCS. Zaštita građevina od potresa provodi se projektiranjem i gradnjom građevina, sukladno posebnim propisima.

Skloništima se na smatraju građevine odnosno podrumске i druge prostorije u građevinama koje mogu biti prilagođene za sklanjanje ljudi ali je potrebno iste planirati ili predvidjeti tamo gdje se okuplja veći broj osoba (građevine u kojima borave djeca, u stacionarnim zdravstvenim ustanovama, veći trgovinski ili sportski centri I drugo). Za takve prostore treba predvidjeti i njegovu drugu namjenu a građevinski je izvesti tako da se mogu brzo prilagoditi za sklanjanje osoba.

Za mjeru zbrinjavanja predvidjeti veće građevine (domovi, škole, sportske dvorane, veća skladišta ili hale, a ako nema dovoljno građevina predvidjeti veći prostor s mogućnošću brzog priključka na komunalnu infrastrukturu (kao igrališta, neizgrađena građevinska zemljišta).

Vlasnici i korisnici građevina u kojima se okuplja veći broj osoba (škola, sportske dvorane, veći trgovački centri I drugi) dužni su uspostaviti I održavati odgovarajući sustav uzbunjivanja građana te ga povezati s Centrom 112 (sukladno članku 21. Zakona o zaštiti i spašavanju (NN, br.).

Zakloni i skloništa se ne smiju graditi ili postavljati u neposrednoj blizini skladišta zapaljivih materijala, u razini nižoj od podruma zgrade niti u plavnim područjima.

Na području Općine utvrđeno je poplavno područje. Do izgradnje nasipa ili provođenja drugih mjera, kojim će se ovo područje zaštititi od poplave, na poplavnom području nije dozvoljena gradnja građevina koje se mogu graditi van građevinskog područja, izuzev vodnogospodarskih građevina i vodova infrastrukture.